

PROGRAMMABEGROTING PURMEREND

2020-2023

I N H O U D S O P G A V E

AANBIEDINGSBRIEF	3
Aanbiedingsbrief	3
LEESWIJZER	8
DE PROGRAMMA'S	11
1 Publieksdiensten	12
2 Samenleving	15
3 Wonen	25
4 Milieu	29
5 Bereikbaarheid	34
6 Beheer openbare ruimte	37
7 Ruimtelijke ordening	43
8 Veiligheid	48
9 Economie	53
10 Bestuur en concern	58
FINANCIËLE OVERZICHTEN	61
Algemene dekkingsmiddelen	62
Overzicht overhead	66
Heffing vennootschapsbelasting en onvoorzien	70
Het financieel resultaat 2020-2023	71
Ontwikkeling en toelichting verloop vrije ruimte 2020-2023	75
Overzicht baten en lasten per programma en beleidsveld	79
Investeringsoverzicht	80
Overzicht reserves	90
DE PARAGRAFEN	94
1 Lokale heffingen	94
2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	97
3 Onderhoud kapitaalgoederen	106
4 Grondbeleid	107
5 Financiering	110
6 Bedrijfsvoering	117
7 Verbonden partijen	120
OVERIGE OVERZICHTEN	125
Subsidies	126
Financiële kaders en uitgangspunten begroting 2020-2023	127
Beleidsindicatoren	129
Taakvelden per programma	133
Samenstelling van het bestuur	135

A A N B I E D I N G S B R I E F

Aanbiedingsbrief

Hierbij ontvangt u de concept-programmabegroting 2020 – 2023. Zoals u gewend bent, is het een concept-begroting die meerjarig sluitend is, hoewel dat geen eenvoudige opgave is geweest. Aan het begin van het jaar hebben wij u een brief gestuurd over de ernstige financiële ontwikkelingen als gevolg van de septembercirculaire 2018. Het betekende een structureel tekort van ruim 5 miljoen voor de gemeente Purmerend. Om ons heen zagen we dat andere gemeenten soortgelijke verslechterde perspectieven hadden. Purmerend was daarop geen uitzondering.

We hebben daarop allereerst gemeend dat met u te delen en gelijk voorstellen uitgewerkt om al dit lopende jaar onze uitgaven bij te stellen. Daarvoor is een extra Turap met voorstellen gemaakt. U heeft de voorstellen in uw vergadering van 27 augustus 2019 overgenomen. Daarmee is de grote opgave voor Purmerend in belangrijke mate in omvang gereduceerd, omdat een belangrijk aantal van die voorstellen meerjarige financiële consequenties had. Nog steeds resteerde een tekort waarvoor wij in de concept-begroting mogelijke oplossingen voor u hebben opgenomen. We ontkomen er niet aan om u lastige keuzes te presenteren.

Toch zijn wij er – mede vanwege het proces dat wij met elkaar hebben doorlopen – van overtuigd dat wij de pijnlijke uitwerking van de keuzes voor onze inwoners zo veel mogelijk hebben weten te beperken.

Overigens hebben wij ook dit jaar een begroting-in-één-oogopslag toegevoegd. Hiermee geven we inzicht in de hoofdlijnen van de totale inkomsten en uitgaven van de gemeente Purmerend en de gemiddelde lasten voor een huishouden.

Resultaten in en voor de stad

Het coalitieakkoord vormt voor dit college het cement van de samenwerking. De coalitiepartijen hebben elkaar herkend in de gemeenschappelijke zorg voor thema's als Wonen, Duurzaamheid en Groen. De ambities voor de stad die met deze thema's zijn verbonden, blijven door deze concept-begroting gestimuleerd.

Meer dan in het afgelopen decennium zijn bouwwerkzaamheden in de stad te zien. In de laatste woningmonitor is te zien dat we grote aantallen woningen aan het Purmerendse bestand weten toe te voegen. Zo profiteren Purmerenders maximaal van de huidige conjunctuur. Het totaal aantal uitkeringen daalt en ook het werkloosheidscijfer daalt. Het gaat goed met de stad als geheel. Als gemeente zijn we door het werken in de wijken goed in verbinding met de inwoners en de ondernemers. De keuzes die wij maken in onze maatschappelijke dienstverlening (Jeugdzorg en WMO bijvoorbeeld) zijn, ook in tijden van financiële kwetsbaarheid gericht op kwaliteit en de doelgroepen buiten, waar we het voor doen.

Keuzes in de concept-begroting

De beginstand bij het opstellen van de begroting is negatief in de jaren 2020-2022 en beperkt positief in 2023. In de onderstaande tabel hebben wij het begrotingsresultaat van de begroting voor u weergegeven (bedragen x € 1.000).

(+/+ = voordeel en -/- is nadeel, bedragen maal € 1.000)		2020	2021	2022	2023
Stand aanpassing begroting 2019 e.v.		-2.771	-3.063	-1680	-2.733
A.	Subtotaal A: onvermijdelijk ontwikkelingen	1.815	603	396	2.869
Stand begroting na 1e wijziging en onvermijdelijk		-956	-2.460	-1.283	136
B.	Politieke keuze(s)				
1	BTW Spurd	200	200	200	200

(+/+ = voordeel en -/- is nadeel, bedragen maal € 1.000)		2020	2021	2022	2023
2	Verlaging budget wijkinitiatieven van 312K naar 212K	100	100	100	100
3	surplus WMO nieuw beleid	50	50	50	50
4	Sociaal rendement (minus 10%) van 526K naar 476K	50	50	50	50
5	Alternatieve dekking nieuwbouw principe 30-30-40	500	750	750	750
6	Duurzaamheidsevenementen	-	45	45	-
7	Stadspromotie	-150	-	-	-
8	Actualisatie fusiebudget Purmerend - Beemster	252	-	-	-
9	Risico coalitie akkoord - stelpost nieuw beleid	400	400	450	500
10	OZB variant compensatie 2019	500	500	500	500
Subtotaal B: politieke keuzes		1.902	2.095	2.145	2.150
<i>Resultaat programmabegroting 2020, inclusief incidentele baten en lasten</i>		946	-365	862	2.286
Af: Saldo van incidentele baten en lasten		171	-403	-709	-714
<i>Materieel resultaat begroting 2020, exclusief incidentele baten en lasten</i>		775	37	1.571	3.000

In deze concept-begroting leggen wij u een pakket politieke keuzes ter besluitvorming voor van € 1,9 miljoen in 2020 oplopend naar € 2,2 miljoen in 2023. Per saldo sluit de begroting hierdoor op € 946.000 in 2020. Het meerjarenperspectief gecorrigeerd voor incidentele lasten en baten is over de hele linie positief. Daarmee ligt een solide sluitende begroting aan u voor. Onderstaand lichten wij de verschillende bijstellingen in bovenstaande tabel nader toe.

BTW-nadeel SPURD

Vanaf 1 januari 2019 is sportbeoefening vrijgesteld van BTW. Dat betekent dat stichting SPURD de BTW niet meer kan en mag verrekenen via de belastingaangifte. Daardoor is de BTW op de kosten voor SPURD kostenverhogend. Hiervoor is landelijk een compensatie-regeling ingesteld ter compensatie van de hogere kosten, de SPUK-regeling. Indien de SPUK-regeling wordt overvraagd, zal er naar rato worden gekort op het te compenseren bedrag. Voorzichtigheidshalve houden wij rekening met € 200.000.

De VNG is nog met het Rijk in gesprek over de SPUK-regeling. De uitkomsten van dat gesprek kunnen nog leiden tot aanvulling van het BTW compensatiefonds tot het totaal van de aanvragen en daarmee tot het vervallen van dit potentiële nadeel. Daarnaast is het natuurlijk eerst zaak goed met Spurd in gesprek te zijn over hun financiële mogelijkheden om dit op te kunnen vangen.

Wijkinitiatieven

Initiatieven vanuit de wijk zijn belangrijk, dat willen we blijven stimuleren. Via de initiatieven worden feitelijke verbeteringen in de wijk gerealiseerd, maar vooral ook sociale samenhang gesmeed. Door het neerzetten en onderhouden van bloemenbakken, buurtbarbecues en aanpassingen in de openbare ruimte tonen inwoners zich betrokken bij hun omgeving en elkaar. We hebben gezien dat budget verschil kan maken en inwoners stimuleert.

Met het opvoeren van dit onderwerp lijkt het erop dat wij voorstellen om te bezuinigen op wijkinitiatieven. Er wordt niet gesneden in activiteiten. Het gaat hier om het wegsnijden van een surplus aan budget dat, op dit moment, in de praktijk niet wordt gebruikt. Indien in de loop van het jaar toch blijkt dat er meer initiatieven zijn dan het budget kan financieren, zullen we voorstellen doen om dat op te lossen. Daarmee staat deze maatregel in het teken van het toewerken naar een schone begroting.

Surplus nieuw WMO-beleid

Voor nieuw WMO beleid is destijds een bedrag opgenomen. Voor een deel van het bedrag is nog geen concrete invulling. Daarom stellen wij voor om dat te laten vrijvallen.

Sociaal Rendement

Purmerenders doen mee. Ook als werkgever willen wij het goede voorbeeld geven en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een kans geven op een dienstverband bij de gemeente. Daarvoor is budget beschikbaar. In de afgelopen jaren hebben wij de landelijke quota meer dan gehaald. We hebben onszelf hogere ambities gesteld dan landelijk is vereist.

Alternatieve dekking nieuwbouwprincipe 30-30-40

In de meerjarenbegroting 2019 is € 2,5 miljoen voor gelden sociale huur geraamd. Vanwege de financiële positie van de gemeente is naar mogelijkheden gezocht om deze middelen terug te verdienen. Er zijn op dit moment veel ontwikkelingen in de stad die het mogelijk maken om die € 2,5 miljoen anders te dekken, bijvoorbeeld door inkomsten uit leges, anterieure overeenkomsten en grondverkoop. Om wel gelijk aan de slag te kunnen met de Nota Kaders en instrumenten woningbouwprogrammering (spelregels 30-30-40), is uit de algemene reserve in 2020 € 2 miljoen onttrokken en toegevoegd aan de reserve woningbouwprogrammering. Het restant budget van 2019 zal middels resultaatbestemming 2019 ook hieraan worden toegevoegd. Uit de ruimtelijke ontwikkelingen die we hierboven hebben genoemd wordt weer € 2 miljoen toegevoegd aan de algemene reserve om deze aan te vullen.

Duurzaamheidsevenementen

Het doel van het organiseren van duurzaamheidsevenementen is het vergroten van bewustwording bij Purmerenders over de komende energietransitie (onder meer aardgasvrij) en de circulaire economie (hergebruik en recycling van afvalstoffen). Een deel van de middelen wordt gebruikt voor de solar boot race. De middelen hiervoor zijn toegezegd voor 2020. Over een voortzetting na 2020 heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden, om die reden wordt voorgesteld de middelen 2021 en 2022 af te ramen.

Stadspromotie

In 2018 is het budget voor stadspromotie voor het eerst beschikbaar gesteld. In 2019 zou een evaluatie plaats vinden om te kunnen beslissen over de toekomst van stadspromotie. Door omstandigheden zijn de activiteiten later gestart dan voorzien en is ook de evaluatie van deze activiteiten vertraagd. Aangezien wij het besluit over de toekomst van stadspromotie in 2020 willen nemen, hebben wij voor 2020 nog budget beschikbaar gesteld voor de subsidieontvanger.

Actualisatie fusiebudget Beemster – Purmerend

Voor een fusie worden ook kosten gemaakt. De kosten worden voorgefinancierd door Purmerend, maar zullen later worden aangevuld vanuit de bijdrage die wij vanuit het Rijk voor de fusie ontvangen. Het is budgetneutraal. Omdat het voorschot over de Purmerendse begroting loopt is het nodig dat de raad daar expliciet over beslist.

Risico coalitieakkoord

In de voorgaande begroting is een structurele stelpost opgenomen die kon worden ingezet bij nieuwe wensen en ambities. Wij stellen voor om deze post vrij te laten vallen. Daar zijn geen maatschappelijke gevolgen aan verbonden.

Verhoging OZB

Het Rijk kort gemeenten met een hogere groei van de WOZ- waarde dan het landelijke gemiddelde op de inkomsten OZB. Het Rijk stelt dat bij het groeien van de WOZ-waarden boven het landelijke gemiddelde, ook hogere inkomsten voor de gemeente gegenereerd worden. Om gelijkwaardige voorzieningen bij de gemeenten in Nederland mogelijk te maken, kort het Rijk op de algemene uitkering aan die gemeenten. In Purmerend was dat in 2018 voor een bedrag van € 700.000 en in 2019 € 500.000.

Purmerend hanteert, net als de meeste gemeenten, een andere systematiek. Het is gebruikelijk dat er een gefixeerd (gewenst) bedrag wordt opgenomen in de begroting. Ieder jaar, wanneer de waarden van de panden in Purmerend zijn gewijzigd, wordt opnieuw een OZB percentage vastgesteld waarmee tot het gefixeerde bedrag wordt gekomen. Het is een doelredenering. Feitelijk betekent het dat wanneer de gemiddelde WOZ-waarde over 2018 en 2019 stijgt, het OZB-percentage daalt. Dan wordt Purmerend door het Rijk gekort, maar worden er geen extra opbrengsten gerealiseerd. Het Rijk zet ons op die manier klem. Het omgekeerde kan uiteraard ook het geval zijn

Inmiddels hebben de Rijkskortingen over twee jaren een totale structurele last opgeleverd van € 1.200.000.

Die kortingen vanuit het Rijk kan de gemeente niet zelf dragen. We hebben daarbij zoveel mogelijk geprobeerd de consequentie voor de inwoners te dempen. Wij stellen de raad voor om de korting van 2018 voor eigen rekening te houden, maar de rijkskorting van 500.000 als verhoogde OZB inkomsten in de begroting op te nemen.

Indexeren van subsidies

In onze brief d.d. 9 april 2019 aan u, hebben wij ook de mogelijkheid om de subsidies niet te indexeren als denkrichting meegegeven. Wij hebben die maatregel niet laten terugkeren in onze concept-begroting. De maatschappelijke instellingen in Purmerend doen belangrijk werk dat in onze stad erg wordt gewaardeerd. Het diverse landschap van de instellingen in Purmerend en de activiteiten en hulp die deze instellingen bieden koesteren wij. Bezuinigen op de subsidieverstreking is een van de pijnlijke maatregelen die wij in deze concept-begroting hebben weten te voorkomen. Gezien de andere keuzes die wij u voorstellen, noemen wij deze hier, omdat het nog steeds een alternatief biedt voor maatregelen die u, ondanks ons voorstel, besluit niet over te nemen. Het eenjarig uitstellen van de indexering levert een structureel financieel voordeel voor de gemeente op van ongeveer € 350.000.

Invloed Rijk

In de afgelopen periode hebben beslissingen vanuit het Rijk tot heftige fluctuaties in de gemeentefinanciën geleid. Door de omvang van de beslissingen, tezamen met de tijd waarop zij bekend werden, maakt het Rijk het lastig om een financiële huishouding te onderhouden waarmee een gemeente met enige zekerheid en robuustheid zijn kosten met het oog op de toekomst beheerst. De grote grepen die de Rijksoverheid bij gelegenheid doet uit de algemene uitkering getuigen niet van partnerschap binnen de overheid om de begrotingen op orde te houden. En goede afwegingen te maken om de inwoners het beste te kunnen blijven bieden. Of, om het lokale bestuur maximale invloed te geven op het besturen van hun stad of dorp en daarmee de borging van de lokale democratie.

In VNG verband dringen we bij het Rijk aan om hier anders mee om te gaan.

De financiën van een afstand bekeken

Wij zouden graag met uw raad in de komende periode wat dieper willen ingaan op de financiële koers van onze gemeente. Daarvoor zijn verschillende redenen: de schuldpositie, de fusie met Beemster, de relatie met de stadsverwarming en de diverse grote ruimtelijke projecten. Maar ook de eerder genoemde fluctuaties in het financiële beleid van het Rijk. Verder zal de herijking van het gemeentefonds, die volgend jaar gepland staat, druk op onze financiën kunnen zetten.

Om die reden zullen wij u vragen om begin 2020 aan de hand van een notitie met ons in gesprek te gaan over de keuzes die te maken zijn in de financiële koers van de gemeente voor de langere termijn.

Stadsverwarming

Zoals toegelicht in onze Kaderbrief kijken wij nadrukkelijk naar de mogelijkheden om in de tarifiering 2020 van de SVP een korting te geven op het "Niet-meer-dan-anders- tarief" zoals verwoord in de Warmtewet. Hiermee wordt het aantrekkelijker om de overstap naar stadsverwarming te maken en blijven de woonlasten voor onze inwoners beter betaalbaar in tijden van stijgende energieprijzen. Op het moment van opstellen van onze begroting is de meerjarenraming 2020 - 2023 van de SVP nog niet gereed en de ACM heeft de tarieven zijn nog niet vastgesteld.

De kaderstelling en uitgangspunten aangaande de tarifiering SVP voor 2020 en verder zal in november 2019 met u worden besproken. De uitkomst van deze discussie worden in 2019 met RvC en directie van SVP besproken ten behoeve van de vaststelling van de tarieven voor 2020. Mogelijke financiële consequenties worden in de eerste tussenrapportage 2020 aan u voorgelegd.

Tot slot

Bij het opstellen van deze begroting hebben wij ernaar gestreefd pijnlijke maatregelen voor de inwoners zoveel mogelijk te beperken. Gezien de grote financiële uitdaging waar wij aan het begin van het jaar voor stonden, menen wij u hiermee een evenwichtig voorstel te hebben gedaan.

Hoogachtend,

De Burgemeester,

De Gemeentesecretaris,

D. Bijl

G. Blom

L E E S W I J Z E R

DE PROGRAMMA'S

De programma's zijn als volgt opgebouwd:

Inleiding

In de inleiding wordt in het kort het thema van het programma uitgewerkt.

Ambities coalitieakkoord

In deze paragraaf worden de ambities uit het coalitieakkoord 2018 opgesomd. De ambities worden verder uitgewerkt gedurende de bestuursperiode.

Relevante beleidsnota's

Deze paragraaf geeft een opsomming van het recent vastgestelde beleid voor het betreffende programma.

Trends en risico's

Dit onderdeel presenteert toekomstige ontwikkelingen waar de gemeente (mogelijk) een passend antwoord op moet geven. In het geval van trends staat het antwoord onder het kopje 'Wat gaan we daarvoor doen'. Trends zijn financieel verwerkt in de begroting. Bij risico's is geen antwoord geformuleerd, omdat de betreffende ontwikkeling nog onzeker is. Deze risico's duiden vooral zaken aan die een rol spelen in de beleidsuitvoering. Specifieke financiële risico's zijn opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen.

Wat willen we bereiken

In deze paragraaf wordt het gewenste maatschappelijke effect aangegeven dat de gemeente wil bereiken. De gemeente heeft daar niet als enige invloed op. De gewenste maatschappelijke effecten geven sturing aan het gemeentelijk handelen.

Wat gaan we daarvoor doen

Deze paragraaf geeft aan wat de belangrijkste of opvallendste zaken zijn die de gemeente gaat doen om het doel te bereiken.

Bestuurlijke producten 2020

Hier treft u een overzicht van de producten die in 2020 aan de raad aangeboden worden.

Wat mag het kosten

Per programma wordt kort toegelicht welke financiële ontwikkeling er is ten opzichte van de bijgestelde begroting 2019. Alleen ontwikkelingen groter dan € 100.000 worden toegelicht. Naast de ontwikkeling van de exploitatie wordt het gebruik van bij het programma horende reserves toegelicht en een overzicht gegeven van de incidentele baten en lasten. In de financiële overzichten vindt u een totaaloverzicht van de baten en lasten, reserves en voorzieningen en de investeringen. Indien er sprake is van nieuw beleid uit het coalitieakkoord dan is dit expliciet in de tabel vermeld.

FINANCIËLE OVERZICHTEN

De financiële overzichten bestaan uit:

Algemene dekkingsmiddelen

In de algemene dekkingsmiddelen staan de algemene baten en lasten van de gemeentebegroting. Dat zijn de belastingen, opbrengst uit het gemeentefonds, rentebaten en -lasten, deelnemingen, stelposten die nog niet zijn verwerkt in de programma's en ruimte voor nieuw beleid.

Overzicht overhead

In dit onderdeel zijn alle kosten van het management en de ondersteunende functies samengebracht. Hierbij is de notitie Overhead van de Commissie BBV leidend geweest. Alleen de direct toerekenbare kosten zijn nog onderdeel van de programma's.

Heffing vennootschapsbelasting en onvoorzien

In dit onderdeel is de heffing voor de vennootschapsbelasting en de post onvoorzien opgenomen.

Resultaat programmabegroting 2020-2023

In het resultaat staat een totaaloverzicht van de baten en lasten van de programma's en de algemene dekkingsmiddelen, de overhead, de post onvoorzien en de heffing vennootschapsbelasting: het zogenaamde resultaat voor en na bestemming.

Ontwikkeling en toelichting verloop vrije ruimte 2020-2023

In deze bijlage zijn de financiële ontwikkelingen sinds het financieel perspectief 2020 opgesomd en kort toegelicht. Deze is verdeeld naar onvermijdelijke ontwikkelingen en nieuw beleid/keuzes. Het nieuw beleid/keuzes zijn verwerkt in de financiële overzichten van de programma's.

Overzicht baten en lasten per programma en beleidsveld

Dit overzicht geeft per programma een opsomming van de beleidsvelden en de raming van de baten en de lasten voor de jaarschijf 2020-2023. Het zorgt voor een compleet beeld en is bedoeld als achterliggende toelichting.

Investeringsoverzichten

In het investeringsoverzicht staan alle lopende, vervangings-, en toekomstige investeringen. Voor de voorgenomen investeringen wordt te zijner tijd een krediet aan de raad gevraagd.

Overzicht en toelichting reserves

Dit overzicht bevat het totaal van de reserves en het gebruik hiervan in 2020 en volgende jaren. Het overzicht wordt gevolgd door een korte toelichting per reserve.

PARAGRAFEN

De paragrafen presenteren een aantal verplichte overzichten op onderwerpen waarmee een beter inzicht wordt verkregen op zaken die aan de begroting ten grondslag liggen.

OVERIGE OVERZICHTEN

De overige overzichten zijn opgenomen ter onderbouwing en uitvoering van de begroting. Dit betreft:

Subsidies

Op 29 juni 2017 heeft de raad een motie van de VVD c.s. aangenomen waarin staat dat jaarlijks bij de begroting een overzicht is gevoegd waarin de verleende subsidies en andere vormen van financiële ondersteuning aan externe partijen staan vermeld. Dit verdeeld in subcategorieën en met vermelding van eventueel daaraan gekoppelde plafonds.

Uitgangspunten voor de meerjarenbegroting

In deze bijlage wordt beschreven welke uitgangspunten zijn gehanteerd voor loon- en prijsstijgingen en volgens welke weging is bepaald of een ontwikkeling onvermijdelijk is en in de begroting moet worden opgenomen of dat er sprake is van een keuzemogelijkheid voor de gemeenteraad.

Beleidsindicatoren

In deze bijlage staat een lijst van indicatoren met daarin opgenomen de naam van de indicator, de eenheid en de bron. Het geheel is gerangschikt naar programmaniveau. Deze informatie voor de indicatoren is voor alle gemeenten beschikbaar en toegankelijk via de website www.waarstaatjegemeente.nl.

Taakveldenlijst

Deze bijlage bevat de baten en lasten per taakveld en het verdelingsprincipe van de taakvelden over de programma's.

Samenstelling van Bestuur

Hier vindt u hier de beschrijving van de de portefeuillevindeling van de collegeleden.

D E P R O G R A M M A ' S

1. PUBLIEKSDIENSTEN	12
2. SAMENLEVING	15
3. WONEN	25
4. MILIEU	29
5. BEREIKBAARHEID	34
6. BEHEER OPENBARE RUIMTE	37
7. RUIMTELIJKE ORDENING	43
8. VEILIGHEID	48
9. ECONOMIE	53
10. BESTUUR EN CONCERN	58

Programma

1

P U B L I E K S D I E N S T E N

Portefeuillehouders: E. Tijmstra

Inleiding

Bij dienstverlening staat het belang van inwoners en bedrijven op de eerste plaats. Binnen de geldende wet- en regelgeving levert de gemeente maatwerk. Dit gebeurt steeds meer digitaal.

Ambities coalitieakkoord

Werken voor de stad betekent goede (digitale) dienstverlening, een snelle, professionele en zorgvuldige afhandeling van vragen, aanvragen en (terugkoppeling van) meldingen. De informatie op de website moet voor iedereen goed vindbaar en toegankelijk zijn. Purmerenders die minder digitaal zijn, worden geholpen bij hun vragen. Daarom blijven loketten en telefoon gewoon open. Ook staat de bescherming van de privacy steeds meer in de belangstelling. Burgers kunnen erop vertrouwen dat er op een zorgvuldige wijze met hun persoonsgegevens wordt omgegaan.

Relevante beleidsnota's

- Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving Purmerend2020
- Nota vergunningverlening, toezicht en handhaving Purmerend2020-2023
- Preventie en handavingsplan alcohol Purmerend 2019-2022
- Sanctiestrategie horeca Purmerend en Beemster

Trends en risico's

- De ambitie van Purmerend is om 10.000 woningen tot 2040 te realiseren. Dit betekent dat de huidige trend in het aantal aanvragen omgevingsvergunning zich zal voortzetten. Duurzaamheid in de bebouwde omgeving wordt steeds belangrijker. Vanaf 1-1-2020 gelden voor nieuwbouw strengere energieprestatie-eisen. Ten aanzien van categorie verbouw wordt in de legesverordening de mogelijkheid geboden om korting te verlenen op duurzaamheid. Tevens wordt er de mogelijkheid geboden om korting te verlenen voor aanleggen groene daken bij (ver)bouw.
- Bij het uitvoeren van het toezicht en de handhaving in de stad vinden we steeds beter aansluiting bij de wensen en behoeften van onze burgers en bedrijven.
- De veranderende regelgeving waarbij onder andere steeds meer vergunningsvrij mag worden gebouwd, verlangt een andere kijk op de uitvoering van het toezicht en de handhaving. Toezichthouders gaan bij constatering, klachten of meldingen steeds vaker het gesprek aan met de direct betrokkenen. Gezamenlijk wordt gekeken naar de meest passende oplossing voor het voorliggende vraagstuk. De eigen verantwoordelijkheid en betrokkenheid

van alle betrokkenen wordt hierdoor gestimuleerd.

- Door krapte op de woningmarkt en de arbeidsmarkt zien we steeds meer en verschillende woonvormen verschijnen die strijdig zijn met bestemmingsplannen. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld huisvesting van arbeidsmigranten en wonen op bedrijventerreinen. Panden worden hierdoor gesplitst, waarbij niet altijd rekening wordt gehouden met de geldende (brand)veiligheidseisen.
- Dienstverlening aan de Beemster inwoners aan het loket Beemster in Purmerend continueren en harmoniseren.
- Digitale dienstverlening waaronder eDiensten en klantreizen om de burger te betrekken bij de gemeentelijke dienstverlening en waar nodig verbeteren.
- Onderzoek naar terecht gebruik (brief)adresgebruik door de burger met de samenwerkende partners (AOP, Club).

Wat willen we bereiken

Purmerend hanteert een oplossingsgerichte benadering voor haar burgers. Deze manier van werken kenmerkt zich door een goede (digitale) dienstverlening en een snelle, professionele en zorgvuldige afhandeling van de vragen, aanvragen en meldingen. Daarbij wordt iedereen binnen de mogelijkheden en zijn of haar context zo goed mogelijk geholpen.

Wat gaan we daarvoor doen

- Alle aanvragen en besluiten worden digitaal gepubliceerd en komen op Overheid.nl en de website van de gemeente.
- Bij het beoordelen van vergunningsaanvragen wordt gezocht naar de mogelijkheden om de aangevraagde activiteiten te vergunnen. De focus ligt op het zoeken naar wegen en oplossingen, rekening houdend met de wensen van de aanvrager en omgeving, om de activiteiten mogelijk te maken.
- Jaarlijks wordt een uitvoeringsprogramma gemaakt voor vergunningverlening, toezicht en handhaving, waarin de activiteiten nader worden uitgewerkt.
- Op basis van klachten en meldingen wordt, binnen de mogelijkheden, opgetreden tegen ongewenst gebruik van panden.
- In 2020 zullen de werkzaamheden met betrekking tot de opbouw van de Basisregistratie Ondergrond (BRO) voortduren. Een ander doorlopend project is de koppeling data BOR-BGT. Het is van groot belang dat de informatie van beheerders van de openbare ruimte wordt gekoppeld aan de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT). Vanuit de BGT gaat de data immers naar een landelijke voorziening; de informatie is vervolgens als open data beschikbaar voor meerdere doeleinden en gebruikers, o.a. het Omgevingsloket en hulpdiensten. De werkzaamheden verschuiven nu van opbouw van het stelsel van basisregistraties naar het gebruik van de basisregistraties voor maatschappelijke vraagstukken en de ontsluiting van informatie op de kaart (Atlas).
- Begin 2020 is naar verwachting de kwaliteitsverbetering van de BAG/WOZ objectadministratie gereed. 2020 is vervolgens een proefjaar om de omzetting van taxeren op inhoud naar taxeren op gebruiksoppervlakte (GBO) te gaan testen en eventuele uitval te verbeteren. Dat is ruim op tijd om per 1 januari 2022 te voldoen aan de verplichting om WOZ taxaties op basis van GBO uit te voeren.
- Uitbreiding brieven in Mijn Overheid en het verbeteren van de brieven voor de burger.

Bestuurlijke producten 2020

Bestuurlijk product	Jaartal	Kwartaal
Evaluatieverslag Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Purmerend (2019)	Jaarlijks	1e
Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Purmerend (2021)	Jaarlijks	4e
Legesverordening	Jaarlijks	4e

Wat mag het kosten

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019 (bijgesteld)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
BV011 Publieksdienstverlening							
Lasten	-6.433	-5.859	-6.218	-5.792	-6.225	-5.722	-6.207
Baten	4.962	2.973	4.129	3.132	3.124	3.009	3.014
	-1.471	-2.887	-2.089	-2.660	-3.101	-2.713	-3.193

Het saldo daalt met € 571.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2019. Dit wordt veroorzaakt door een daling in de lasten van € 426.000 en daling in de baten van € 997.000.

ONTWIKKELING EXPLOITATIE 2019-2020

Bedragen x 1.000	Lasten	Baten
WABO leges	- 180	- 839
Verkiezingen	430	-
BAG/WOZ beheer	147	-
Overige afwijkingen	29	- 158
Totaal lasten en baten	426	- 997

- De WABO leges zijn aangepast aan het bouwvolume van de te verwachten bouwprojecten voor het komende jaar. Voor 2019 wordt een forse toename van de bouwvolume verwacht, wat in 2020 minder zal zijn. Dit leidt tot een neerwaartse bijstelling van de te ontvangen leges en minder inzet van externe capaciteit.
- In 2020 vinden er, in tegenstelling tot 2019, geen voorziene verkiezingen plaats. De gemeenteraadsverkiezingen zijn in verband met de fusie in 2021 geraamd.
- Gemeenten zijn vanaf 1 januari 2022 wettelijk verplicht om de WOZ waardering op basis van gebruiksoppervlakte te mogen uitvoeren. Het project bestandsverbetering BAG/WOZ is een fundamentele basis om deze verplichting conform de vereisten van de waarderingskamer te kunnen uitvoeren. Naar verwachting is de bestandsverbetering BAG/WOZ eind 2019 gereed. In het meerjarenperspectief 2019 zijn hier incidentele middelen voor vrijgemaakt.

Overige afwijkingen blijven onder de toelichtingsgrens van € 100.000 en worden hierdoor niet apart toegelicht.

RESERVES

Er zijn geen reserves in dit programma.

INVESTERING

In 2020 staat de vervanging van de paspoort gepland voor € 100.000.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

(bedragen x € 1.000)	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023
Inhaalslag bestanden WOZ/BAG	-48	-42	-	-
Verkiezingen	-	-139	-	-
Totaal baten en lasten gesaldeerd	-48	-181	-	-

Programma

2

S A M E N L E V I N G

Portefeuillehouders: E. Tijmstra, P. van Meekeren, H. Rotgans, T. Kroese en M. Hegger

Inleiding

Dit programma bevat de beleidsvelden Kunst en Cultuur, Sport en Recreatie, Wijkmanagement, Jeugd, Onderwijs, Maatschappelijke Ondersteuning en Werk en Inkomen.

Ambities coalitieakkoord

- De huisvesting van de culturele organisaties moet adequaat zijn.
- Het aanbod van culturele lessen op het primair onderwijs willen wij uitbreiden.
- Wij onderzoeken de mogelijkheid van een jaarlijks terugkerend cultuurwedstrijd voor alle jongeren.
- Om evenementen en festivals beter te faciliteren, onderzoeken wij de mogelijkheden van het Leeghwaterpark en het amfitheater.
- Breedtesport blijven wij bevorderen met extra aandacht voor het ondersteunen van topsporters.
- In overleg met de sportwereld wordt een onderzoek gedaan naar de behoefte van het sportaanbod en de sportaccommodaties.
- Sponsoring door buitenreclame bij sportcomplexen willen wij onder voorwaarden mogelijk maken. In overleg met de verenigingen wordt gekeken hoe hieraan vorm gegeven wordt, waarbij alle sportverenigingen kunnen profiteren.
- Op het moment dat kunstgrasvelden aan vervanging toe zijn, zal in overleg met de verenigingen gekeken worden naar de beste vervanging op basis van veiligheid, gezondheid, speelbaarheid en kosten.
- Wij streven naar een gezamenlijke aanpak en afstemming met de verschillende organisaties om extra aandacht te geven aan de aanpak van overlast van personen met verward gedrag.
- We zetten in op het sterk terugdringen van de wachtlijsten maatschappelijke opvang en beschermd wonen.
- Wij willen werken aan de realisatie van kleinschalige woningen in de wijken voor zelfstandig begeleid wonen voor mensen die uitstromen uit de maatschappelijke opvang.
- We realiseren een voorziening voor chronisch verslaafden in combinatie met een nieuwe locatie voor de nachtopvang.
- Wij gaan kijken hoe wij de MeerDoen-regeling gericht kunnen inzetten.
- We verbeteren de bekendheid van de sociale wijkteams in de breedte.
- We ondersteunen bij het werven van nieuwe pleeggezinnen.
- We ontwikkelen activiteiten voor het terugdringen van het aantal mensen die leven in armoede.
- Wij ondersteunen en ontlasten mantelzorgers, jong en oud.
- De belemmeringen bij het aannemen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt dienen te worden weggenomen.

- Wij bundelen de krachten van ouders, scholen en overheid in een onderwijsagenda.
- De scholen krijgen een vast aanspreekpunt voor het doorgeven van signalen over armoede en/of gezondheid.
- Het starten van een klankbordgroep dierenwelzijn. Het doel van deze groep is om mensen van de dierenambulance, dierenasiel, dierenartsen, onderwijs en ambtenaren met elkaar in contact te brengen en integraal te adviseren.

Relevante beleidsnota's

- Maatschappelijke beleidskader 'Meedoen in een veranderde samenleving' (2011)
- Concretisering Participatiebeleid (2016)
- Notitie beschut nieuw (2018)
- Voortgang Armoedebelid (2018)
- Notitie jeugd Van Transitie naar Transformatie 2018-2020 (2018)
- Notitie Gezondheidsbevordering Purmerend 2018-2021 (2018)
- Evaluatie en voorstellen minimaregelingen en Jeugdfonds Sport & Cultuur (2018)
- Regiovisie en aanpak beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2019 – 2022
- Regenboogbeleid 2019 – 2022

Trends en risico's

- Mensen met een beperking blijven steeds langer zelfstandig thuis wonen, hetgeen tot een stijging van de uitgaven op het gebied van Wmo-voorzieningen zal leiden, met name voor de Wmo-hulpmiddelen en hulp bij het huishouden.
- Het kabinet wil de verantwoordelijkheid voor de nieuwe Wet inburgering bij de gemeenten neerleggen. De inwerkingtreding van deze wet wordt voorzien op 1 januari 2021.
- Steeds vaker spelen ervaringsdeskundigen een rol bij het helpen en begeleiden van mensen met verward gedrag. Zij begrijpen wat stigma en schaamte met je doet en hoe het is om ervaringen te hebben waar je misschien niet makkelijk over praat.
- De druk op de woningmarkt is groot waardoor mensen niet altijd binnen afzienbare tijd een sleutel zullen bezitten tot een eigen woning die nodig is voor herstel. Het realiseren van passende huisvesting en daarmee het doorontwikkelen van beschermd wonen en maatschappelijke opvang zal daarom een proces zijn van meerdere jaren en vraagt een brede samenwerking tussen verschillende domeinen, gemeenten en organisaties.
- Het contract voor trapliften loopt per januari 2020 af en per april 2020 loopt het contract voor hulpmiddelen af. Deze twee aanbestedingen worden in regionaal verband opgepakt.
- Vanuit het Ministerie van Volksgezondheid en Onderwijs wordt meer nadruk gelegd op aandacht voor achterstanden van kinderen op het gebied van ontwikkeling en onderwijs.

Wat willen we bereiken

We streven een samenleving na waarin iedereen op gelijke voet mee kan doen. Purmerenders die vanwege hun handicap of andere redenen hulp nodig hebben, krijgen op de vraag afgestemde ondersteuning. Mensen blijven zo lang mogelijk zelfstandig wonen en steunen elkaar zoveel mogelijk. Daarnaast biedt de gemeente laagdrempelige ondersteuning, zodat een beroep op de Wmo wordt gedaan wanneer er geen andere mogelijkheden aanwezig zijn.

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld kunst en cultuur

Kunst en cultuur dragen in belangrijke mate bij aan een goed leefklimaat in de stad. Cultuur zorgt voor sociale cohesie en draagt bij aan de vermindering van eenzaamheid. Cultuur maakt een brede ontwikkeling mogelijk van onze inwoners. Purmerend heeft een gevarieerd, samenhangend, herkenbaar en goed toegankelijk kunst- en culturaanbod. Iedere Purmerender komt met kunst en cultuur in aanraking door onder meer combinaties met onderwijs en zorg.

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld sport en recreatie

Purmerend als sportieve en vitale gemeente: een leefbare stad die bruist, met sportieve en vitale inwoners. Het verenigingsleven is sterk ontwikkeld en de buitenruimte nodigt voldoende uit om te bewegen. De sport- en recreatievoorzieningen zijn goed en er is een gevarieerd aanbod van activiteiten, zodat Purmerenders worden verleid om gezond te leven en elkaar te ontmoeten. Sport draagt bij aan de fysieke en mentale gezondheid van mensen en speelt een belangrijke rol bij het verbinden van alle maatschappelijke beleidsvelden, zoals onderwijs, zorg, participatie, armoede, jeugd en ouderen.

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld wijkmanagement

Buurt en wijken zijn 'schoon, heel en veilig'. Purmerenders doen meer zelf aan het onderhoud van hun wijk en zijn actief in hun buurt. Zij hebben invloed op de ontwikkeling van de buurt en vinden daar voldoende mogelijkheden om elkaar te ontmoeten.

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld jeugd

Er is een groep kinderen waar ouders alledaagse (opvoedkundige) problemen niet zelf kunnen oplossen waardoor het minder goed gaat met het kind. Deze ouders moeten ondersteund en versterkt worden zodat zij een stabiele omgeving kunnen bieden. Als gemeente ondersteunen we door te investeren in preventie, advies en lichte vormen van jeugdhulp en indien nodig specialistische jeugdhulp. De eigen regie van ouders staat centraal, net als samenhangende hulp op alle leefdoelgebieden. Hiermee willen we bereiken dat kinderen gezond, veilig en kansrijk opgroeien.

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld onderwijs

Kinderen groeien in Purmerend op tot verantwoordelijke, zelfstandige en zelfredzame volwassenen. Hun ontwikkeling door de jaren heen verloopt volgens een doorlopende lijn van 0 tot 23 jaar. Het onderwijs is de belangrijkste basisvoorziening. Onderwijs, zorgprofessionals en gemeente signaleren vroegtijdig dat kinderen extra hulp nodig hebben. Deze kinderen kunnen rekenen op ondersteuning zoals taalonderwijs, spraaktechniek, psychologische hulpverlening en jeugdhulp. Het integreren van jeugdzorg en onderwijs is belangrijk om de ontwikkeling van het kind maximaal te ondersteunen.

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld maatschappelijke ondersteuning

We streven een samenleving na waarin iedereen op gelijke voet mee kan doen. Purmerenders die vanwege hun handicap of andere redenen hulp nodig hebben, krijgen op de vraag afgestemde ondersteuning. Mensen blijven zo lang mogelijk zelfstandig wonen en steunen elkaar zoveel mogelijk. Daarnaast biedt de gemeente laagdrempelige ondersteuning, zodat een beroep op de Wmo wordt gedaan wanneer er geen andere mogelijkheden aanwezig zijn.

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld werk en inkomen

De huidige arbeidsmarkt biedt kansen om meer Purmerenders te laten werken naar vermogen om daarmee in hun levensonderhoud te voorzien. Het bedrijfsleven heeft een toenemende bereidheid om de vacatures, werkzaamheden en begeleiding aan te passen aan de mogelijkheden van Purmerenders met een afstand tot de arbeidsmarkt. Voor Purmerenders die niet, of niet helemaal mee kunnen doen in de maatschappij hebben we mogelijkheden om ze te ondersteunen en op weg te helpen.

Wat gaan we daarvoor doen

- In 2017 is het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een beperking in werking getreden. Hiervoor wordt een meerjarenplan opgesteld. De verwachting is dat dit plan eind 2019 in de raad wordt vastgesteld. In 2020 e.v. wordt het plan uitgevoerd, geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. Ervaringsdeskundigen zijn doorlopend bij dit proces betrokken. Uitgangspunt van het plan is om de uitvoering te laten plaatsvinden binnen bestaande budgetten.
- Voor de gemeenten Purmerend en Beemster loopt per januari het contract voor trapliften en per april 2020 het contract voor hulpmiddelen af. Er zijn hiervoor in 2019 reeds aanbestedingstrajecten gestart. De gemeenten

Waterland, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Wormerland, Zaanstad, Purmerend en Beemster zullen deze twee aanbestedingen in regionaal verband doen.

- De contracten voor hulp bij het huishouden, individuele begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf lopen tot 1 januari 2021. In 2020 zal ook het aanbestedingstraject voor deze producten starten voor de gemeenten Beemster en Purmerend.

Beleidsveld kunst en cultuur

- Samen met de instellingen en amateurkunstverenigingen werken we aan een divers en kwalitatief hoogwaardig cultureel aanbod.
- We zetten in op versterkte samenwerking tussen culturele instellingen en meer bekendheid van het cultureel aanbod, onder andere door de verbinding met andere beleidsterreinen te zoeken, zoals economie en toerisme.
- Kunst en cultuur kan als middel fungeren om de participatie van kwetsbare mensen te bevorderen.
- We zetten in op de versterking van het onderwijs met sport en cultuurlessen, zodat alle kinderen hiermee in contact komen, onder andere door middel van de schoolmusicals.
- We werken aan adequate huisvesting van onze culturele instellingen.
- De samenwerking binnen de Metropoolregio Amsterdam wordt verder geïntensiveerd. Er wordt samengewerkt om uitvoering te geven aan het programma Kunst, Cultuur & Erfgoed.
- Samen met de culturele partijen kijken wij naar verdere mogelijkheden van de cultuurparade.

Beleidsveld sport en recreatie

- We zetten in op de versterking van het onderwijs met sport en cultuur, zodat een aantrekkelijke werking voor sport- en cultuurverenigingen ontstaat en dit tot meer verbinding tussen partijen en beleidsvelden leidt.
- We gaan een lokaal sportakkoord opstellen. Dit akkoord wordt een logisch gevolg van de nog vast te stellen sportvisie (mogelijk tweede helft 2019) en wordt bewerkstelligd door een nog aan te stellen sportformateur. Voor het aanstellen van de sportformateur en uitvoering van het sportakkoord, ontvangt de gemeente middelen van het rijk vanuit het Nationaal Sportakkoord.
- We onderzoeken de mogelijkheid voor het aanbieden van 2 x 45 minuten bewegingsonderwijs door een vakleerkracht voor het primair onderwijs.
- Wij gaan met het onderwijs in gesprek over bewegend leren.
- Breedtesport blijven wij bevorderen met topsport en aandacht voor het ondersteunen van topsporters.
- Wij willen samen met verenigingen, en in het licht van de nog vast te stellen sportvisie, onze sportverordening herzien.
- Wij investeren in het onderhoud van onze sportaccommodaties: de sportzalen, sporthallen en gymlocaties.

Beleidsveld wijkmanagement

- Wijkmanagement signaleert en ondersteunt op zowel sociaal maatschappelijke als fysieke onderwerpen in de wijk.
- Daar waar nodig zorgt de wijkmanager voor verbinding tussen de juiste interne en externe partijen om de issues op te pakken en op te lossen.
- Met werken in wijken, waarin het resultaat voor buiten leidend is, worden met name fysieke meldingen snel en accuraat opgelost.

Beleidsveld jeugd

- Er wordt meer een beroep gedaan op de praktijkondersteuners jeugdgeestelijke gezondheidszorg (POH JGGZ) ter ondersteuning van de huisartsen bij psychische hulpvragen van kinderen. Omdat het de doorstroming naar specialistische jeugdhulp voorkomt, wordt er gekeken naar mogelijkheden voor uitbreiding.
- Professionals die betrokken zijn voor, tijdens en na de zwangerschap worden (meer) in verbinding gebracht met elkaar om een kansrijke start voor het kind mogelijk te maken.
- De jeugdgezondheidszorg (JGZ) werkt meer op maat; de jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen komen vaker bij gezinnen en scholen in de wijk om daar ondersteuning te bieden en voorlichting te geven.

- Het Loket Jeugd werkt aan kortere lijnen tussen ketenpartners en het samen optrekken in casuïstiek. Deze ontwikkeling zal ook dit jaar doorgezet worden. Bij de Gecertificeerde Instellingen (GI) zien we wachtlijsten; er zijn voorbereidingen getroffen om deze te verminderen door onder andere capaciteit toe te voegen aan Loket Jeugd.
- Er worden nieuwe afspraken gemaakt voor het organiseren van het aanbod jeugdbescherming en jeugdreclassering, deze maatregelen worden geleverd door de GI. De grootste doelgroep zijn gezinnen met psychische problemen en/of huiselijk geweld. Bij de inkoop van deze diensten werkt Purmerend samen met de 13 gemeenten uit regio's Amsterdam-Amstelland en Zaanstreek-Waterland.
- De toewijzing en inzet op Sociaal Medische Indicatie wordt geëvalueerd.
- Buurtgezinnen is ruim een jaar geleden gestart, op basis van de resultaten wordt de inzet mogelijk aangepast.
- Het is belangrijk dat er voldoende aanbod is van pleegouders. Alle belemmeringen die hierbij een rol spelen brengen we in beeld en waar mogelijk bieden wij ondersteuning bij het werven van pleegouders. We vernemen ook dat er pleegouders stoppen met het verlenen van pleegzorg. Daarom willen we meer investeren in de bestaande pleegouders.

Beleidsveld onderwijs

- De betrokkenen partijen in de regio werken samen bij een sluitende thuiszittersaanpak om te realiseren dat in 2020 geen enkel kind langer dan 3 maanden thuiszit zonder een aanbod van passend onderwijs en/of zorg.
- We stimuleren het bewegen voor kinderen vanaf 2 jaar, beginnend bij de peuteropvang.
- Samen met alle betrokken partijen in het onderwijs gaan wij verder met het opstellen van, en uitvoering geven aan, een onderwijsagenda. Hierbij proberen we zoveel mogelijk ouders en leerlingen te betrekken.
- Samen met onze onderwijspartners werken we mee aan het ontwikkelen van integrale kindcentra.
- Wij stemmen met de partijen in de arbeidsmarktregio en de scholen (VO en MBO) af wie verantwoordelijk is voor kwetsbare jongeren en hun ondersteuning.
- We zetten in op de versterking van het onderwijs met sport en cultuur ter bevordering van de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de kinderen. Sport en cultuur hebben een belangrijke ontmoetings- en identiteitsfunctie: kinderen zijn hierdoor beter in staat een sociaal netwerk te ontwikkelen. Talentontwikkeling heeft hierbij de aandacht.
- Op het gebied van armoede, sociaal emotionele ontwikkeling, gezondheid, duurzaamheid en drugs werken we aan een passend voorlichtingsaanbod voor ouders en kind tot en met het voortgezet onderwijs.
- We stimuleren de taalvaardigheid van kinderen en hun ouders. Dit doen we samen met partners als CJG, peuteropvang, kinderopvang, Spurd, bibliotheek en het onderwijs.
- We werken aan een doorgaande leerlijn - al vanaf de geboorte - waarbij we preventief inzetten op kinderen met een (mogelijke) onderwijsachterstand. Ook dit doen we samen met partners als kinderopvang, peuteropvang, Spurd, CJG en het onderwijs.
- Voor peuters tussen de 2,5 en 4 jaar met een taal- en/of spraakprobleem moet een aanbod van 960 uur Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE) worden gerealiseerd. Dit is voorzien vanaf augustus 2020.
- Wij bieden opnieuw alle basisscholen de mogelijkheid om de eindmusical van hun groep 8 op een waar podium uit te voeren. Alle andere basisscholieren (groep 1 t/m 7) en de ouders van de kinderen uit groep 8 krijgen de kans om naar de uitvoering te kijken. Dit doen we samen met Purmaryn, P3, NKT en het onderwijs. Verbeterpunten uit de evaluatie worden hierin meegenomen.
- De inzet van schoolmaatschappelijk werk wordt meer flexibel om maatwerk mogelijk te maken.
- Door de slechte staat van het bijgebouw van de boerderij aan Trimpad 1 is sloop onontkoombaar. Doordat er bij gebrek aan huisvesting/opslag geen beheer meer kan plaatsvinden, gaan ook belangrijke educatieve activiteiten als publieksrondleidingen en onderwijs- en jeugdactiviteiten verloren. Voor het NME wordt een onderkomen gebouwd om bij slecht weer te kunnen schuilen en gereedschappen te kunnen opslaan. Voor zowel het schuilen als het opslaan zijn nu geen goede voorzieningen aanwezig. Voor de lessen die het NME in de heemtuin geeft is de loods voor het theoretische gedeelte een aanwinst. Het idee is ontstaan om een onderkomen voor zowel het NME als IVN te laten plaatsen. Door de geplande huisvesting voor NME iets groter te bouwen kan deze geschikt worden gemaakt om niet alleen gereedschappen en materialen op te slaan, maar vooral ook voor de educatieve doeleinden van het NME en IVN. Voor de bewustwording van natuur en milieu, bij zowel jongeren

als ouderen, is deze loods een gewenste aanwinst.. De komende tijd worden de voorbereidingen getroffen (tekeningen, vergunningen e.d.) voor de realisatie.

Beleidsveld maatschappelijke ondersteuning

- De inzet op de aanpak van verward gedrag wordt gemonitord en geëvalueerd.
- We gaan verder met de doorontwikkeling en vernieuwing van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Hierbij wordt ook voorbereid op de decentralisatie met ingang van 2021.
- Purmerend is een Regenbooggemeente en actief in het vergroten van de veiligheid en sociale acceptatie van lesbiennes, homo's, biseksuelen, transgenders en intersekse personen (LHBTI). We stellen jongeren op alle middelbare scholen in Purmerend in de gelegenheid om een Gender and Sexuality Alliance (GSA) op te richten en ondersteunen hen hierin. Een GSA is een groep van LHBTI-leerlingen en bondgenoten die zich inzetten voor een school waar mensen zich vrij voelen om te zijn wie ze zijn.

Beleidsveld werk en inkomen

- In samenwerking met Werkom richten wij ons op ontwikkeling en innovatie van arbeidstrajecten zodat mensen met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt passend aan het werk kunnen.
- We werken preventief aan het voorkomen van schulden.
- We voeren de regelingen met betrekking tot minima en armoede uit en indien nodig stellen we het beleid bij of wordt maatwerk toegepast.
- We ontwikkelen activiteiten om het aantal mensen dat in armoede leeft terug te dringen.
- We bereiden ons voor op de komst van de nieuwe Wet inburgering waarvoor wij naar verwachting vanaf 2021 verantwoordelijk worden.
- De inzet op sociaal rendement wordt onverminderd voortgezet.

Bestuurlijke producten 2020

Bestuurlijk product

Sportnota

Jaartal

2020

Kwartaal

1e

Wat mag het kosten

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019 (bijgesteld)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten	-125.539	-130.624	-130.386	-132.260	-135.128	-136.828	-137.812
Baten	30.213	28.940	30.173	30.984	31.945	32.504	32.510
Saldo	-95.326	-101.684	-100.213	-101.276	-103.183	-104.324	-105.302

Het saldo daalt met € 1.063.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2019. Dit wordt veroorzaakt door € 1.874.000 hogere lasten en € 811.000 hogere baten.

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019 (bijgesteld)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
BV021 Kunst en cultuur							
Lasten	-7.770	-7.959	-7.934	-7.912	-7.808	-7.894	-7.989
Baten	1.460	1.297	1.297	1.297	1.297	1.297	1.297
	-6.310	-6.662	-6.637	-6.615	-6.510	-6.597	-6.691
BV022 Sport en recreatie							
Lasten	-6.976	-8.344	-7.452	-8.032	-8.353	-8.369	-8.286
Baten	1.037	1.060	1.060	1.064	1.062	1.062	1.062
	-5.939	-7.284	-6.393	-6.968	-7.291	-7.307	-7.225

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019 (bijgesteld)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
BV023 Wijkmanagement							
Lasten	-781	-810	-772	-804	-820	-837	-854
	-781	-810	-772	-804	-820	-837	-854
BV024 Jeugd							
Lasten	-23.194	-23.885	-23.657	-23.953	-24.127	-24.252	-24.399
Baten	157	0	0	0	0	0	0
	-23.036	-23.885	-23.657	-23.953	-24.127	-24.252	-24.399
BV025 Onderwijs							
Lasten	-10.357	-10.174	-10.909	-10.209	-10.296	-10.278	-10.206
Baten	1.852	1.292	2.269	2.269	2.269	2.269	2.269
	-8.505	-8.881	-8.640	-7.940	-8.027	-8.009	-7.937
BV026 Maatschappelijke ondersteuning							
Lasten	-34.763	-37.137	-37.747	-39.724	-41.196	-42.063	-42.882
Baten	1.440	1.407	1.310	1.773	1.994	2.010	2.015
	-33.324	-35.730	-36.437	-37.951	-39.203	-40.054	-40.867
BV027 Werk en inkomen							
Lasten	-41.698	-42.316	-41.916	-41.628	-42.528	-43.136	-43.196
Baten	24.267	23.884	24.237	24.582	25.324	25.867	25.867
	-17.430	-18.432	-17.679	-17.046	-17.204	-17.269	-17.329

ONTWIKKELING EXPLOITATIE 2019-2020

De belangrijkste elementen in de ontwikkeling op beleidsveldniveau ten opzichte van de bijgestelde begroting 2019 zijn:

Beleidsveld Kunst en cultuur

Bedragen x 1.000	Lasten	Baten
Hogere lasten niet beïnvloedbare kosten	-145	-
Lagere lasten adequate huisvesting P3 en RTV	301	-
Hogere lasten plaatselijke culturele activiteiten	-100	-
Hogere kapitaallasten	-12	-
Overige afwijkingen	-22	-
Totaal lasten en baten	22	0

- Hogere lasten niet beïnvloedbare kosten: actualisatie personeelskosten, actualisatie rente P3 en indexering.
- Lagere lasten adequate huisvesting P3 en RTV: de eenmalige incidentele lasten worden niet meer begroot. Dit heeft een daling van de kosten tot gevolg.
- Hogere lasten plaatselijke culturele activiteiten: subsidie voor activiteit "Purmerend onder stoom" vindt 1 keer in de 5 jaar plaats.
- Hogere kapitaallasten: investering evenemententerrein waarvoor in 2020 de afschrijving start.

Beleidsveld Sport en recreatie

Bedragen x 1.000	Lasten	Baten
Hogere kapitaallasten i.v.m. gereedmelding investeringen in 2019	-625	-
Afname kapitaallasten voornamelijk a.g.v. aanpassing rekenrente	89	-
Overige afwijkingen	-44	4
Totaal lasten en baten	-580	4

- Hogere kapitaalslasten: in 2019 zijn diverse nieuwbouw-, renovatie- en vervangingsinvesteringen gerealiseerd, waarvoor in 2020 de afschrijvingen starten. Dit betreft o.a. verduurzaming zwembad, nieuwbouw rugbyclub en diverse buiten- en binnensportaccommodaties en diverse speelvoorzieningen.
- Afname kapitaallasten als gevolg van aanpassing rekenrente, dit betreft o.a. het zwembad, de multifunctionele sportaccommodatie De Beuk, nieuwbouw rugbyclub en diverse buiten- en binnensportaccommodaties.

Beleidsveld Wijkmanagement

Bedragen x 1.000	Lasten	Baten
Overige afwijkingen	-32	
Totaal lasten en baten	-32	0

Beleidsveld Jeugd

Bedragen x 1.000	Lasten	Baten
Hogere lasten niet beïnvloedbare kosten	-40	-
Hogere lasten niet-gecontracteerde zorg	-109	-
Hogere lasten lokale jeugdzorg	-42	-
Hogere lasten Jeugdhulp Duurzaam	-124	-
Overige afwijkingen	19	-
Totaal lasten en baten	-296	0

- Niet beïnvloedbare kosten: actualisatie personeelskosten.
- Indexatie prijs- en volumestijging van niet gecontracteerde zorg.
- Aanpassing lasten indexering subsidies in het kader van lokale jeugdzorg.
- Hogere lasten voor specialistisch jeugdhulp.

Beleidsveld Onderwijs

Bedragen x 1.000	Lasten	Baten
Lagere lasten door incidentele asbestsanering en sloop Dr. A. Schweizerlaan in 2019	270	-
Hogere kapitaalslasten i.v.m. gereedmelding investeringen in 2019 onderwijshuisvesting	-215	-
Afname kapitaallasten voornamelijk a.g.v. aanpassing rekenrente	175	-
Afname afschrijvingslasten door aflopen afschrijvingstermijnen	282	-
Lagere lasten door een verschuiving van programma 7 naar programma 2	215	-
Overige afwijkingen	-27	-
Totaal lasten en baten	700	0

- Vanuit het plan asbestsanering, is de Wheermolen aan de Dr. A. Schweizerlaan de laatste school waar asbest gesaneerd gaat worden. Dit staat gepland voor 2019.
- Hogere kapitaalslasten: in 2019 zijn diverse uitbreidingen en nieuwbouw voor onderwijs gerealiseerd, waarvoor in 2020 de afschrijvingen starten. Dit betreft o.a. de Waterschool, de Klim-op, OBS de Wheermolen en Het Gerrit Rietveld.
- Afname kapitaallasten als gevolg van aanpassing rekenrente voor diverse scholen.
- Verschuiving van budget tussen programma 7 en programma 2.
- Afname afschrijvingslasten door aflopen afschrijvingstermijnen: in 2019 lopen diverse afschrijvingstermijnen af.

Beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning

Bedragen x 1.000	Lasten	Baten
Hogere lasten niet beïnvloedbare kosten	-852	-

Bedragen x 1.000	Lasten	Baten
Hogere lasten Maatschappelijke opvang	-500	-
Hogere lasten PGB's	-60	-
Hogere lasten Hulp bij huishouden	-597	-
Lagere lasten Vervoersvoorzieningen	114	-
Hogere lasten en hogere baten tijdelijke woningen	-100	469
Niet geëffectueerd nieuw beleid WMO	50	-
Overige afwijkingen	-32	-6
Totaal lasten en baten	-1.977	463

- Niet beïnvloedbare kosten: actualisatie personeelskosten, beschermd wonen, kapitaallasten hulpmiddelenkrediet en indexatie prijs- en volumestijging.
- Maatschappelijke opvang: bij de kaderbrief is besloten om incidentieel € 500.000 voor de 'Chronisch verslaafden opvang' te laten vrijvallen. Dit budget is vanaf 2020 structureel € 624.000.
- PGB's: de afgelopen jaren zien wij een stijging in de Persoons Gebonden Budgetten.
- Hulp bij huishouden: gemeenten zijn via een AMvB verplicht de kosten van de nieuwe loonschalen bij de Wmo huishoudelijke hulp mee te nemen in de tarieven. Dit heeft een stijging in de kosten tot gevolg.
- Vervoersvoorzieningen: door het nieuwe contract voor het Aanvullen Openbaar Vervoer (AOV) vallen de kosten lager uit.
- Tijdelijke woningen: door het realiseren van de tijdelijke woningen aan de locaties van de Etsterstraat, Karekietpark en De Kanaaldijk ontstaan er beheerskosten, dit zorgt voor een verhoging van de lasten van € 100.000. Daar tegenover staan huurinkomsten (€ 469.000).

Beleidsveld Werk en inkomen

Bedragen x 1.000	Lasten	Baten
Lagere lasten maatschappelijke begeleiding	130	-
Hogere lasten niet beïnvloedbare kosten	-142	-
Hogere Rijksbijdrage bijstand (BUIG)	-	345
Hogere lasten bijstand	-170	-
Lagere lasten Participatie	220	-
Lagere lasten Trajecten	280	-
Lagere lasten sociaal rendement	50	-
Overige afwijkingen	-80	-
Totaal lasten en baten	288	345

- Lagere lasten maatschappelijke begeleiding asielmigranten en gezinsleden. In 2019 eenmalig bijdrage vanuit Meicirculaire. Deze bijdrage is er niet in 2020.
- Niet beïnvloedbare kosten: actualisatie personeelskosten.
- Hogere Rijksbijdrage bijstand (BUIG): bijdrage vanuit het rijk hoger dan eerder begroot.
- Hogere lasten bijstand: in lijn met hogere bijdrage ook hogere lasten.
- Conform de goedgekeurde begroting Werkom de bijdrag voor participatie € 220.000 lager.
- Lagere lasten voor interne trajecten werkzoekenden

RESERVES

In 2019 is een onttrekking uit reserve participatie voor incidenteel tekort Participatiebedrijf Werkom geweest. Vanaf 2020 geen incidentele onttrekking uit deze reserve. De volledige bijdrage voor Werkom staat in de exploitatiebegroting.

INVESTERINGEN

Voor speelvoorzieningen is een investering geraamd van € 1.007.000 .

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

(bedragen x € 1.000)	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Purmerend onder stoom	-100	-	-	-
Interne aanpassingen werkplekken Wales 4 en Slenkstraat 50	-	-50	-	-
Aanleg glasvezel schoolgebouwen	-38	-38	-	-
Totaal baten en lasten	-138	-88	-	-

Programma

3

W O N E N

Portefeuillehouder: T. Kroese

Inleiding

In dit programma ligt de focus op het realiseren van voldoende woningen voor diverse doelgroepen, voldoende kwaliteit van woningen en een prettige woonomgeving. Samenwerking met woningcorporaties en andere partners is daarbij van groot belang.

Ambities coalitieakkoord

- 10.000 woningen bouwen in de periode tot 2040.
- Per locatie inzetten op 30% sociale huur, 30% doorstroomwoningen (middeldure huur en betaalbare koop) en 40% vrije keuze.
- Afspraken over voorrang voor doorstroming van Purmerenders die een sociale huurwoning achterlaten.
- Faciliteren en stimuleren van woningruil.
- Scheiden van wonen en zorg.
- De realisatie van in totaal zo'n 200 tijdelijke woningen.
- We gaan zo veel mogelijk voor het zogenaamde natuurinclusief bouwen.
- Zo veel mogelijk woningen energieneutraal, maar alle zonder aansluiting op het gasnetwerk.
- Gemengd bouwen van sociale huur- en koopwoningen, kleine en grote woningen in een grote verscheidenheid, gemengde buurten, straten en wijken.

Relevante beleidsnota's

- Woonvisie (2017)
- Prestatieafspraken 2016-2020 met de corporaties
- Sociaal akkoord met de corporaties 2018
- Regionale afspraken
- Huisvestingsverordening 2019
- Hoogbouwvisie 2017
- Purmerend 2040
- Visie op mobiliteit 2040
- Verkeersvisie 2018

Trends en risico's

- De huizenprijzen blijven stijgen en de wachttijd voor een sociale huurwoning blijft hoog.
- Stijgende groei van investeerders die woningen kopen en vervolgens verhuren, het zogenoemde 'buy-to-let'.

- Gezinnen met kleine kinderen vestigen zich in Purmerend, starters verlaten Purmerend.
- Er is weinig kans voor jongeren op de woningmarkt.
- Gestage groei van het aantal 65-plussers.

Wat willen we bereiken

Iedereen ziet en voelt dat de woningnood hoog is in Purmerend. Wachtlijsten voor sociale huur zijn veel te lang, er is te weinig aanbod in het middeldure huur segment en ook betaalbare koopwoningen zijn er te weinig. We willen dat alle Purmerenders wonen in een kwalitatief goede woning en woonomgeving die aansluit bij de behoeften en leefomstandigheden van het huishouden. De gemeente is slechts één van de partijen die hier invloed op heeft. We zijn wel de aangewezen partij om de regie te nemen. Waar mogelijk door overleg, waar nodig door regulering. We zetten daarom onze weg naar een stevige samenwerking tussen gemeente, woningcorporaties en ontwikkelaars door.

Ook in 2020 en verder blijven we dus inzetten op maximale woningbouw. Waarbij we duurzaamheid en leefbaarheid niet uit het oog verliezen. In 2019 verwachten we tot wel 1000 woningen te 'vergunnen'. De ambitie is datzelfde aantal in 2020 waar te maken. Wat programmering betreft hebben we een duidelijke focus op sociale huur en doorstroming. Om de doorstroming te bevorderen wordt in 2020 een, nog in 2019 met de raad te bespreken, pakket aan doorstromingsmaatregelen uitgewerkt en ingevoerd.

Zolang er sprake is van woning schaarste is het van groot belang dat de gemeente en de woningcorporaties samen zorgen voor een zo eerlijke mogelijke verdeling van de beschikbare sociale huurwoningen. Als Purmerend oefenen we zo veel mogelijk invloed uit op het regionaal vast te stellen nieuwe systeem voor woonruimteverdeling. De vraag wie de woning het hardste nodig heeft krijgt daarbij een andere positie.

Huisvesting voor bijzondere doelgroepen vraagt veel aandacht. Samen met woningcorporaties en zorginstellingen formuleren we het komende jaar ambities voor de (ont)koppeling tussen wonen en zorg. Verder zullen we, afhankelijk van ruimtelijke procedures, in 2020 zien dat we de tijdelijke woningen kunnen opleveren, zodat ook de daarvoor aangewezen doelgroep aan bod gaat komen.

Wat gaan we daarvoor doen

- We zetten in op maximale woningbouw, alles volgens het 30-30-40 beleid (minimaal 30% sociale huur, 30% doorstroomwoning en 40% vrij).
- We gaan aan de slag met het, nog in 2019 te bespreken pakket aan doorstromingsmaatregelen.
- In 2020 leveren we circa 800 nieuwbouwwoningen op. De ambitie is 1000 woningen te vergunnen.
- De starterslening wordt gecontinueerd.
- Nieuwe prestatieafspraken met de corporaties maken, waarin nieuwbouw en huisvesting van bijzondere doelgroepen een bijzondere plaats krijgen
- Er worden nieuwe toewijzingsregels samen met de regiogemeenten voorgesteld.
- We leveren de tijdelijke woningen dit jaar op.
- We blijven inzetten op versterking van de relatie tussen gemeente, woningcorporaties en ontwikkelaars;

Bestuurlijke producten 2020

Bestuurlijk product	Jaartal	Kwartaal
Geactualiseerde woonvisie	2020	1e
Nieuwe prestatieafspraken 2020-2024 met woningcorporaties en huurdersorganisaties	2020	3e
Jaarschijf 2020 (actielijst uit de gemaakte prestatieafspraken)	2020	3e
Jaarlijkse monitor woningvoorraad	2020	3e
Doelgroepen verordening	2020	4e

Wat mag het kosten

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019 (bijgesteld)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
BV031 Wonen							
Lasten	-538	-1.251	-1.251	-743	-570	-571	-565
Baten	115	177	177	174	171	169	166
	-423	-1.074	-1.074	-569	-398	-402	-400

Het saldo stijgt met € 505.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2019. Dit wordt veroorzaakt door € 508.000 lagere lasten en € 3.000 lagere baten.

ONTWIKKELING EXPLOITATIE 2019-2020

Bedragen x 1.000	Lasten	Baten
Lagere lasten Nieuwbouw principe 30-30-40	500	-
Overige afwijkingen	8	-3
Totaal lasten en baten	508	-3

Nieuwbouw principe 30-30-40

In 2019 zal de raad een aantal besluiten nemen over de besteding gelden sociale huur. Voor dit principe is voor 2019 en 2020 elk € 500.000 en voor 2021 en 2022 elk € 750.000 beschikbaar gesteld. In het dekkingsplan wordt voorgesteld hier ook een bestemmingsreserve in te stellen.

RESERVES

Reserve Woonvisie

De realisatie van de 4 locaties van de tijdelijke woningen zijn geactualiseerd. Dit resulteert in een toevoeging van € 352.000 en een onttrekking van € 174.000. Per saldo een toevoeging aan deze reserve van € 178.000.

Reserve woningbouwprogrammering

In de begroting 2019 zijn de gelden sociale huur voor een totaal aan € 2,5 miljoen in de begroting geraamd. Om redenen van de financiële positie van de gemeente is naar mogelijkheden gezocht of deze middelen ook kunnen worden terugverdiend op de ontwikkelingen die elders in de stad plaats vinden. Het antwoord is dat er op dit moment zodanig veel ontwikkelingen in de stad zijn dat door middel van doorberekening kosten aan leges en anterieure overeenkomsten, grondverkoop en afdrachten sociale huur (nota GKP) het mogelijk moet zijn om die € 2,5 miljoen niet te voeden uit de begrotingsruimte maar uit extra inkomsten ruimtelijke ontwikkelingen. Om die reden wordt in 2020/2021/2022 de begrote bedragen uit de begroting gehaald. Om wel uitvoering te geven aan de Nota Kaders en instrumenten woningbouwprogrammering (spelregels 30-30-40) wordt om die reden in deze begroting een bestemmingsreserve Woningbouwprogrammering gevormd van € 2,0 miljoen. Deze wordt gevormd uit de algemene reserve. In de jaren 2020, 2021 en 2022 wordt uit de genoemde dekkingsbronnen weer € 2 miljoen toegevoegd aan de algemene reserve. Het mogelijke restant budget uit 2019 wordt bij resultaatbestemming in de jaarrekening 2019 voorgesteld toe te voegen aan de bestemmingsreserve woningbouwprogrammering. In de p&c cyclus zal worden gemonitord dat deze toevoeging van extra baten ruimtelijke ontwikkeling ook daadwerkelijk worden gerealiseerd.

INVESTERINGEN

Er zijn geen investeringen in dit programma.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

(bedragen x € 1.000)	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Woonvisie / volkshuisvesting	-352	0	0	0
Tijdelijke woningen	174	-105	-85	-85
Totaal	-178	-105	-85	-85

Programma

4

M I L I E U

Portefeuillehouder: P. van Meekeren

Inleiding

Binnen dit programma ligt de focus op het brede thema duurzaamheid, alsmede het terugdringen van milieuhinder door bedrijven, efficiënte afvalverwijdering en energiezuinig gedrag. Tevens is er de ambitie om bewoners wijk voor wijk van het aardgas af te koppelen en de gebouwde omgeving te verduurzamen. Klimaatadaptief worden is een thema dat hierin meegenomen wordt.

Ambities coalitieakkoord

Onze ambities richten zich op het versterken van de lokale duurzaamheid, een efficiënte en klantvriendelijke afvalinzameling en een gezond milieu. Het uitvoeren van de pilot Aardgasvrij in Overwhere-Zuid geeft inzicht hoe verder gegaan kan worden met het aardgasvrij maken van de nog 10.000 woningen in Purmerend. Wij denken aan het verlenen van subsidies/bijdragen voor duurzaamheidsinvesteringen die niet op korte en/of middellange termijn rendabel zijn. Daarnaast zal een bijdrage geleverd worden aan de invulling van de Regionale Energie Strategie (RES) Zaanstreek-Waterland.

Relevante beleidsnota's

- Geactualiseerde Duurzaamheidsagenda 2019-2022
- Bodembeleidsplan
- Geluidsbeleid Baanstee-Noord [2010]
- Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving Purmerend 2020
- Nota vergunningverlening, toezicht en handhaving Purmerend 2020-2023
- Notitie Toekomstbestendig Afvalbeheer gemeente Purmerend 2016-2020
- Klimaatakkoord
- Startnotitie RES Noord Holland Zuid, samen op zoek naar kansen in de regio

Trends en risico's

- Door de toenemende verwerkingskosten en de afnemende vergoedingen voor grondstoffen is bijstelling van de meerjarenbegroting afvalstoffenheffing noodzakelijk. Door het aantrekken van de economie stijgt de totale hoeveelheid afval. Het scheidingspercentage stabiliseert op het niveau van 2018.
- In 2019 is de uitvoering van de pilot Aardgasvrij in Overwhere-Zuid van start gegaan die inmiddels is ingebed in een zogenaamde proeftuin waarvoor vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een bijdrage beschikbaar is gesteld. Dit betekent dat in totaal bijna 1.300 panden in de komende jaren het aanbod krijgen om met hulp van de gemeente van het aardgas af te gaan. Het gaat hierbij zowel om huur-

als koopwoningen, winkels, scholen en kerken. De eigenaren van de gebouwen krijgen de komende jaren het aanbod om van het aardgas af te gaan, met financiële steun van de gemeente.

- In het Klimaatakkoord is afgesproken dat op regioniveau een regionale energiestrategie (RES) ontwikkeld moet worden. De RES is een document waarin tot het jaar 2030 de opgaven van “duurzame elektriciteitsopwekking” en “het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving” uit het klimaatakkoord zijn uitgewerkt. Het Rijk bepaalt hoeveel duurzame energie opgewekt moet worden in 2030 en de gemeenten bepalen hoe, met wie en waar dit ingevuld wordt. Het doel van de RES is een zorgvuldige ruimtelijke inpassing van hernieuwbare energieopwekking met maatschappelijke acceptatie. Als eerste stap moet een concept RES worden opgeleverd, uiterlijk 1 juni 2020. Op 1 maart 2021 moet de RES 1.0 worden opgeleverd. Volgend op de RES moet de gemeente een warmtetransitievisie (WTV) vaststellen, uiterlijk in 2021. Hierin staat verwoord welke strategie Purmerend volgt om volledig aardgasvrij te worden.
- In het Regeerakkoord en het Klimaatakkoord is het voornemen opgenomen de gasprijs te laten stijgen. Hiermee wordt beoogd dat vastgoedeigenaren eerder een keuze voor een andere warmtebron zullen maken en hun vastgoed te verduurzamen.
- De energietransitie vraagt enerzijds om extra investeringen in het warmtenetwerk en de warmtecentrales, terwijl anderzijds de hiervoor gewenste prijsstijging voor 2019 het draagvlak voor deze warmtevoorziening doet afnemen onder de inwoners. Gelet op de geraamde dividendontvangsten raakt deze discussie de gemeentebegroting.
- De vaststelling van het Landelijk Klimaatakkoord betekent dat er maatregelen zullen worden genomen om de gevolgen op te vangen van de klimaatverandering. Ook moeten verdere stappen worden gezet om bij te dragen in vermindering van de CO₂-uitstoot. De Nederlandse inzet in de EU is een doel van ten minste 49% CO₂-reductie in 2030 (t.o.v. 1990). Het is de bedoeling dat deze reductie wordt geborgd in een Klimaatwet. Wat dit precies gaat betekenen voor Purmerend is nog niet bekend, noch welke financiële consequenties dit zal hebben. In deze begroting is hiervoor nog geen extra budget opgenomen. Ook is nog niet bekend wat hiervoor door het Rijk aan bijdragen zal worden verstrekt. Zodra hierover meer bekend is wordt via de commissie hierop teruggekomen. In 2020 worden de consequenties van de uitvoering van het klimaatakkoord voor de gemeente Purmerend duidelijk. Hiervoor wordt een uitvoeringsplan opgesteld waarin budget en capaciteit dient te worden gealloceerd.

Wat willen we bereiken

De landelijke taakstelling voor 2020 is 75% afvalscheiding en per inwoner per jaar maximaal 130 kg restafval. De notitie Toekomstbestendig afvalbeheer Purmerend 2016-2020 bevat een maatregelenpakket waarmee de ontwikkeling van de afvalscheiding verder voortgezet kan worden. De focus in Nederland ligt overduidelijk op het scheiden van afval aan de bron, waardoor veel gescheiden ingezameld afval verwerkt kan worden tot nieuwe grondstoffen. In de komende jaren wordt in Purmerend hier verder op ingezet, niet alleen bij laagbouw maar ook bij hoogbouw. Hierbij worden de huidige ontwikkelingen in techniek en uitvoering van de inzameling op de voet gevolgd.

In 2020 wordt de pilot Aardgasvrij afgerond en invulling gegeven aan een volgend deel van de proeftuin. In 2019 is hiertoe reeds gestart met huisbezoeken en is een groot deel van de bewoners geïnformeerd over de aanpak.

Purmerend schrijft mee aan de RES van de regio Zaanstreek–Waterland (ZaWa). De concept RES wordt vastgesteld door de colleges van gemeenten, Gedeputeerde Staten en de Dagelijks Besturen van de waterschappen en aangeboden aan het landelijk programma. De gemeenteraden, Provinciale Staten en Algemeen Besturen van de waterschappen worden geconsulteerd over dit besluit.

N.b.: De concept RES bevat (deels) besluiten die behoren tot de bevoegdheid van de gemeenteraden. Daarom besluiten de colleges van gemeenten hierover met een voorbehoud ten aanzien van besluitvorming (bij de RES 1.0) door de gemeenteraden. De RES 1.0 wordt 12 maanden na de formele ondertekening van het Klimaatakkoord

vastgesteld door de gemeenteraden, Provinciale Staten en de Algemeen Besturen van de waterschappen en aangeboden aan het landelijke programma.

Gedurende deze coalitieperiode willen we de bestaande woningvoorraad verduurzamen, onder andere door bewoners en eigenaren te faciliteren in het verder verduurzamen van het vastgoed en daarvoor in 2020 subsidies te verlenen voor verduurzamingsmaatregelen in de bestaande woningvoorraad.

In deze coalitieperiode wordt een plan gemaakt om Purmerend beter klimaatbestendig/klimaatadaptief te laten worden. Om dit te realiseren zal hiervoor een werkgroep gestart worden en zal hierbij samenwerking in de regio gezocht worden. Voor deze samenwerking hebben we een bijdrage ontvangen van het Rijk.

Wat gaan we daarvoor doen

- In het uitvoeringsprogramma Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) worden de prioriteiten op milieuterrein nader uitgewerkt. Naast de reguliere controles wordt aandacht besteed aan o.a. energiebesparing bij bedrijven, duurzaam bouwen, illegale activiteiten op bedrijventerreinen en aanpak verwijdering van asbestdaken. Veelal wordt dit themagericht of projectmatig aangepakt. Indien nodig wordt gehandhaafd volgens onze handhavingsstrategie.
- De Omgevingsdienst voert in opdracht van de gemeente Purmerend een beperkt aantal taken uit op het gebied van vergunningverlening en toezicht en handhaving. Het gaat hier dan om het milieubasistakenpakket. De Omgevingsdienst stelt jaarlijks een uitvoeringsprogramma hiervoor op, de gemeente Purmerend blijft hier het bevoegd gezag.
- Uitvoering van de maatregelen uit de Notitie Toekomstbestendig Afvalbeheer Purmerend 2016 – 2020. Het uitgangspunt blijft maximalisering van de gescheiden inzameling en minimalisering van de hoeveelheid te verbranden restafval, tegen maatschappelijk verantwoorde kosten.
- Uitvoering van de Duurzaamheidsagenda 2019-2022.
- Afronden van de pilot Aardgasvrij in Overwhere-Zuid en uitvoeren van een volgende fase van de proeftuin Aardgasvrij.
- Klimaatbestendige maatregelen in alle ruimtelijke programma's doorvoeren.
- Duurzaamheidseisen opnemen in alle gemeentelijke aanbestedingen.
- Voorbereiden warmtetransitievisie (WTV) en opstellen concept RES. Beide worden ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.

Bestuurlijke producten 2020

Bestuurlijk product	Jaartal	Kwartaal
Evaluatieverslag Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Purmerend 2020	Jaarlijks	1e
Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Purmerend 2021	Jaarlijks	4e
Actualiseren Duurzaamheidsagenda	Jaarlijks	1e
Monitoring pilot Aardgasvrij	continu	

Wat mag het kosten

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019 (bijgesteld)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten	-10.194	-11.146	-12.067	-12.257	-12.756	-13.223	-13.482
Baten	11.805	12.413	12.600	13.012	13.606	13.935	14.150
Saldo	1.611	1.267	533	755	850	713	667

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019 (bijgesteld)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
BV041 Milieu							
Lasten	-10.194	-11.146	-10.947	-11.362	-11.901	-12.268	-12.482
Baten	11.805	12.413	12.600	13.012	13.606	13.935	14.150
	1.611	1.267	1.653	1.650	1.705	1.668	1.667
BV042 Duurzaamheid							
Lasten	0	0	-1.120	-895	-855	-955	-1.000
	0	0	-1.120	-895	-855	-955	-1.000

Het saldo stijgt met € 222.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2019. Deze stijging wordt veroorzaakt door € 190.000 hogere lasten en € 412.000 hogere baten.

ONTWIKKELING EXPLOITATIE 2019-2020

De belangrijkste elementen in de ontwikkeling op beleidsveldniveau ten opzichte van de bijgestelde begroting 2019 zijn:

Beleidsveld Milieu

(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten
Overige lagere lasten en baten milieubeheer	17	-5
Lagere kapitaalslasten	73	-
Hogere lasten en baten inzameling en verwerking	-292	106
Hogere apparaatskosten	-68	-
Lagere onttrekking voorziening afvalstoffenheffing	-145	-
Hogere baten afvalstoffenheffing	-	311
Totale ontwikkeling op lasten en baten	-415	412

- De kapitaalslasten dalen per saldo met € 73.000 als volgt: lagere kapitaalslasten van € 128.000 door de vertraagde investering van de zijladers, hogere kapitaalslasten van € 47.000 door de in 2019 aangeschafte statische perscontainer en het pasjessysteem voor de milieustraat en € 8.000 hogere kapitaalslasten op overige tractiemiddelen.
- De lasten en baten van inzameling en verwerking stijgen respectievelijk met € 292.000 en € 106.000 door met name actualisatie van afvalstromen (prijs x hoeveelheid), hierbij is rekening gehouden met inwoners van de gemeente Waterland die gebruik maken van de milieustraat in Purmerend met ingang van 1 augustus 2019.
- Hogere apparaatskosten van € 68.000 door met name indexering van loonkosten.
- De onttrekking uit de voorziening afvalstoffenheffing ter egalisatie van het tarief bedraagt in 2019 € 313.000 en in 2020 € 168.000.
- De ontwikkeling in euro van lasten en baten afvalbeheer wordt geheel doorberekend in het tarief van de afvalstoffenheffing vanuit het principe van 100% kostendekkendheid. Dit leidt tot een verhoging van de baten met €311.000.

Beleidsveld Duurzaamheid

(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten
Lagere lasten duurzaamheid	225	-
Totale ontwikkeling op lasten en baten	225	0

- Voor duurzaamheidsinitiatieven is voor 2019 € 500.000 beschikbaar gesteld en voor 2020 € 325.000.

TARIEF AFVALSTOFFENHEFFING

	Primitieve begroting 2019	Begroting 2020
Opbouw tarief 2020 (vergeleken met begroting 2019)		
Bruto tarief afvalstoffenheffing (was)	314,18	332,67
Actualisatie kosten	18,49	0,03
Bruto tarief afvalstoffenheffing (wordt)	332,67	332,70
Onttrekking voorziening afvalstoffenheffing	-8,85	-4,68
Netto tarief afvalstoffenheffing	323,82	328,02
Afgerond tarief in verband met 12-maandelijkse betaling	323,88	328,08
Aantal aansluitingen	35.405	35.900
Opbrengst afvalstoffenheffing	11.464.797	11.775.754

Voorziening afvalstoffenheffing

De voorziening afvalstoffenheffing heeft tot doel om te komen tot een meerjarige egalisatie van het tarief voor de afvalstoffenheffing en bedraagt € 469.490 per 1 januari 2019. Bij de jaarrekening 2019 wordt het exploitatieresultaat aan de voorziening toegevoegd dan wel onttrokken. Dit saldo zal worden betrokken bij de tariefstelling afvalstoffenheffing 2021, of indien wenselijk, evenredig verdeeld in opvolgende jaren. In de begroting 2020 is rekening gehouden met een onttrekking ter grootte van € 167.910.

INVESTERINGEN

Het in deze begroting opgenomen investeringsvolume voor 2020-2023 is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Tractiemiddelen (vervanging)	1.595	0	238	203
Totaal	1.595	0	238	203

- Voor 2020, 2022 en 2023 staan vervanging van diverse tractiemiddelen gepland. Het investeringsvolume voor 2020 is hoger door uitgestelde vervanging uit 2019. Vervanging vindt alleen plaats als het technisch noodzakelijk is.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

(bedragen x € 1.000)	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Duurzaamheidsinitiatieven	-230	-	-	-
Duurzaamheidsevenementen	-	-45	-45	-
Totaal baten en lasten	-230	-45	-45	-

Programma

5

B E R E I K B A A R H E I D

Portfeuillehouder: E. Tijnstra

Inleiding

Dit programma richt zich op de wijze waarop wij de komende jaren Purmerend goed bereikbaar willen houden.

Ambities coalitieakkoord

We kiezen voor een autoluwe maar goed bereikbare binnenstad, zodanig dat het doorgaande autoverkeer in redelijke mate uit het centrum wordt geweerd. Om die reden wordt onderzoek verricht naar de mogelijkheden om het doorgaande verkeer andere routes te bieden richting de A7.

Voor de bezoekers van de binnenstad willen wij investeren in fiets- en autoparkeermogelijkheden bij de binnenstad. Hierbij wordt ook rekening gehouden met voldoende oplaadpunten voor elektrische auto's. Tevens willen wij uit oogpunt van duurzaamheid en een autoluwe binnenstad, het fietsgebruik verder stimuleren door in te zetten op kwalitatief goede fietspaden.

Daarnaast hechten wij belang aan verkeersveilige schoolomgevingen. In nauw overleg met betrokkenen (scholen, ouders, omwonenden, Veilig Verkeer Nederland, etc.) wordt de verkeerssituatie verbeterd.

Relevante beleidsnota's

- Verkeers- en vervoersbeleidsplan Purmerend 2016
- Visie op mobiliteit Purmerend 2040 (2018)
- Parkeernormennota 2016
- Fietsbeleidsplan (2010)
- Parkeerverordening en bijbehorend uitvoeringsbesluit (2019)
- Verordening Parkeerbelastingen en bijbehorend uitvoeringsbesluit (2019)
- Verkeersplan Purmerend 2040 (2019)

Trends en risico's

- Het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) Corridor Amsterdam Hoorn (CAH) is in 2015 gestart met een verkenning naar oplossingsrichtingen en maatregelen die bijdragen aan het verbeteren van de bereikbaarheid in de corridor. De verkenningsfase komt tot een afronding. Komende periode wordt de Planfase opgestart. Onderwerpen die wij in de planfase inbrengen zijn de snelheid op de geplande parallelweg van de gekozen variant en aandacht voor de mogelijke consequenties op het onderliggend wegennet tijdens de uitwerking. Het ministerie van IenW zal binnen de huidige wet- en regelgeving waar noodzakelijk maatregelen

nemen om negatieve effecten van de te nemen maatregelen op het hoofdwegennet (HWN/A7) te mitigeren en/of te compenseren.

- Purmerend heeft een flinke woningbouwopgave die consequenties heeft voor de mobiliteit (doorstroming, parkeren) in Purmerend. In 2019 is een Verkeersplan opgesteld met parkeermaatregelen en maatregelen voor doorstroming die de komende periode worden uitgevoerd. Voor de maatregelen van de doorstroming worden in 2019 en 2020 onderzoeken uitgevoerd. De uitwerking hiervan start na 2020.
- In 2019 is een start gemaakt met de aanbesteding concessie openbaar vervoer Zaanstreek-Waterland die in december 2021 in zal gaan. In april 2020 - juni 2020 is de periode van beoordeling en gunning gepland waarna vervolgens de implementatiefase zal worden opgestart. De nieuwe concessie geeft ook aanleiding om goed na te denken over zero emissie (ZE) oplossingen.

Wat willen we bereiken

Een goed functionerende, veilige en duurzame infrastructuur voor alle manieren van vervoer, binnen bepaalde randvoorwaarden rond leefbaarheid, milieu, fysieke en sociale aspecten. Een aantal locaties verdient extra aandacht, zoals de historische binnenstad en andere publiek aantrekkende voorzieningen.

Wat gaan we daarvoor doen

- We zetten ons in op het zoeken naar een oplossing voor de bereikbaarheidsproblemen na 2020. De bereikbaarheid gaat over het hoofdwegennet (A7), maar ook het binnenstedelijke net, zoals Laan der Continenten, Gorslaan, Gedempte Where en Salvador Allendelaan. Onderzoeken hiervoor worden in 2019 en 2020 uitgevoerd.
- We werken aan de verbetering van de bereikbaarheid van de binnenstad met de auto, door het weren van doorgaand verkeer richting de A7 en inzet van slimme verkeersregelininstallaties. Verder zal de doorstroming van het autoverkeer binnen de gemeente daar waar mogelijk is verbeterd worden door betere afstemming van de verkeerslichten of vergroten van de capaciteit. Ook willen wij het elektrisch rijden stimuleren door meer oplaadpunten aan te leggen.
- Wij willen het gebruik van het openbaar vervoer stimuleren door kwalitatief goede en voldoende fietsparkeervoorzieningen bij de bushaltes te realiseren. In overleg met de Vervoerregio zoeken we naar oplossingen voor mogelijke knelpunten.
- In aanloop naar de busconcessies Waterland en Zaanstreek zullen wij de belangen van de Purmerendse reiziger behartigen en inbrengen bij de Vervoerregio. Uitgangspunt bij de nieuwe busconcessie is CO₂-neutraal vervoer (elektrisch of waterstof).
- We geven uitvoering aan de maatregelen uit het Verkeersplan Purmerend 2040.
- Verkeersveiligheidsacties worden in gezamenlijkheid met de regio opgepakt en gecoördineerd vanuit de Vervoerregio. In 2020 zal er naast de reguliere landelijke campagnes als Mono, BOB, snelheid en de scholen zijn weer begonnen, extra aandacht zijn voor campagnes gericht op de oudere fietser.

Bestuurlijke producten 2020

Er zijn geen bestuurlijke producten in de planning voor 2020.

Wat mag het kosten

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019 (bijgesteld)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
BV051 Bereikbaarheid							
Lasten	-2.569	-2.672	-2.789	-3.639	-3.759	-3.608	-3.634
Baten	2.992	2.289	2.567	3.564	3.724	3.724	3.724
	423	-383	-222	-74	-35	117	90

Het saldo stijgt met € 148.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2019. De stijging wordt veroorzaakt door een stijging van de lasten met € 850.000 en een stijging van de baten met € 998.000.

ONTWIKKELING EXPLOITATIE 2019-2020

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten
Hogere lasten organisatiekosten parkeren	-26	-
Hogere lasten door parkeerautomaten	-58	-
Hogere lasten en hogere baten parkeergelden	-528	995
Hogere lasten parkeergarage Claxonate	-174	-
Hogere lasten verkeerslichten	-30	-
Overige afwijkingen	-34	3
Totale ontwikkeling lasten en baten	-850	998

- De hogere lasten en baten zijn voornamelijk het gevolg van raadsbesluit 1472099 van 26 juni 2019 inzake de parkeermaatregelen binnenstad en omgeving.

RESERVES

Met het raadsbesluit parkeermaatregelen van 26 juni 2019 is een reserve parkeren ingesteld. Deze reserve wordt gevoed door het resultaat op de parkeermaatregelen. Er wordt een positief resultaat verwacht van resp. € 174.000 in 2020 oplopend naar € 449.000 in 2023. Deze middelen worden vooralsnog gereserveerd in afwachting van het haalbaarheidsonderzoek naar en financiering van een nieuwe parkeergarage.

INVESTERINGEN

Het in deze begroting opgenomen investeringsvolume voor 2020-2023 is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Verkeersregelinstallaties (vervanging)	176	188	199	885
Bussluis (vervangen)	0	0	0	60
Totaal	176	188	199	945

- De verkeersinstallaties in diverse straten worden vervangen.
- De bussluis Nijlstraat en Donaulaan worden vervangen.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Bedragen x € 1.000)	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Parkeermaatregelen tijdelijke formatieuitbreiding	-180	-180	-	-
Totaal baten en lasten gesaldeerd	-180	-180	-	-

Programma

6

BEHEER OPENBARE RUIMTE

Portefeuillehouder: E. Tijmstra

Inleiding

Purmerend is een groene, vitale stad met een aangenaam stadsleven. Behoud van een prettige en veilige leefomgeving vraagt om een zorgvuldig en efficiënt beheer van groenvoorzieningen, wegen, bruggen, openbare verlichting en riolering op een door de gemeenteraad afgesproken beeldkwaliteit. De gemeente heeft de wettelijke taak om het afval- en hemelwater veilig af te voeren en de kwaliteit te waarborgen, alsmede het dierenwelzijn te bevorderen.

Ambities coalitieakkoord

We willen zowel de hoofdgroenstructuur als de nevangroenstructuur versterken. Dat doen wij door de beeldkwaliteit van het openbaar groen aanzienlijk te verhogen (van C- naar B-niveau).

Relevante beleidsnota's

- Beleidsnotitie openbare verlichting (2015)
- Verbreed gemeentelijk rioleringsplan (GRP+) 2018-2022
- Kwaliteitskeuzes onderhoud openbare ruimte (herzien in 2015, basis voor de beheerplannen):
 - Beheerplan groen (2016)
 - Beheerplan bomen (2016)
 - Beheerplan wegen (2016)
 - Beheerplan straatmeubilair (2016)
 - Beheerplan kunst- en waterwerken (2016)
 - Beheerplan spelen (2015)
- Groenkoers (2014)
- Handboek inrichting openbare ruimte (2008, wordt regelmatig geactualiseerd)
- Nota dierenwelzijn (2013)
- Reinigingsplan Purmerend (2016)
- Groenplan Purmerend 2019-2022

Trends en risico's

- In 2019 is er een tweede ploeg Garantiebanen gestart, waarbij mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt ondersteuning geven bij werkzaamheden in de openbare buitenruimte. Zij ondersteunen de teams van Werken in Wijken bij extra klussen maar ondersteunen vooral bij extra groenopdrachten.
- Momenteel hebben wij te maken met **vier** grote boomziektes, zijnde: lepziekte, Massariaziekte in de platanen, essentaksterfte en de bloedingsziekte in de paardenkastanjes. Andere plagen zoals luis en processierups veroorzaken ook overlast. Verder zijn er veel bomen die in de jaren '80 en '90 zijn geplant en aan het eind van hun levensduur raken. Deze moeten binnen enkele jaren vervangen worden, om het bestand op peil te houden. Tenslotte zien we dat een behoorlijk aantal bomen het niet redden vanwege de droge zomer in 2018. Als we kijken naar het totaal aantal bomen dat extra aandacht behoeft en gekenmerkt kunnen worden als 'risicoboom' (16.000), wordt de omvang van de opgave die te wachten staat qua onderhoud duidelijk.
- Op veel plekken in Purmerend is de bestrating rondom bomen niet meer veilig te noemen vanwege wortelopdruk. Dit wordt veroorzaakt door het gebrek aan bewortelbare ruimte in de bodem. Voor elke te vervangen boom wordt er gekeken naar een duurzame oplossing in de vorm van een goede groeiplaats of door de boom in een groenstrook te plaatsen. Dit bevordert de levenscyclus van de boom, zo wordt de ecologische bijdrage groter door bijvoorbeeld een vergrote opname van CO₂.
- Bomen die in een slechte conditie zijn moeten vaker worden geïnspecteerd of verder onderzocht. Dit is erg tijdrovend en de kosten van het inspecteren en herstellen lopen hierdoor steeds verder op. Er is een structureel budget nodig dat deze kosten kan dekken, maar ook om de afschrijving op de waarde van de bomen te dekken. Op korte termijn is er ook behoefte aan budget om bomen in verharding te kunnen vervangen. Binnen de huidige begroting is het niet mogelijk om op alle bovengenoemde ontwikkelingen in te spelen.
- Het onderhoudsniveau van de openbare ruimte lag op C-niveau, maar in het groenbeheer wordt inmiddels niveau B aangehouden. Vanwege het jarenlange onderhoud op C-niveau was er achterstallig onderhoud ontstaan. In deze gevallen zijn er passende maatregelen getroffen (bv. omvormingen). Dit is te zien bij zowel de wegen en het straatmeubilair als ook bij de kunstwerken en het groen. Wanneer bijvoorbeeld plantsoenen zijn afgeschreven, moeten deze worden vervangen. Investeringskosten hebben de voorkeur boven ad hoc werkzaamheden, omdat cyclisch onderhoud dit incidentele onderhoud voorkomt. Binnen de huidige onderhoudsbudgetten is er onvoldoende ruimte om alle gewenste omvormingen te realiseren. De totale doorlooptermijn zal daardoor ook langer zijn dan mogelijk gewenst.
- De werkmethode van onkruid op verharding is middels de gelopen aanbesteding gewijzigd. Er wordt niet meer gewerkt op regiebasis maar volgens beeldbestek. Het te hanteren beeld is voor geheel Purmerend 'jaarrond B niveau'. Moeilijk bereikbare plaatsen en rondom obstakels worden in de nieuwe systematiek bestreden met heet water.
- De wijkteams zijn op orde en zij zijn zichtbaar in de stad aanwezig. Er wordt binnen WIW (Werken in Wijken) nauw samengewerkt met de wijkmanagers, afdeling Handhaving, de politie en medewerkers van Jeugdzorg (hangjongeren). Door extra ogen en oren op straat (van de WIW medewerkers) komt ook het sociaal maatschappelijke wat speelt in de wijken steeds beter in beeld en kan er door de signaalfunctie sneller en adequater gereageerd worden door betrokken en verantwoordelijke instanties.
- Voor wat betreft de riolering treden regelmatig verzakkingen op waardoor calamiteiten ontstaan, hierdoor kunnen de kosten voor het dagelijks onderhoud stijgen.

Wat willen we bereiken

De leef- en belevingswereld van de Purmerenders staat voorop. Beheer en onderhoud worden samen met hen en op gedegen wijze uitgevoerd. De onderhoudskwaliteit ligt nu op een verantwoord maar laag niveau. De ambitie is om de beeldkwaliteit van het openbaar groen te verhogen van C- naar B-niveau.

Wat gaan we daarvoor doen

Onderhoud openbaar groen

Volgens het vastgestelde Groenplan (2019-2022) is er sterk ingezet op het cyclisch onderhoud. Door beter te onderhouden is het kwaliteitsniveau sterk omhoog gegaan. Dit is duidelijk te zien in de openbare ruimte. Nu gaan we verder met het uitwerken van de stappen zoals benoemd in het Groenplan. Bewonersparticipatie in de vorm van adoptievakken is een belangrijk onderdeel van de gedeelde verantwoordelijkheid van het groenonderhoud. Zo werkt de gemeente samen met bewoners aan een leefbare stad. Ecologie en dierenwelzijn worden ook steeds meer meegenomen in dit onderhoud: groenstroken worden niet gemaaid ter behoud van de diverse beplanting die als voeding dient voor insecten en vogels. Deze kleurrijke groenstroken hebben al veel positieve reacties gekregen, en zijn daarbij goedkoper in onderhoud. Maaien gebeurt uiteraard wel op de plekken waar dit vanwege de verkeersveiligheid een vereiste is.

Onderhoud

De gemeente heeft goede onderhoudsteams waar structureel onderhoud mee wordt uitgevoerd. De bomensploeg is op sterkte gebracht en de wijkteams krijgen goede aansturing van de groepsmanagers. Er zijn twee toezichthouders bijgekomen in 2019 om de lopende werken (aannemers) te controleren. Waar mogelijk worden combinaties gemaakt met andere projecten. Tevens dienen de verschillende aannemers vanuit de aanbesteding verplicht contact te leggen met elkaar en de werkzaamheden dusdanig op elkaar af te stemmen dat dit voor burgers tot zo min mogelijk overlast leidt. De controle op de aannemers (door toezichthouders) is gebaseerd op het principe “krijgen we waarvoor we betalen”.

Beheer openbare ruimte

De beheerplannen groen (2016), wegen (2016), straatmeubilair (2016), kunst- en waterwerken (2016) en spelen (2015) moeten voor 2020 opnieuw vastgesteld worden. Voor deze beheerplannen Purmerend wordt in Q4 2019 een update opgesteld voor twee jaar waardoor de looptijd van deze beheerplannen met twee jaar wordt verlengd. Door de huidige beheerplannen Purmerend voor twee jaar te verlengen lopen de beheerplannen in Gemeente Beemster (welke zijn vastgesteld tot 2022) en Gemeente Purmerend gelijk. In 2021 worden de Beheerplannen voor de nieuwe gemeente voor zes jaar 2022-2027 aan u voorgelegd.

Riolering

Voor het vervangen van het aardgasnet is het vervangen van de riolering in Overwhere in 2018 uitgesteld en het vervangen van de riolering in Wheermolen-Oost opgeschort. In 2019 is gestart met de uitvoering van het eerste deelplan Overwhere waarbij de riolering gelijktijdig wordt vervangen met de aanleg van stadsverwarming om de opgave van Aardgasvrij mogelijk te maken. Door de rioolwerkzaamheden gelijktijdig met de aanleg van stadsverwarming plaats te laten vinden, is extra inzet van middelen nodig. Voor de markt is deze opgave nieuw waardoor er nieuwe risico's optreden en er meer coördinatie en afstemming tijdens de werkzaamheden nodig is. Naast de prijsstijgingen in de markt zorgt deze werkwijze voor meerkosten en een langere uitvoeringstermijn in de uitvoeringsprojecten. Het opschorten van de rioolwerkzaamheden in Wheermolen-Oost vraagt veel inzet in het dagelijkse onderhoud.

Onderhoudsniveau openbare ruimte

Door het onderhoudsniveau C voor bestrating ontstaat er op elementenverharding (stenen) een duidelijke toename van het aantal klachten en meldingen. Burgers ervaren C-niveau vaak als onvoldoende. Veel extra kosten in de bestrating worden veroorzaakt door wortelopdruk van bomen die zijn geplant in te kleine plantvakken. Het aantal uren wat in het dagelijks beheer bestrating wordt besteed aan het zo goed mogelijk verwijderen van wortelopdruk stijgt de afgelopen twee jaar aanzienlijk.

Vervanging houten bruggen

De koers om ca. 20 houten bruggen per jaar te vervangen zetten we door. Het vervangingskrediet is met ingang van 2018 verdubbeld, opdat dan 20 oude houten bruggen per jaar vervangen kunnen worden. Daarmee kunnen alle oude houten bruggen in 2027 vervangen zijn door de nieuwe kunststof versterkte bruggen met een veel langere levensduur. Wanneer de actuele veiligheidssituatie van individuele bruggen dit vereist, zullen wij uiteraard direct tot vervanging overgaan.

Bestrijding invasieve exoten

De bestrijding van invasieve exoten, welke gestart is in 2017, zal zeker tot 2026 voortduren. Doordat we meer aandacht en inzet hebben op onderhoud groen, komen nieuw locaties in beeld. Behandelde locaties zullen nauwgezet gemonitord worden, opdat nieuwe uitgroei van reuzenberenklauw en Japanse duizendknoop vermeden kan worden.

Verbreed gemeentelijk rioleringsplan (GRP+) 2018-2022

In 2020 geven wij uitvoering aan het vastgestelde breed gemeentelijk rioleringsplan. In het kader van Purmerend Aardgasvrij zijn een aantal voorgenomen renovatiewerken aan de riolering uitgesteld en zijn we in Overwhere-Zuid gestart met het vervangen van riolering in combinatie met Aardgasvrij. Daarnaast is de voorbereiding in volle gang om vijf rioolgemaal te renoveren.

Wegen

Het onderhoud aan de wegen, zoals (winter)schade en meldingen, wordt uitgevoerd. Daarnaast zijn er een aantal locaties die vanwege aanliggende projecten eerder in onderhoud worden genomen, om de overlast voor omwonenden en/of busverkeer te beperken. Grotere onderhoudsmaatregelen zijn/gaan in voorbereiding en worden afgestemd wanneer deze in uitvoering gaan. Een quickscan is uitgevoerd om inzicht te krijgen in welke fietspaden verbeterd kunnen worden.

Spelen

Het vervangen van speeltoestellen op ca. 25 speellocaties gaat in afstemming met de buurt om te bepalen wat de behoefte is en om tot een aantal opties te komen. Voor de speeltoestellen die vervangen worden, wordt gekeken welke op een andere plek nog gebruikt kunnen worden.

Bestuurlijke producten 2020

Bestuurlijk product

Visie leefbare stad 2040

Jaartal

2020

Kwartaal

1e

Wat mag het kosten

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019 (bijgesteld)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
BV061 Beheer openbare ruimte							
Lasten	-22.112	-21.606	-22.992	-23.122	-24.170	-24.925	-25.700
Baten	8.194	7.950	8.003	8.614	9.044	9.443	10.017
	-13.918	-13.656	-14.989	-14.507	-15.126	-15.482	-15.683

Het saldo stijgt met € 481.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2019. Dit wordt veroorzaakt door € 130.000 hogere lasten en € 611.000 hogere baten.

ONTWIKKELING EXPLOITATIE 2019-2020

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten
Kunst- en waterwerken	-90	-

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten
Wegen	500	-
Openbare verlichting	-118	-
Straatreiniging	-38	5
Begraafplaatsen	-10	9
Groene openbare ruimte	118	1
Bewonersinitiatieven	73	-
Riolering	-565	596
Totale ontwikkeling op lasten en baten	-130	611

Kunst- en waterwerken

In 2019 zijn de kapitaallasten naar beneden bijgesteld op basis van de werkelijke investeringen 2018, de kapitaallasten 2019 zijn daardoor € 176.000 lager dan begroot voor 2020. Vanuit de resultaatsbestemming 2018 is € 100.000 toegevoegd aan de budgetten voor kunstwerken 2019. Voor het overige is er sprake van kleine bijstellingen.

Wegen

In 2019 zijn de kapitaallasten naar beneden bijgesteld op basis van de werkelijke investeringen 2018, de kapitaallasten 2019 zijn daardoor € 206.000 lager dan begroot voor 2020. Vanuit de resultaatsbestemming 2018 is € 150.000 toegevoegd aan de budgetten voor wegen 2019. In de begroting 2019 zijn de uitgestelde herinrichtingen in Wheermolen en Overwhere opgenomen voor € 643.000. De doorberekening loon- en overige kosten is in 2020 € 62.000 hoger. Voor het overige is er sprake van kleine bijstellingen.

Openbare verlichting

De doorberekening van loonkosten is in 2020 € 107.000 hoger. Voor het overige is er sprake van kleine bijstellingen.

Groene openbare ruimte

De doorberekening van apparaatskosten is in 2020 € 109.000 hoger. In 2019 is incidenteel extra budget van € 295.000 ingezet voor het herstel van schade aan groen door droogte, ziekten en storm en bestrijding van invasieve soorten. Voor het vervangen van bomen in verharding (groot onderhoud) bedraagt het incidentele extra budget in 2019 € 118.000. Arealuitbreiding groen 2020 ten opzichte van 2019 bedraagt € 204.000. Voor het overige is er sprake van kleine bijstellingen.

Riolering

De budgetten zijn conform Gemeentelijk Rioleringsplan opgenomen in de begroting.

TARIEF RIOOLHEFFING

Opbouw tarief	Begroting 2019	Begroting 2020
<i>Eigenaren</i>		
Bruto tarief rioolheffing oud	117,46	110,28
Actualisatie kosten	-7,23	11,01
Bruto tarief rioolheffing nieuw	110,23	121,29
Ottrekking voorziening rioolheffing	-	-2,48
Netto tarief rioolheffing	110,23	118,81
Afgerond tarief in verband met 12-maandelijkse betaling	110,28	118,80
Aantal aansluitingen	37.997	38.460
<i>Gebruikers</i>		
Bruto tarief rioolheffing oud	68,53	64,32
Actualisatie kosten	-4,20	6,72
Bruto tarief rioolheffing nieuw	64,33	71,04

	Begroting 2019	Begroting 2020
Opbouw tarief		
Onttrekking voorziening rioolheffing	-	-1,45
Netto tarief rioolheffing	64,33	69,59
Afgerond tarief in verband met 12-maandelijkse betaling	64,32	69,60
Aantal heffingseenheden	38.381	38.564
Opbrengst legesheffing gemeentelijke watertaken	6.657.000	7.253.000

De genoemde tarieven 2020 sluiten aan bij de berekende tarieven van het vastgestelde Gemeentelijk Riolerings Plan.

RESERVES

Egalisatiereserve begraafrechten

Doel van deze reserve is het egaliseren van inkomsten uit meerjarig afgekochte grafrechten, om jaarlijks een evenredig deel van de afkooptermijn (groot € 82.000) te laten vrijvallen voor het beheer van, en onderhoud aan, de begraafplaatsen. Het saldo van de reserve komt overeen met alle op dit moment geregistreerde afkooptermijnen, tegen actueel prijspeil. De jaarlijkse dotatie aan deze egalisatiereserve is geprognosticeerd op € 161.000.

VOORZIENINGEN

Voorziening gemeentelijke watertaken

De voorziening gemeentelijke watertaken heeft tot doel om incidentele voor- en nadelen ten opzichte van de rioolheffing te egaliseren. Er wordt uitgegaan van een kostendekkend tarief. Indien in enig jaar de baten hoger zijn dan de lasten - bijvoorbeeld door vertragingen in investeringen in het rioolstelsel - dan wordt het batig saldo aan de voorziening gedoteerd en later gebruikt ter dekking van tijdelijk lagere tarieven. Het Gemeentelijk Rioleringsplan berekent de tariefontwikkeling voor de langere termijn en neemt daarbij ook de egalisatie vanuit de voorziening mee. De onttrekking voor 2020 is geraamd op € 112.000.

INVESTERINGEN

Het in deze begroting opgenomen investeringsvolume voor 2020-2023 is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Tractiemiddelen (vervanging)	942	130	40	0
Groot onderhoud bruggen	1.958	1.436	1.450	1.464
Herinrichting infrastructuur	4.572	2.711	1.920	1.939
Groot onderhoud begraafplaats	216	0	33	0
Uitvoering rioleringsplan (GRP)	7.555	6.250	4.701	3.369
Groot onderhoud gemeentewerken	0	0	147	0
Totaal	15.243	10.527	8.291	6.772

- Verhoging krediet vervangingsinvestering DAF met € 67.000 tot € 325.000. Het bestaande budget is te laag om een volwaardige vervanging te realiseren.
- De meerjarige investeringen voor de riolering zijn op basis van het GRP ingebracht in de meerjareninvesteringsbegroting. Voor 2020 betekent dit een verhoging van € 4.718.000.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

(bedragen x € 1.000)	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Elementenonderhoud	-300	-	-	-
Omvormen groen	-50	-	-	-
Totaal lasten en baten gesaldeerd	-350	-	-	-

Programma

R U I M T E L I J K E O R D E N I N G

Portefeuillehouders: T. Kroese, E. Tijmstra, P. van Meekeren, M. Hegger

Inleiding

De gemeente streeft naar een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving voor alle Purmerenders, met een goede balans tussen wonen, werken, recreëren en verblijven. Daartoe jaagt de gemeente zelfstandig en samen met initiatiefnemers ontwikkelingen in de stad aan. Afweging van belangen vindt plaats als het gaat om aanpassing in het gebruik van gronden en opstallen. De gemeente maakt keuzes en weegt daarbij alle belangen af, zoals woningnood, openbare ruimte, mobiliteit, leefbaarheid van buurten en duurzaamheid. Zij betreft bij die belangenafweging haar inwoners, bedrijven, investerende en ontwikkelende (markt)partijen en overige deelnemers, en werkt met hen aan actuele ruimtelijke plannen.

Ambities coalitieakkoord

Purmerend is met haar tachtigduizend inwoners een middelgrote stad. De woningnood is groot. Daarom willen we graag zoveel mogelijk woningen bouwen. Dit resulteert onder meer in de volgende actiepunten:

- Realisatie van in totaal zo'n 200 tijdelijke woningen (voor realisatie zie programma 2 Samenleving).
- Aandacht voor natuurinclusief bouwen en levensloopbestendig bouwen.
- Versneld ontwikkelen bocht Verzetslaan/Purmer-Zuid.
- Bij nieuwbouw wordt gebouwd volgens de norm 30% sociale huur, 30% doorstroom, 40% vrije keuze.

We willen het karakter van de historische binnenstad behouden en versterken. We investeren in bereikbaarheid van de binnenstad en parkeermogelijkheden. Het Beusebos/de Kom A7 wordt een natuur-, recreatie- en wandelbos met een educatief karakter. We treden in overleg met de beoogde ondernemer om een alternatieve locatie voor het hotel te vinden.

Relevante beleidsnota's

- Structuurvisie Purmerend 2005-2020
- Geactualiseerde strategische plankaart structuurvisie Purmerend 2005-2020 met toelichting
- Agenda Purmerend 2040, bestaande uit publieksversie, kansenkaart en startnotitie
- Welstandsnota (in voorbereiding: Nota omgevingskwaliteit)
- Nota planoverschrijdende ruimtelijke faciliteiten Purmerend (in voorbereiding: nota Gebiedsoverschrijdend Kostenverhaal)
- Nota grondbeleid gemeente Purmerend (herziening in voorbereiding)
- Woonvisie 2017
- Hoogbouwvisie Purmerend

- Erfgoedbeleid Purmerend 2017
- Visie op mobiliteit Purmerend 2040
- Verkeersplan Purmerend 2040

Trends en risico's

We zien dat onze verstedelijkingsslag goed op de rit staat. We transformeren bedrijventerreinen (Wagenweggebied, De Koog), zijn aan de slag met OV-knooppuntontwikkeling (Stationsgebied), herontwikkelen buurten (Wheermolen-Oost) en voegen zowel in de binnenstad als in de andere wijken waar mogelijk woningen toe. Dat doen we op een manier waarbij de leefbaarheid en toekomstbestendigheid van onze stad voorop staat. Hiermee zijn we er echter nog niet. Méér woningen zijn nodig. Bovendien worden in deze binnenstedelijke projecten met name appartementen toegevoegd, terwijl ook behoefte bestaat aan grondgebonden woningen. In 2020 gaan we daarom aan de slag met de locaties die we daarvoor op ons grondgebied nog hebben: Transformatie van een deel van het golfterrein en Purmer Zuid-Zuid. We zoeken daarin de verbinding met buurgemeenten, provincie en de MRA.

Ook in deze bestuursperiode is Purmerend weer de bestuurlijke trekker van het thema Ruimte in Zaanstreek-Waterland. Daarnaast stelt de gemeente zich proactief op om andere thema's verder te brengen. De agenda Purmerend 2040 blijft de leidraad voor de regionale strategie van de gemeente.

De agenda 2040 heeft geleid tot veel ontwikkelingen en dynamiek in de stad en regio. De transformatie van het stationsgebied naar hoogstedelijk woon-werkgebied is door de MRA als sleutelgebied benoemd. Bij de ontwikkeling wordt geanticipeerd op een verschuiving van het mobiliteitsgebruik, versterking van het OV en een duurzame leefomgeving. Met deze transitie slaat Purmerend een andere weg in dan dat we als groeikern de afgelopen jaren gewend waren. Dit vraagt wat van inwoners, bestuur en ondersteuning. De noodzaak en bewustwording van deze verandering is groeiende. De integrale benadering vanuit agenda 2040 draagt daar aan bij.

Purmerend heeft grote behoefte aan woningen. Bouwen in het bestaande stedelijk gebied is complex en zorgt naast gesprek over kansen voor ontwikkeling, ook zorgen bij omwonenden. Een actieve houding, sturing en heldere keuzes maken vóór woningbouwontwikkeling door intensiveren, combineren en – waar mogelijk – transformeren is nodig om aan onze verantwoordelijkheid voor woongelegenheid invulling te kunnen geven.

Sprake is van – nog steeds – een toenemend aantal vooral particuliere ontwikkelingsinitiatieven. Om deze ontwikkelingsinitiatieven verder te helpen, is gemeentelijke ondersteuning, bijvoorbeeld door onderzoek, afstemming en/of bestuurlijk overleg en besluitvorming noodzakelijk. Daarbij is het van belang bedacht te zijn op mogelijk ongewenste, prijsopdrijvende effecten. Een ander risico bij (te) grote afhankelijkheid van particuliere initiatieven is dat bij stagnerende hoogconjunctuur sprake kan zijn van ongewenste planuitval. Met het oog op de woningbouwprogrammering ligt het voor de hand dat hier op een goed afgewogen manier mee wordt omgegaan. Helder is dat de ruimte in Purmerend intensiever gebruikt gaat worden. Purmerend wil in haar stedelijkheid meer gezicht krijgen, maar ook als complete stad kunnen blijven functioneren met toevoeging van een grotere diversiteit aan woonmilieus en woonprogramma.

Onderdeel van een integrale benadering vanuit agenda 2040 is dat voor nieuwe ontwikkelingsinitiatieven ervaring opgedaan wordt met een zogenaamde 'programmeertafel', om voor de stad de samenhang op ruimtelijk en maatschappelijk gebied (meer) te kunnen waarborgen. De bedoeling is dat in het kader van planning en programmering wordt ingezet op een strakkere processturing onder meer van aan de orde zijnde initiatieven en in gang gezette projecten, uiteraard met een heldere afbakening van doorlopen planvormingsstadia (aangeduid als 'P4' en met gebruikmaking van 'Primavera'). In dat verband is van belang dat – met het oog op de beschikbare, ambtelijke capaciteit – niet alle ontwikkelingsinitiatieven tegelijkertijd mogelijk gemaakt kunnen worden en dat dit resulteert in het (moeten) stellen van prioriteiten.

Het voornemen om naast de gebruikelijke, planologische instrumenten ook in te zetten op alternatieven om sommige ruimtelijke randvoorwaarden en/of neven-effecten door middel van financiële instrumenten te kunnen en mogen verevenen, wordt in beleidsmaatregelen omgezet. Met vaststelling van de nota Gebiedsoverschrijdende Kosten is sprake van een drietal voorzieningen kostenverhaal (1. sociale woningbouw, 2. parkeervoorziening centrumgebied, 3. mobiliteit en groen). Daarmee kan (mede) een bijdrage geleverd worden aan de realisatie van ambities en beleidsdoelen.

Purmerend implementeert de komende jaren de Omgevingswet. De beleidsruimte wordt, zowel bestuurlijk als ambtelijk, doorlopend afgetast aan de hand van casussen en thema's. Verdere gedachtenvorming vindt plaats over het (vernieuwde) instrumentarium en over de uitrol daarvan. Nieuwe beleidsdocumenten, zoals de Nota Omgevingskwaliteit en de Nota Grondbeleid, spelen in op de komst en de geest van de Omgevingswet.

De strategie op vastgoed wordt geactualiseerd op basis van de huidige ontwikkelingen, zoals de verduurzaming. We zetten het gemeentelijk vastgoed op een zo effectief en efficiënt mogelijke manier in voor de stad. We merken dat de vraag naar maatschappelijk vastgoed groter is dan nu beschikbaar en we onderzoeken de mogelijkheden om het aanbod te vergroten.

Wat willen we bereiken

Purmerend is een hoogwaardig en duurzaam ingerichte stad met een sterke samenhang tussen de historische binnenstad en de wijken, de wijken onderling en de omliggende regio. Purmerend intensiveert, verduurzaamt en groeit verder naar een compacte en volwaardige woonstad. De ontwikkeling van het stationsgebied/Waterlandlaan en van het Wagenweggebied spelen hierin een belangrijke rol. Samen met de historische binnenstad vormen deze gebieden straks het centrumgebied. Samenhang tussen deze ontwikkelingen en gebieden willen we bewaken. We zien dat de stad verandert. Dit heeft invloed op meerdere beleidsterreinen. Dat gaan we continu monitoren en aanpassen waar deze niet meer volstaan.

Wij willen het karakter van de historische binnenstad behouden en versterken. De ingeslagen weg van historiserend bouwen draagt bij aan de historische binnenstad. Tegelijkertijd is verdere ontwikkeling van belang voor de vitaliteit en de leefbaarheid van de binnenstad met een combinatie van detailhandel, horeca, woningen en voorzieningen.

Wij initiëren, stimuleren en werken mee aan de ruimtelijke planvorming en staan voor maatwerk op het gebied van flexibiliteit, rechtszekerheid en ruimtelijke kwaliteit.

Wat gaan we daarvoor doen

- We maken onze ambities en agenda voor de stad richting 2040 bespreekbaar, waarbij Purmerend zich als verantwoordelijke centrumgemeente positioneert en aansluiting zoekt bij buurgemeenten om tot gezamenlijke projecten te komen die van toegevoegde waarde zijn voor alle partijen, zoals de Purmer-Zuid en het Golfterrein.
- We zetten in op intensivering en verdere groei naar een compacte en volwaardige woonstad, waarbij voor een aantal nader aan te wijzen gebieden (waaronder sleutelgebied Stationsgebied/Waterlandlaan, Wheermolen- Oost, bedrijventerrein De Koog) de focus tevens ligt op (kansen voor) de lange(re) termijn.
- We werken aan de binnenstad, Kop West, Klein Where, Baanstee-Noord, Kom A7, Wagenweggebied en andere inbreidings- en/of (her)ontwikkelingslocaties.
- We werken op een transparante manier aan uitbreiding (bij randen) van de stad buiten bestaand stedelijk gebied.
- We geven invulling aan het trekkerschap PHO Ruimte Zaanstreek-Waterland conform de gezamenlijke Visie & Samenwerkingsagenda voor Zaanstreek-Waterland.
- We werken bewust aan de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed.
- We verbinden de Omgevingswet met de Purmerendse werkwijze.

Bestuurlijke producten 2020

Bestuurlijk product	Jaartal	Kwartaal
Agenda Purmerend 2040 (w.o. ook een economische visie)	2020	alle
vervolg Plan van aanpak Omgevingsvisie	2020	alle
diverse gebiedsvisies (sleutelgebied stationsgebied/Waterlandlaan, Wheermolen-Oost en De Koog) .	2020	alle
Nota omgevingskwaliteit (herziening Welstandsnota)	2020	1e
Jaarlijkse Meerjarenprogramma Grondexploitaties (MPG)	2020	2e

Wat mag het kosten

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019 (bijgesteld)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
BV071 Ruimtelijke ordening							
Lasten	-26.716	-24.981	-33.235	-31.158	-15.619	-12.284	-10.668
Baten	24.857	22.938	30.370	30.151	13.547	9.808	8.137
	-1.859	-2.043	-2.865	-1.007	-2.072	-2.475	-2.531

Het saldo stijgt met € 1.858.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2019. Deze stijging wordt veroorzaakt door daling van de lasten met € 2.077.000 en daling van de baten met € 219.000. Dit wordt veroorzaakt door:

ONTWIKKELING EXPLOITATIE 2019-2020

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten
Hogere lasten en hogere baten RO-structuren (uren inzet projecten en grexen)	-261	7
Hogere baten eigendommen verkooptaakstelling	0	595
Lagere lasten Purmerend 2040	100	0
Hogere lasten uitvoering omgevingswet	-46	0
Lagere lasten en lagere baten particuliere initiatieven	4.564	-3.620
Hogere lasten en hogere baten grondexploitaties	-2.287	2.800
Overige afwijkingen	7	-1
Totale ontwikkeling op lasten en baten	2.077	-219

- De hogere lasten en baten van RO-structuren betreft de urenverantwoording van medewerkers die doorbelast worden aan projecten, investeringen en grondexploitaties. Dit product is budgettair neutraal aangepast in de meerjarenbegroting.
- Voor 2020 is een verkooptaakstelling van onroerend goed in eigendom van de gemeente bepaald van in totaal € 595.000.
- Voor de strategische ontwikkeling van Purmerend 2040 wordt ten opzichte van 2019 voor 2020 € 100.000 minder beschikbaar gesteld. Dit betreft incidentele middelen tot een bedrag van € 140.000.
- Voor de invoering van de Omgevingswet per 2021 wordt voor 2020 eenmalig € 46.000 extra uitgetrokken voor extra externe capaciteit tot een bedrag van € 224.000.
- Particuliere initiatieven worden in de meerjarenbegroting op nihil geraamd. De initiatieven zijn van tevoren niet te begroten. Afhankelijk van welke initiatieven ingediend worden, wordt de begroting gewijzigd. Dit leidt tot een aanzienlijk verschil tussen de begroting 2019 en 2020.
- De hogere lasten en baten van grondexploitaties zijn aangepast aan de vastgestelde meerjarenprogramma grondexploitaties (MPG) 2019, welke is vastgesteld door de raad op 25 juni 2019, besluitnummer 1477590.

RESERVES

De bestemmingsreserve gronden stijgt in 2020 per saldo met € 228.000. Dit komt door stortingen uit de actualisatie MPG 2019-2023 en verwachte winstnemingen van diverse grondexploitaties met € 513.000 en onttrekkingen voor programma Purmerend 2040 en de uitvoering van de nieuwe Omgevingswet van in totaal € 285.000.

INVESTERINGEN

Het in deze begroting opgenomen investeringsvolume voor 2020-2023 is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Vastgoed onderhoud (vervanging)	845	270	42	0
Totaal	845	270	42	0

- Voor de muziekschool, kinderopvang en wijkcentra worden diverse noodzakelijke onderhoudskosten zoals vervanging dakbedekking, kozijnen en sanitair geraamd conform het meerjarenonderhoudsplan.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

(Bedragen x € 1.000)	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Purmerend 2040	-140	-	-	-
Uitvoering en implementatie omgevingswet	-265	-	-	-
Herinrichting wagenweggebied	-300	-	-	-
Verkoop grond en vastgoed	958	525	-	-
Totaal baten en lasten	253	525	-	-

Programma

8

V E I L I G H E I D

Portefeuillehouder: D. Bijl en M. Hegger

Inleiding

De inwoners van Purmerend moeten veilig kunnen wonen, werken en recreëren. En ook de bezoekers van Purmerend moeten zich veilig in onze stad kunnen bewegen. Om deze veiligheid te kunnen garanderen werkt de gemeente nauw samen met diverse gemeenten, partners en instanties, maar ook met bewoners zelf. Er zijn vele veiligheidsterreinen te benoemen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is en daarom wordt er jaarlijks een inschatting gemaakt waar op dat moment de meeste aandacht naar uitgaat.

Ambities coalitieakkoord

Purmerend is een veilige gemeente om in te wonen. Het vergt inzet om een veilige gemeente te kunnen blijven. We onderkennen het belang van een goede afstemming van veiligheid en zorg in onze gemeente. De bestrijding van drugsoverlast vraagt om extra inzet. We zien ook dat handhaving van verkeersovertredingen steeds urgenter wordt. Wijken zijn wel verkeersveilig ingericht, maar niet iedereen houdt zich aan de regels. Veiligheid is niet alleen door de gemeente te bewerkstelligen en daarom zijn er korte lijnen met de diverse partners. Maar ook samen met bewoners gaan we de stad veiliger maken.

Relevante beleidsnota's

- Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving Purmerend 2020
- Nota vergunningverlening, toezicht en handhaving Purmerend 2020-2023
- Preventie en handavingsplan alcohol Purmerend 2019-2022
- Sanctiestrategie horeca Purmerend en Beemster
- Lokaal Integraal Veiligheidsplan Purmerend 2019-2022
- Jaaruitvoeringsprogramma Veiligheid 2019 Purmerend
- IMV 2019 - 2023
- Beleidsplan VRZW

Trends en risico's

Uit gesprekken met de ketenpartners blijkt dat er een gemeenschappelijke focus ligt op bepaalde thema's. Doordat deze focus bij alle partners ligt, heeft de aanpak op deze thema's ook de grootste opbrengsten. De volgende thema's krijgen in deze periode dan ook extra aandacht:

OGGZ problematiek: zorg & veiligheid

In de gemeente worden wij geconfronteerd met mensen met verward gedrag die soms gevoelens van onveiligheid oproepen. De aanpak hiervan moet komen vanuit de zorg, maar de grenzen worden bewaakt vanuit veiligheid.

Afglijdende jeugd

De aanpak van afglijdende jeugd valt onder regie van de gemeente. Door een goede samenwerking met scholen, jongerenwerkers, jeugd GGD, politie, Openbaar Ministerie, Brijder Jeugd, bureau Halt, jeugdbescherming en -reclassering wordt dat afglijden in een zo vroeg mogelijk stadium ontdekt en aangepakt. Dit door contact te zoeken met de jongeren en diens ouders en samen te kijken naar passende ondersteuning en (jeugd)hulp.

Ondermijning

Ondermijning is nog een jong beleidsterrein. Bewustwording bij ambtenaren, raadsleden en samenwerkende partners is de eerste belangrijke stap. Alleen als we goed kijken, zien we de signalen van ondermijnende activiteiten. Deze signalen oppakken en aanpakken is de volgende stap. Dit doen we met alle partners die nodig zijn en daarin wordt zoveel mogelijk één lijn getrokken. Bewoners zullen geïnformeerd worden over de valkuilen van de ondermijnende criminaliteit.

Cybercrime

Cybercrime heeft verschillende verschijningsvormen. Bewustzijn creëren onder de inwoners en ondernemers over die vormen van cybercrime en hoe preventieve maatregelen te nemen is een belangrijk doel de komende jaren. Met de partners worden de mogelijkheden om hiertegen op te treden onderzocht en uitgevoerd. Uiteraard houdt de gemeente haar aandacht voor de eigen informatiebeveiliging hoog.

Handhaving

De maatschappij is sterk veranderd, de burgers zijn mondiger en bovendien wil men daadwerkelijk zien waar gemeenschapsgeld aan besteed wordt. De taken van de handhavers nemen toe vanwege de terugtrekkende politie (prioriteit politie ligt bij High Impact Crimes). Deze ontwikkelingen vragen om prioriteitenstelling, andere competenties en een andere manier van organiseren. Bij handhaving worden de prioriteiten mede gebaseerd op wat inwoners en bedrijven belangrijk vinden en worden problemen waar mogelijk in gezamenlijkheid opgelost. Binnen de mogelijkheden die de gemeente heeft, wordt gezocht naar de beste weg die leidt tot de oplossing van een probleem.

Woninginbraken

Ondanks dat er sprake is van een gestage daling aan woninginbraken vinden we de aantallen nog steeds te hoog, vanwege de grote impact die een woninginbraak op de betrokken bewoners heeft.

Overvallen

Een zorgelijke trend is dat daders op steeds jongere leeftijd actief blijken te worden en dat er bij overvallen vaak geweld wordt gebruikt. Niet zelden beschikken de jeugdige daders over vuurwapens.

Wat willen we bereiken

Inwoners (en bezoekers) van de gemeente Purmerend voelen zich veilig en zijn veilig. Zij letten op elkaar, zijn zich bewust van en betrokken bij hun (woon)veiligheid en nemen hun eigen verantwoordelijkheid. Inwoners voelen zich gesteund door de gemeente en de bij veiligheid betrokken partners. We sluiten aan bij landelijke initiatieven, maar kijken daarbij wel naar de inrichting van Purmerend.

Op het gebied van alcoholgebruik willen we het volgende bereiken:

- een afname van (schadelijk) alcoholgebruik door jongeren;
- een verbetering van de naleving van de leeftijdsgrens en het verbod op doorschenken bij dronkenschap door alcoholverstrekkers;
- de realisatie van een gedragsverandering bij jongeren, volwassenen en alcoholverstrekkers.

Iedereen moet het vanzelfsprekend gaan vinden dat jongeren onder de 18 jaar geen alcohol drinken.

Wat gaan we daarvoor doen

Woonoverlast

- Er komen regelmatig signalen van woonoverlast bij de gemeente. Woonoverlast kan een ontwrichtende werking voor de omgeving veroorzaken, met veel leed tot gevolg. De gemeente beoordeelt in samenspraak met de meest betrokken partners en de bewoners welke aanpak hierbij het beste past.

Overlast verwarde personen / aanpak mensen met verward gedrag

- Aansluiten bij regionale aanpak Allen voor één.
- Versterking van de informatiepositie is extra belangrijk.
- Vroegsignalering geeft een snelle, duurzame aanpak met zorg en ondersteuning.
- Aanpak van overlast van personen met verward gedrag, samen met alle maatschappelijke partners. Bij inwoners met complexe problemen die zowel het domein van zorg als het domein van veiligheid raken, voert het Veiligheidshuis de regie zodat keten- en netwerkpartners elkaar aanvullen en met elkaar optrekken.

Huiselijk geweld

- Gezamenlijke bijeenkomsten en samenwerking tussen de consulenten Loket Jeugd, Purmerendse gezinsmanagers van de Jeugdbescherming regio Amsterdam (JBRA), WilliamSchrikker groep (WSG) en personeel Veilig Thuis.
- Het onderwerp op de onderwijsagenda zetten. Er zal een training (signalering) worden gegeven om het bewustzijn van beroepskrachten ten aanzien van het onderwerp te vergroten/behouden.

Horeca en uitgaan

- Ontwikkelingen volgen met betrekking tot cameratoezicht;
- Met horecaondernemers, politie en handhaving zorgdragen voor een plezierige en veilige uitgaanssfeer.

Voorbereiding op crisisbeheersing

- Invulling geven aan piketfuncties.
- Bijdrage geven aan opstellen planvorming.
- Bijdrage aan de evaluatie van gecoördineerde regionale inzetten op het gebied van bevolkingszorg.

Georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit

- Signalen van ondermijning worden zoveel mogelijk aangepakt. De focus ligt daarbij op hennep, woonfraude, witwassen en onverklaarbaar bezit alsmede aanpak van OMG's.
- Continueren intensieve samenwerking binnen het RIEC Noord Holland. Op integrale wijze samenwerken aan casussen met betrekking tot ondermijnende en georganiseerde criminaliteit. We continueren de integrale aanpak van criminaliteit.
- Intern meldpunt ondermijning profileren.
- Ondernemers informeren over georganiseerde criminaliteit/ondermijning door organiseren van een themabijeenkomst in samenwerking met politie en het Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing.
- Lokale aanpak hennepsteelt.
- Screening integriteit bij vastgoedtransacties.
- De maatschappelijke weerbaarheid zal de komende jaren in Purmerend verder vergroot worden.
- Weerbare organisatie door vergroten van de bewustwording gemeentebreed.
- Eigen informatiepositie versterken door datagestuurde werken.
- Bestuurlijke instrumenten nog beter inzetten en eventueel uitbreiden door APV bepalingen toe te voegen.

Cybercrime

- Landelijke ontwikkelingen volgen.
- Aansluiten op landelijke campagnes.

- In kaart brengen risicogroepen in gemeente.
- Eigen systemen goed beveiligen.
- Werken aan bewustwording.

Toezicht en handhaving

- Meer wijkgericht toezicht organiseren, met meer betrokkenheid van inwoners en ondernemers. De grootste ergernissen zoals hondenoverlast, verkeersonveiligheid en afval worden projectmatig aangepakt.
- Versterken van de samenwerking tussen de handhavers, jeugdboa's, politie en andere partners.
- Door de intensivering van de samenwerking met de politie (jeugd- en wijkagenten), ervoor zorgen dat de overlast van jeugd, afval, parkeren en verkeer tot een minimum wordt beperkt.
- Jaarlijks wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld, waarin de toezicht- en handhavingsactiviteiten zijn opgenomen. De thematische en projectmatige activiteiten maken deel uit van het uitvoeringsprogramma.

Drank- en Horecawet

- Speerpunt van toezicht en handhaving blijft gericht op verstrekking van alcohol aan jongeren onder de 18 jaar. Ten behoeve hiervan wordt het alcoholgebruik door jongeren in kaart gebracht. Verder wordt er een nalevingsonderzoek gedaan naar dronkenschap en doorschenken bij dronkenschap bij (para)commerciële horeca en worden testkopers bij alcoholverstrekkers ingezet. In dit laatste geval wordt er bij overtredingssituaties overeenkomstige Sanctiestrategie horeca Purmerend en Beemster opgetreden. Verder wordt er met diverse interne- en externe partners (o.a. GGD, Brijder, verenigingen) gewerkt om bewustwording van de gezondheidsrisico's van alcoholgebruik te vergroten. Voorlichting op en ondersteuning aan het voortgezet onderwijs door GGD en Brijder op het gebied van alcoholgebruik door jongeren wordt voortgezet.

Jeugd

- Voortzetting TopX Jeugd aanpak, waarbij de intensieve integrale aanpak zorgt dat we steeds vroeger signaleren wanneer het mis gaat met jongeren, maar ook terugkomende knelpunten in de aanpak structureel verbeterd worden.
- Voortzetting integrale aanpak jeugdoverlast en drugs- en alcoholgebruik met scholen, politie/jeugdagenten, handhaving (boa's), team Buurttoezicht met jeugdboa's, Halt, GGD, Brijder, Jongerenwerk Clup en andere instanties op zowel repressief als preventief gebied.

Bestuurlijke producten 2020

Bestuurlijk product	Jaartal	Kwartaal
Evaluatieverslag Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Purmerend 2019	Jaarlijks	1e
Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Purmerend 2021	Jaarlijks	4e
Jaaruitvoeringsprogramma Veiligheid	Jaarlijks	1e
Integraal Veiligheidsplan Purmerend	eens per 4 jaar	1e

Wat mag het kosten

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019 (bijgesteld)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
BV081 Veiligheid							
Lasten	-6.901	-7.501	-7.548	-7.667	-7.702	-7.723	-7.839
Baten	1	20	5	5	5	5	5
	-6.900	-7.481	-7.543	-7.662	-7.697	-7.718	-7.834

Het saldo daalt met € 119.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2019. Deze daling wordt volledig veroorzaakt door hogere lasten van € 119.000.

ONTWIKKELING EXPLOITATIE 2019-2020

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten
Bijdrage Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland	- 93	-
Overige afwijkingen	- 26	-
Totale ontwikkeling op lasten en baten	- 119	-

- Conform de begroting van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland is de bijdrage van de gemeente Purmerend hoger dan 2019.

De overige afwijkingen blijven onder de toelichtingsgrens van € 100.000 en worden hierdoor niet apart toegelicht.

RESERVES

Er zijn geen reserves in dit programma.

INVESTERINGEN

Er zijn geen investeringen in dit programma.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Er zijn geen incidentele baten en lasten in dit programma.

Programma

9

E C O N O M I E

Portefeuillehouders: M. Hegger

Inleiding

De economische – en toeristische – ontwikkeling van Purmerend krijgt extra kracht wanneer marktpartijen en gemeente samen optrekken. De rol van de gemeente is vooral het stimuleren en faciliteren van de stedelijke economie (inclusief het toerisme) zodat Purmerenders in hun eigen stad kunnen werken en vertoeven en bezoekers van de stad kunnen genieten. We willen dit via twee sporen mogelijk maken. Allereerst door het ondersteunen van het bedrijfsleven bij het uitvoeren van concrete plannen en projecten. Ten tweede door het versterken en stimuleren van de lokale en regionale economie, door actief op zoek te gaan naar kansen en het scheppen van de randvoorwaarden om die kansen te benutten. In dat kader gaan we zo veel mogelijk op zoek naar initiatieven die (reeds) door ondernemers zijn of worden opgepakt.

Ambities coalitieakkoord

- Samen met de ondernemers uitvoering geven aan de retailagenda en het daarop gebaseerde actieplan voor de binnenstad.
- Onderzoek doen naar de wijze waarop het bedrijventerrein 'De Koog' kan worden verkleurd en andere functies zoals wonen op dit terrein kunnen worden toegestaan.
- Ondernemers betrekken bij de (verdere) verduurzaming van de stad en de ambities met betrekking tot de energietransitie en de circulaire economie.
- Evenementen blijven faciliteren.
- Onderzoek doen naar de locatie van de kermis.
- Doorontwikkelen van de stadspromotie.
- Meer werk naar Purmerend halen door bedrijven binnen te halen en de vestigingsmogelijkheden uit te breiden.
- Stimuleren van toerisme door de recreatieve mogelijkheden van Purmerend en directe regio onder de aandacht te brengen.
- Uitbreiding van de Bedrijveninvesteringszones (BIZ) te faciliteren als daarvoor bij de ondernemers behoefte bestaat.
- Ontwikkeling van Purmerend als IT-stad te faciliteren door de clustering van IT-onderwijs en IT-bedrijfsleven(verder) te ondersteunen.
- Onderzoek doen naar de wijze waarop het lokale en regionale bedrijfsleven een optimale kans krijgt bij de gemeentelijke inkooptrajecten en aanbestedingsprojecten.
- Overleg op te starten met de beoogde ondernemer van het hotel in de Kom A7 en na te gaan of er een alternatieve locatie voor dit hotel mogelijk is.

Relevante beleidsnota's

- Economisch actieplan gemeente Purmerend 2018-2022 (2018)
- Economische Visie en Agenda Zaanstreek-Waterland 2018-2020 (2018)
- Retailagenda Purmerend (2017)
- Nota accountmanagement bedrijfsleven (2011)
- Uitgiftebeleid Baansteede-Noord (2011)
- Nota toerisme (2011)
- Horecavisie (2010)
- Evenementenvisie (2013) en beleidsplan evenementen (2013)

Trends en risico's

Economische ontwikkelingen Zaanstreek-Waterland

De economie van de regio Zaanstreek-Waterland groeit op een gestaag tempo door. De werkloosheid is in de jaren 2017 en 2018 verder gedaald tot 4,0% en ligt daarbij dicht tegen het zogenaamd evenwichtsniveau aan. Een verdere verlaging kan leiden tot frictie. Overigens ligt het werkloosheidspercentage in Zaanstreek-Waterland lager dan de werkloosheids-percentages in de overige deelregio's van de Metropoolregio Amsterdam. Uit de Economische Verkenningen van de MRA blijkt bovendien dat de economische ontwikkelingen in Waterland sneller gaan dan die in Zaanstreek. Beide delen gaan nu min of meer gelijk op. De economie van Zaanstreek-Waterland is redelijk divers. Industrie, groothandel en zorg, maar ook bouw, detailhandel en overige zakelijke dienstverlening dragen in belangrijke mate bij aan de economische groei van Zaanstreek-Waterland. Industrie, landbouw en bouw zijn weliswaar groot in de regio, maar dragen niet bij aan de werkgelegenheidsontwikkeling van de laatste jaren. De zakelijke dienstensectoren, de zorg en de op consumenten en toeristen gerichte bedrijven zijn – evenals in de rest van de MRA – dominant in deze ontwikkeling.

In Purmerend zien we een stijgende vraag naar zowel kantoor- als bedrijfsruimte en een structureel lage leegstand op formele en informele werklocaties. Lokale bedrijven groeien door naar grotere kavels en panden en huisvesten een groeiend aantal medewerkers. Daarnaast zien we een verandering in de diversiteit van de beroepsbevolking. Met nieuwe generaties ontstaat er een grotere en ook meer diverse lokale werkgelegenheidsbehoefte. Bedrijven hebben in de regio ruimer beschikking over zowel laag- als hoogopgeleid personeel. Tenslotte hebben Amsterdam en Zaanstad te maken met een enorme woningbouwopgave en zijn transformaties van werklocaties in die steden noodzakelijk. Dit zal mogelijk leiden tot een aanzienlijke overloop van bedrijvigheid vanuit Amsterdam en Zaanstad naar andere locaties binnen de regio.

Zowel op landelijk als op provinciaal en regionaal niveau zijn of worden er afspraken gemaakt over het terugdringen van de CO₂-emissie, het opwekken van duurzame energie, het bevorderen van circulariteit en de klimaatadaptie. Een groot deel van deze afspraken is (mede) gericht op het bedrijfsleven, het transport en/of de landbouw. Zo zal de gemeente - samen met het bedrijfsleven - onder meer moeten gaan werken aan de verduurzaming van de werklocaties en het opzetten van een emissieloze stadslogistiek. In de komende tijd wordt duidelijk hoe de klimaatafspraken op regionaal en lokaal niveau zullen doorwerken en wat dit concreet gaat betekenen (onder meer voor de gemeentebegroting).

Detailhandelen horeca

Hoewel ook de detailhandel van de sterke binnenlandse economische groei zal profiteren, valt de omzetgroei wel terug tot 2,9%. Het consumentenvertrouwen is weliswaar nog positief maar neemt ten opzichte van voorgaande jaren wel af. Consumenten hebben uitzicht op meer koopkracht maar zijn steeds minder 'koopbereid'. De verwachte groei in de retail doet zich vooral online voor. In de horeca hebben de hogere prijzen en het tekort aan personeel een negatieve invloed op de volumegroei. De verwachting is dat deze groei rond de 2% zal zijn. De sterkste groei doet zich voor in de Randstad-provincies.

De groei laat zich overigens voornamelijk zien in de grote binnensteden van de Randstad. Middelgrote binnensteden, zeker die gelegen zijn in de nabijheid van de grote steden, hebben moeite hun regionale functie te behouden. Deze binnensteden tonen niet de algehele stijgende lijn in uitgaven en de dalende lijn in leegstand.

Opvallend is de internationale aantrekkingskracht van Nederland. Het inkomend toerisme breekt het ene en na het andere record en is daarmee een van de belangrijkste dragers van de horeca geworden.

Recreatie en toerisme

Zoals hiervoor reeds is aangegeven, neemt het inkomend toerisme toe. Ook besteden Nederlanders meer tijd in eigen land. Dikwijls gaat het hierbij om korte vakanties. De gemeente Amsterdam neemt meer maatregelen om de overlast van bezoekers in de stad tegen te gaan. Zo geldt er onder meer een stop op het bouwen van nieuwe hotels en is er een maximum voor het aantal rondvaartboten afgekondigd. Als gevolg hiervan neemt de druk in de rest van de Metropoolregio Amsterdam toe. Dat biedt kansen voor de regio Zaanstreek-Waterland. Echter is er ook in bepaalde delen van deze regio sprake van een toename van het aantal bezoekers/toeristen, onder meer in de IJsselmeerstadjes en op de Zaanse Schans. Het is vooral de uitdaging om te komen tot een evenwichtige en evenredige spreiding over het gehele gebied.

Wat willen we bereiken

De gemeente richt zich primair op de versterking en stimulering van de stedelijke en regionale economie. We zetten in op een goed vestigingsklimaat voor winkels, kantoren, bedrijven en instellingen. De bedrijventerreinen, kantoorlocaties en overige vestigingsmilieus blijven kwalitatief hoogwaardig en goed bereikbaar.

De contacten van de gemeente met ondernemers zijn goed en dragen bij aan het realiseren van nieuwe initiatieven en plannen voor en in Purmerend. Ook startende ondernemers en ZZP'ers vinden voldoende ondersteuning om hun bedrijf op te zetten of uit te bouwen. We stellen ons pro-actief op en zoeken contact met de ondernemers over uitdagingen op het gebied van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, de energietransitie en de circulaire economie zodat zij een bijdrage kunnen leveren aan het bewerkstelligen van deze uitdagingen.

Er is sprake van een toename van het aantal toeristen in/naar Purmerend en daarmee van de bestedingen in de stad (onder meer detailhandel en horeca). Toeristen kunnen meer dagen in de stad of directe regio verblijven. De toeristische informatievoorziening en promotie (van Bureau Toerisme Laag Holland) leidt ertoe dat de toeristen zoveel mogelijk in Purmerend en regio verblijven, aldaar bezienswaardigheden bezoeken en diverse sportieve en culturele activiteiten kunnen ondernemen.

Purmerend weet zich bij bewoners, bezoekers en ondernemers onder de noemer van 'Waterlands Goed' meer en meer te profileren als een stad met een divers en aantrekkelijk aanbod aan woningen, voorzieningen en werkgelegenheid.

De regionale samenwerking op economische zaken (en toerisme) met de directe regio (Zaanstreek-Waterland) en de Metropoolregio Amsterdam zorgt voor de gewenste afstemming en coördinatie van de economische ontwikkelingen, de werklocaties en het toerisme.

Wat gaan we daarvoor doen

- Ontwikkeling van een uitvoeringskader stadspromotie na 2020 (op basis van een evaluatie van alle werkzaamheden in 2018 en 2019).
- Opstellen van een economische visie op Beemster en Purmerend (ter voorbereiding op de geplande herindeling per 1 januari 2022), waarin ook aan agrarische zaken aandacht zal worden gegeven.

- Ontwikkelen van een lokaal portaal voor aanbestedingen waarin informatie over lokale en regionale bedrijven is opgenomen en die door de gemeente kan worden gebruikt voor inkoop- en aanbestedingstrajecten (is reeds in voorbereiding, uitvoering voorzien in 2020).
- Vergroten en zichtbaar maken van het aanbod op het gebied van watertoerisme (door onder meer sloepenverhuur en passagierstochten over het water mogelijk te maken en waterevenementen te organiseren).
- Initiatieven van bedrijven en ontwikkelaars voor het vestigen van verblijfsaccommodaties (hotels, B&B's, camperplaatsen en eventueel camping) te ondersteunen.
- In samenwerking met de markt onderzoek doen naar de haalbaarheid van een publieksaantrekkelijke voorziening dat het toeristisch product 'Purmerend' kan versterken.
- Aanjagen van de onderlinge samenwerking met bedrijven over het ontwikkelen van (nieuwe) arrangementen bedoeld voor toeristen die de stad en de directe omgeving bezoeken.
- Faciliteren van de professionalisering van de VVV Purmerend (in samenwerking met het Bureau Toerisme Laag Holland).
- Bijdragen aan de verbetering en versterking van de regionale samenwerking in Zaanstreek-Waterland en met de MRA over diverse economische en toeristische onderwerpen/thema's, en aan het realiseren van concrete regionale projecten zoals het startersloket en het deelfietsproject.
- Inspelen op de behoeftes van de ondernemers met betrekking tot het verkrijgen van voldoende gekwalificeerd personeel (door samen met de ondernemers en de onderwijsinstellingen specifieke projecten te realiseren zoals het opzetten van een doorlopende leerlijn voor ICT, het ontwikkelen van specifieke opleidingen in de bouw en de zorg en het organiseren van een beurs/markt waar leerlingen en ouders kennis kunnen nemen van diverse beroepen).
- Ondersteunen van de initiatieven om te komen tot een ICT-campus.
- Verbeteren van de kwaliteit van de bestaande evenementen in Purmerend.
- Faciliteren van grootschalige evenementen in 2020 zoals Kom in de Bedrijvendag (voortzetting van Purmerend Werkt), Purmerend onder Stoom, solarbotenraces en 75-jaar bevrijding.
- Ondersteunen van en bijdragen aan een optimale samenwerking tussen ondernemers onderling, waarmee private investeringen en initiatieven in de stad worden gestimuleerd.
- Opstellen van een ruimtelijk-economische visie en daarmee een duidelijk beeld van de ruimtelijke inpassing van economische functies in nieuwe en bestaande projecten. Dit heeft tot doel bij te dragen aan een complete stad met optimale werkgelegenheid, stedelijke functies, circulaire economie, duurzame oplossingen en sociaal-maatschappelijke voorzieningen.
- Vernieuwen van het terrassenbeleid.
- Versterken van de positie van de (week)markten in Purmerend met als doel om de (week)markten interessanter te maken voor de bezoeker.
- Ontwikkelen van een emissieloze stadslogistiek (samen met direct betrokken ondernemers).

Bestuurlijke producten 2020

Bestuurlijk product

Economische visie Beemster-Purmerend

Jaartal

2020

Kwartaal

3e

Wat mag het kosten

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019 (bijgesteld)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
BV091 Economie							
Lasten	-2.331	-1.358	-1.174	-1.317	-1.181	-1.145	-1.156
Baten	776	656	602	639	684	728	761
	-1.555	-702	-572	-678	-496	-417	-395

Het saldo daalt met € 106.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2019. Deze daling wordt veroorzaakt door een stijging van de lasten met € 143.000 en een stijging van de baten met € 37.000. Dit wordt veroorzaakt door:

ONTWIKKELING EXPLOITATIE 2019-2020

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten
Hogere lasten en hogere baten toename kapitaallasten en huren	-129	37
Overige afwijkingen	-14	
Totaal lasten en baten	-143	37

- Hogere lasten en hogere baten Spinnepkop toename kapitaallasten en huren: In de zomer 2019 zijn de huurders van het Regio College en PSG uit het schoolgebouw Spinnepkop 2 vertrokken. In 2017 is besloten om dit gebouw te gaan verhuren aan Stichting H20, waardoor overheveling van programma 2 Samenleving (Onderwijs) naar programma 9 (Economie) heeft plaatsgevonden. De kapitaalslasten van het gebouw en het onderhoud van het pand zorgen voor een stijging van de lasten met € 94.000. Daar tegenover stijgen de baten met € 25.000 door de te generen huuropbrengsten.
- Naast de verhuur van het schoolgebouw aan Stichting H20 is in 2019 ook besloten om de sporthal de Koogmolen te verhuren. Om het gebouw voor een langere tijd beschikbaar te maken voor verhuur is een investering nodig en krediet van € 300.000 beschikbaar gesteld. De kapitaalslasten en de beheerskosten zorgen voor € 35.000 hogere lasten. Daartegenover staan huuropbrengsten van € 12.000, welke in de aankomende jaren zullen stijgen.

RESERVES

Er zijn geen mutaties op de bestemmingsreserve regionaal samenwerkingsverband Zaanstreek/Waterland toe te lichten.

INVESTERINGEN

Er zijn geen investeringen in dit programma.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

(bedragen x € 1.000)	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Stadspromotie	150	-	-	-
Totaal baten en lasten gesaldeerd	150	-	-	-

Programma

10

BESTUUR EN CONCERN

Portefeuillehouders: D. Bijl

Inleiding

In het onderhavige programma staan de doelen en middelen van de raad en het college. Dit programma hangt samen met de paragraaf bedrijfsvoering. De onderdelen directie, de ondernemingsraad, control en frictieuitgaven maken onderdeel uit van het overzicht Overhead.

Ambities coalitieakkoord

De onderwerpen die we in het akkoord noemen hebben voor ons gewicht gekregen vanuit de stad. We zetten daar flink op in. Het succes schuilt erin dat we voortdurend openstaan voor de signalen en de noden van de stad. Dat we onszelf beschikbaar maken voor de Purmerenders en ons door hen laten beïnvloeden. Zo zorgen we ervoor dat we op de hoogte blijven van wat er speelt en steeds de meest optimale richting kiezen.

Relevante beleidsnota's

Er zijn geen relevante beleidsnota's voor dit programma.

Trends en risico's

Bij het aanbieden van de begroting ligt het herindelingsontwerp ter behandeling in de gemeenteraad van Beemster en Purmerend. Als het herindelingsontwerp wordt aangenomen, start de fusiefase van de herindeling Beemster-Purmerend. Hiervoor is budget nodig voor met name aanpassing systemen, aanpassing van verordeningen en beleid, het maken van een nieuwe huisstijl en zaken als het opstellen van een nieuwe begroting. Concrete uitwerking vindt plaats in het Implementatieplan. De kosten kunnen worden gedekt uit de frictiebijdrage van het Rijk.

Wat willen we bereiken

Het Purmerendse gemeentebestuur is betrokken, voorspelbaar, transparant en efficiënt als het gaat om het te voeren beleid en de daarbij horende prestaties. Bovendien wil de gemeente de toets van verantwoording doorstaan.

Wat gaan we daarvoor doen

- Het volgen en beïnvloeden van regionale ontwikkelingen, ontwikkelingen binnen en rond de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en ontwikkelingen op het gebied van bestuurlijke samenwerking.
- Samenwerken met de andere regiogemeenten data toegankelijk maken en gebruiken om maatschappelijke vraagstukken te doorgronden en hierover informatie te bieden.
- Opstelling van diverse planning- en controlproducten.

- Verbeteren van de mogelijkheden om bestuurlijke vergaderingen op afstand via internet te volgen door videoregistratie in combinatie met de presentatie van relevante documenten.
- Gebruik maken van de producten die de VNG de gemeenten aanbiedt binnen de concepten van 'collectiveren' en 'samen organiseren'.

Bestuurlijke producten 2020

Bestuurlijk product	Jaartal	Kwartaal
Programmarekening met accountantsverslag	Jaarlijks	2e
Kadernota	Jaarlijks	2e
Tussenrapportage/begrotingsbijstelling	Jaarlijks	3e en 4e
Verantwoording over informatiebeveiliging (ENSIA)	Jaarlijks	2e
Sociaal jaarverslag	Jaarlijks	2e

Wat mag het kosten

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019 (bijgesteld)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
BV101 Bestuur & concern							
Lasten	-8.799	-8.956	-9.194	-9.909	-10.606	-9.488	-9.677
Baten	4.835	4.878	5.058	5.206	5.347	5.492	5.641
	-3.964	-4.078	-4.135	-4.703	-5.259	-3.996	-4.036

Het saldo daalt met € 567.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2019. Deze daling wordt veroorzaakt door € 715.000 hogere lasten en € 148.000 hogere baten.

ONTWIKKELING EXPLOITATIE 2019-2020

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten
DVO (dienstverleningsovereenkomst) Beemster	- 144	144
Actualisatie fusiebudget	- 545	
Overige afwijkingen	- 26	4
Totale ontwikkeling lasten en baten	- 715	148

- Hogere lasten en baten van de DVO in verband met de loonontwikkeling vanuit de laatst vastgestelde CAO;
- Hogere lasten bestuurlijke fusie Beemster naar aanleiding van de actualisatie van het fusiebudget. Volgens de rijksregulering ontvangen Purmerend en Beemster in totaal € 5,7 miljoen verspreid over de jaren 2021-2025, mits de herindeling doorgang vindt. Na het besluit tot herindeling zal in 2020 en 2021 de herindeling worden voorbereid. Hierin wordt de regulering en visie van de gemeenten op elkaar afgestemd.

De overige afwijkingen blijven onder de toelichtingsgrens van € 100.000 en worden hierdoor niet apart toegelicht.

RESERVES

Er zijn geen reserves in dit programma.

VOORZIENINGEN

Voorziening wachtgeldverplichting bestuurders

De voorziening wordt ingezet ter dekking van de kosten van voormalige wethouders.

INVESTERINGEN

Er zijn geen investeringen in dit programma.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Bedragen x € 1.000)	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Fusie Beemster, projectbudget	-959	-426	-12	-
Totaal baten en lasten gesaldeerd	-959	-426	-12	-

FINANCIËLE OVERZICHTEN

Algemene dekkingsmiddelen

ALGEMEEN

In de algemene dekkingsmiddelen zijn de baten en lasten opgenomen die niet specifiek tot een programma behoren. De algemene dekkingsmiddelen betreffen vooral de OZB en de uitkeringen uit het gemeentefonds. Deze middelen kennen wettelijk geen vooraf bepaald bestedingsdoel en zijn daarmee vrij aanwendbaar. In de praktijk worden de middelen die voor een bepaald doel aan het gemeentefonds worden toegevoegd of onttrokken wel gekoppeld aan de betreffende programma's.

De niet vrij aanwendbare heffingen, zoals het rioolrecht, de afvalstoffenheffing en de ontvangsten van specifieke uitkeringen, zijn als baten opgenomen in de betreffende programma's.

In dit onderdeel wordt het volgende onderscheid gehanteerd:

- lokale belastingen
- stelposten en onvoorziene uitgaven
- de uitkering uit het gemeentefonds
- renteopbrengsten
- de baten en lasten die verbonden zijn aan financiële deelnemingen
- stelpost voor incidentele baten en lasten

ONTWIKKELING GEMEENTEFONDS

De uitkering uit het gemeentefonds is gebaseerd op de meicirculaire 2019. De vooruitzichten op de ontwikkeling van het gemeentefonds zijn volledig verwerkt waarbij uitgegaan is van het voorzichtigheidsprincipe. De ontwikkelingen binnen het gemeentefonds staat niet stil. Hieronder worden deze ontwikkelingen kort toegelicht.

Herziening Financiële Verhouding

De komende jaren vinden de trajecten rond de heroverweging van de financiële verhouding en de herziening van de verdeelmodellen sociaal domein plaats. Het doel van de herziening van het gemeentefonds is om te komen tot een volledige en integrale herijking van het gemeentefonds. Alle uitgavenclusters worden bij de herziening betrokken, evenals de manier waarop de inkomsten van gemeenten verevend worden. Het ministerie van BZK heeft gekozen voor een verdeelonderzoek langs twee sporen ("percelen"). Een voor het sociaal domein (de evaluatie verdeelmodellen sociaal domein, EVSD) en een voor het "klassiek gemeentefonds" (de overige delen van het gemeentefonds). Het onderzoek loopt naar verwachting door tot en met januari 2020. In het voorjaar van 2020 vindt vervolgens (bestuurlijke) besluitvorming plaats. Het is de bedoeling om de nieuwe verdeelmodellen in 2021 in te voeren. Dat betekent dat de uitkomsten van het verdeelonderzoek in de meicirculaire van 2020 worden gepubliceerd.

Overige integratie-uitkeringen sociaal domein

Een aantal onderdelen van de integratie-uitkering sociaal domein is nog niet overgeheveld naar de algemene uitkering. Dit betreft de volgende onderdelen:

- Beschermd wonen;
- Jeugd onderdeel Voogdij/18+;
- Participatie onderdelen: voorheen Wajong en WSW regulier werk.

Voor het onderdeel beschermd wonen komt er één geïntegreerd objectief verdeelmodel: beschermd wonen (BW), maatschappelijke opvang (MO) en begeleiding (BG). Door het Rijk en de VNG zijn in 2019 afspraken gemaakt om de verdeling voor BW, MO en BG mee te laten lopen in het bredere traject van de evaluatie van de verdeelmodellen voor het sociaal domein in het gemeentefonds. Hiermee vindt invoering plaats vanaf 2021, tenzij nadere inzichten de implementatie in de weg staan. Aanvankelijk zou het nieuwe verdeelmodel per 2020 worden ingevoerd. Vooral vanwege de onzekerheid rond de gevolgen voor gemeenten van de openstelling van de Wet langdurige zorg (Wlz)

voor Wmo-cliënten is de invoering op verzoek van de VNG uitgesteld. Inmiddels zijn er voorlopige uitkomsten per gemeente/regio bekendgemaakt. De uitkomsten zijn nog niet definitief en zal op enkele punten nader worden bezien. Als gevolg van het uitstel van de ingangsdatum van het nieuwe woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet, is de aangekondigde overheveling van de integratie-uitkering Voogdij/18+ een jaar uitgesteld naar 2021.

De verwachting is dat de onderdelen voorheen Wajong en Wsw (onderdeel regulier werk) per 2020 overgaan naar de algemene uitkering. Voor de onderdelen WSW en voorheen WSW/Beschut werk van de oude integratie-uitkering sociaal domein Participatie is weinig perspectief op overheveling naar de algemene uitkering. Deze onderdelen zullen op het moment dat de participatieonderdelen voorheen Wajong en WSW-regulier werk worden overgeheveld naar de algemene uitkering, worden omgezet in een decentralisatie-uitkering.

ONTWIKKELING STADSVERWARMING PURMEREND (SVP)

De resultaten van SVP zijn afhankelijk van tal van parameters, zowel door SVP beïnvloedbare als niet-beïnvloedbare, waarvan de belangrijkste zijn:

- wijzigingen wet- en regelgeving;
- de ontwikkeling van de gasprijs;
- het aantal graaddagen.

Op het moment van opstellen van onze begroting is de meerjarenraming 2020 - 2023 van de SVP nog niet gereed en de ACM heeft de tarieven zijn nog niet vastgesteld. De kaderstelling en uitgangspunten aangaande de tarifiering SVP voor 2020 en verder zal in november 2019 met u worden besproken. De uitkomst van deze discussie worden in 2019 met RvC en directie van SVP besproken ten behoeve van de vaststelling van de tarieven voor 2020. Mogelijke financiële consequenties worden dus in het eerst volgende cyclusdocument aan u voorgelegd.

FINANCIËLE TOELICHTING

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019 (bijgesteld)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten	305	-1.104	-1.184	-1.074	-1.521	-1.698	-2.380
Baten	142.836	149.723	149.457	154.284	159.095	161.649	165.930
Saldo	143.141	148.619	148.273	153.211	157.574	159.951	163.550

Het saldo stijgt met € 4.938.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2019. Deze stijging wordt veroorzaakt door € 110.000 lagere lasten en € 4.828.000 hogere batenen wordt hieronder per onderdeel nader toegelicht.

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019 (bijgesteld)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
1 Lokale heffingen							
Lasten	-53	-42	-42	-43	-44	-45	-46
Baten	13.379	13.712	13.712	14.600	14.928	15.251	15.541
	13.326	13.670	13.670	14.558	14.884	15.207	15.495
2 Nog te bestemmen middelen							
Lasten	0	-1.655	-1.412	-1.919	-2.834	-3.069	-3.661
	0	-1.655	-1.412	-1.919	-2.834	-3.069	-3.661
3 Gemeentefonds							
Baten	127.001	133.819	133.289	136.953	141.508	143.799	147.823
	127.001	133.819	133.289	136.953	141.508	143.799	147.823
4 Eigen financieringsmiddelen							
Lasten	1.534	1.692	1.368	1.891	2.360	2.420	2.330

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019 (bijgesteld)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten	1.049	723	863	577	521	476	445
	2.583	2.414	2.231	2.468	2.881	2.896	2.775
5 Deelnemingen							
Lasten	-1.170	-1.099	-1.099	-1.003	-1.003	-1.003	-1.003
Baten	1.406	1.470	1.594	2.154	2.138	2.122	2.122
	237	371	495	1.151	1.135	1.118	1.118
6 Incidentele baten en lasten							
Lasten	-6	0	0	0	0	0	0
	-6	0	0	0	0	0	0

LOKALE HEFFINGEN

Onder dit product vallen de onroerende zaak- en roerende ruimtebelastingen, de hondenbelasting, precario én de toeristenbelasting. De ontwikkeling in de baten wordt veroorzaakt door de jaarlijkse aanpassing van de tarieven en de toename van areaal dat in de heffing wordt betrokken. Dit resulteert in een stijging van de baten ten opzichte van 2019 van € 888.000. Voor 2020 geldt dat de indexering 2,19% (CBS/CPI januari 2019) is voor (on-)roerende zaaksbelastingen (OZB/RZB). Op basis van de bouwmonitor wordt er rekening gehouden met een toename van het aantal woningen van 0,9%. In de meerjarenraming wordt voor de jaren na 2020 uitgegaan van 1,5%. De honden-, toeristen, reclame- en precariobelasting zijn verhoogd met 1,5% als autonome ontwikkeling. Deze indexering is de reguliere indexering om de inflatie te corrigeren. Daarnaast is in deze begroting structureel een hogere bate opgenomen van € 500.000 om de Rijkskorting van 2019 te compenseren.

NOG TE BESTEMMEN MIDDELEN

In het onderdeel nog te bestemmen middelen is een aantal collectieve stelposten voor de gemeentebegroting opgenomen. Deze stelposten betreffen de ontwikkeling van lonen, prijzen en subsidies en de inschatting van de vertragingen in de investeringen ten opzichte van de kredietoverzichten. Per saldo is hier voor 2020 rekening gehouden met een bedrag van € 1.919.000. Dit bedrag kan als volgt worden onderverdeeld:

- Verwachte lagere kapitaallasten als gevolg van vertragingen in de investeringen: € 0,3 miljoen (lagere uitgave).
- Stijgingen van prijzen van goederen en diensten, subsidies en gemeenschappelijke regelingen: € 0,8 miljoen (hogere uitgave). Dit bedrag loopt in de latere jaren op.
- Reserveringen vanuit het gemeentefonds ad € 1,4 miljoen (hogere uitgave). Dit betreft invoering vaste abonnementstarief eigen bijdrage Wmo-voorzieningen, de aanzuigende werking maximaleren eigen bijdragen Wmo, de verwachte indexering volumegroei Wmo (1,5%) en prijs/loongroei Jeugd (1,5%).

GEMEENTEFONDS

De opbrengst uit het gemeentefonds stijgt met bijna € 3,7 miljoen naar bijna € 137 miljoen. De uitkering uit het gemeentefonds valt uiteen in drie onderdelen:

De algemene uitkering

Deze stijgt met € 3,9 miljoen door algemene mutaties in de uitkeringsfactor, taakmutaties en ontwikkelingen in de uitkeringsbasis naar € 119,5 miljoen. De stijging van de algemene mutaties in de uitkeringsfactor wordt veroorzaakt door de ontwikkeling in het accres (als gevolg van de prijs- en loonontwikkeling (o.b.v. MEV), beleidsintensiveringen Rutte III en de brede normeringssystematiek). Bij de uitbreiding op taken vanuit het Rijk zien we extra middelen voor jeugdhulp, loon- en prijsbijstelling voor de Wmo, inkomen/participatie en maatschappelijke ondersteuning en de invoering van de Wvvgz. Daarnaast zien we uitnames voor de digitale ontsluiting binnen het stelsel van de omgevingswet en de landelijke vreemdelingenvoorzieningen in de taakmutaties. Verder is de uitkeringsbasis aangepast voor de verdeelmaatstaven (o.a. inwoners, bijstandsontvangers, woonruimten). In de jaren na 2020 stijgt de algemene uitkering naar € 130,8 miljoen als gevolg van een hoger accres.

Integratie uitkeringen binnen het sociaal domein

De middelen voor voor deze integratie-uitkeringen dalen met € 0,1 miljoen naar € 14,8 miljoen. Dit betreft de volgende onderdelen:

- Beschermd wonen structureel € 6,9 miljoen;
- Jeugd onderdeel Voogdij/18+ structureel € 6,4 miljoen;
- Participatie onderdelen: voorheen Wajong en WSW regulier werk structureel € 1,4 miljoen.

De overheveling van Beschermd Wonen en Voogdij/18+ naar de algemene uitkering is voorzien in 2021. Voor participatie (met name WSW) moet nog besloten worden of het dan een DU wordt of anders weer een specifieke uitkering.

Overige integratie- en decentralisatieuitkeringen.

De overige integratie- en decentralisatie-uitkeringen dalen met € 0,1 miljoen naar € 2,7 miljoen. Deze daling komt voornamelijk door de uitkering maatschappelijke begeleiding asielmigranten en gezinsleden, waarvoor alleen in 2019 incidentele middelen zijn verstrekt.

Raming kosten begeleiding fusiefase herindeling Beemster-Purmerend

Volgens de rijksregelgeving ontvangen Purmerend en Beemster in totaal € 5,7 miljoen verspreid over de jaren 2021-2025 mits de herindeling doorgang vindt. Na het besluit tot herindeling zal in 2020 en 2021 de herindeling worden voorbereid. Hierin wordt gekeken wat de verschillen in de regelgeving tussen Beemster en Purmerend zijn en wat daarvan moet worden aangepast. Ook wordt een aantal bestuurlijke afspraken nagekomen zoals een visie op wijken en dorpen in de nieuwe gemeente, de dienstverlening in de nieuwe situatie ('waar halen mensen in Beemster hun paspoort straks?') en een nieuwe huisstijl. De rijksuitkering voor de frictie wordt in 2021 voor het eerst ontvangen door Beemster en Purmerend. De afspraak is dat Purmerend voorfinanciert en dat Beemster zijn bijdrage doorstort aan Purmerend. In de programmabegroting 2020 van Purmerend wordt dan € 886.000 in 2020 en € 1.507.000 in 2021 aan lasten en € 1.153.000 aan baten geraamd. Het nadelig verschil van € 1,24 miljoen wordt voorgefinancierd vanuit de algemene reserve van Purmerend. Voor de baten van € 1.153.000 is voor 2021 een stelpost opgenomen binnen het gemeentefonds in afwachting van rijksbijdrage van Purmerend en de doorstorting van Beemster.

EIGEN FINANCIERINGSMIDDELEN

De verwerking van de rentelasten- en baten zijn meerjarig aangepast.

Omschrijving (x € 1.000)	Lasten	Baten
Lagere werkelijk te betalen rente rekening courant	14	-
Lagere werkelijk te betalen rente vaste geldleningen (o/g)	525	-
Lagere berekende rente over het eigen vermogen (reserves)	124	-
Lagere toe te rekenen rente boekwaarde materiële vaste activa	-190	-
Hogere toe te rekenen rente boekwaarde voorraad gronden	63	-
Lagere toe te rekenen rente boekwaarde financiële vaste activa	-13	-
Lagere werkelijk te ontvangen rente vaste geldleningen (u/g)	-	-165
Lagere bespaarde rente eigen vermogen (reserves)	-	-124
Hogere rentebaat doorverstrekte leningen	-	3
Hoger renteresultaat 2020 t.o.v. 2019	523	-286

De opbrengst van de eigen financieringsmiddelen stijgt met € 237.000. In de gemeentebegroting wordt met een vast rentepercentage (omslagrente) gewerkt voor de doorberekening van rente aan de taakvelden op basis van de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa. Over deze boekwaarde en voor de grondexploitaties wordt gerekend met 2,00%. De werkelijke rente die de gemeente op dit moment betaalt is lager (gemiddeld 1,80%). Hierdoor ontstaat een renteresultaat. De lage rentestand en de omvang van de geprognoseerde kasstroom is aanleiding om de renteomslag van 2,25% in 2019 te verlagen naar 2,00% vanaf 2020. Hiervan vloeit een deel van

de lagere rente terug naar de tarieven die de burgers betalen en het andere deel via een lager renteresultaat op de eigen financieringsmiddelen. In de meerjarenraming neemt de opbrengst geleidelijk aan weer toe. Dit wordt veroorzaakt door dat de nieuw aan te trekken financiering in de komende jaren tegen een lagere rente wordt afgesloten dan de huidige leningportefeuille. In de paragraaf financiering is toegelicht dat als gevolg hiervan rekening moet worden gehouden met een verdere verlaging van de rekenrente voor zowel de materiële vaste activa als de grondexploitaties. In de volgende Kaderbrief wordt hierop ook teruggekomen.

Deelnemingen

De baten van de deelnemingen stijgen als gevolg van de Stadsverwarming waarbij de verwachting is uitgesproken dat het bedrijf rendabel is en vanaf 2019 winst zal worden gemaakt. Over het boekjaar 2019 is er in de begroting vanaf 2020 rekening gehouden met een dividenduitkering van € 700.000. Het restant wordt verklaard door een lagere (incidentele) baten bij de BNG, HVC en Alliander N.V. van circa € 44.000.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Er zijn geen incidentele baten en lasten binnen het overzicht algemene dekkingsmiddelen.

Overzicht overhead

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019 (bijgesteld)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
BV121 OVERHEAD							
Lasten	-21.335	-20.643	-20.529	-21.016	-21.218	-21.573	-21.806
Baten	1.442	204	261	254	218	219	217
	-19.893	-20.438	-20.268	-20.762	-21.000	-21.354	-21.589

Het saldo daalt met € 494.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2019. Deze daling wordt veroorzaakt door € 487.000 hogere lasten en € 7.000 lagere baten.

ONTWIKKELING EXPLOITATIE 2019-2020

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten
Hogere lasten management (uitbreiding en loonontwikkeling)	- 82	-
Hogere lasten informatievoorziening (uitbreiding en loonontwikkeling)	- 154	-
Overige afwijkingen	-92	- 7
Totale ontwikkeling lasten en baten	- 487	- 7

Toelichting overhead

De indirecte kosten (overhead) worden begroot en verantwoord in het overzicht overhead. Onder overhead verstaan wij het geheel van taken en activiteiten gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Globaal betreft het de kosten van bedrijfsvoering (huisvesting, facilitair, ICT, overig) en directie, maar ook de kosten van het management en het opleidingsbudget. Specifieke kosten binnen Bedrijfsvoering die direct toe te rekenen zijn aan een product/programma vallen niet onder de overheadkosten en worden rechtstreeks toegerekend aan het desbetreffende product of de gebruiker. Tevens is het toegestaan om overheadkosten toe te rekenen aan grondexploitaties, investeringen en projecten.

Bedragen x € 1.000	2020	2021	2022	2023
Management	-2.988	-3.071	-3.051	-2.923
Informatievoorziening	-6.168	-6.089	-6.278	-6.390
Huisvesting en facilitair	-4.648	-4.636	-4.636	-4.636
Overig	-9.361	-9.629	-9.785	-10.007

Bedragen x € 1.000	2020	2021	2022	2023
Totale kosten	-23.165	-23.425	-23.751	-23.956
Verrekeningen	2.402	2.425	2.397	2.367
Totaal overhead	-20.762	-21.000	-21.354	-21.589

De overheadkosten zijn als volgt te specificeren:

- Management: betreft de kosten van alle hiërarchische leidinggevenden (directie, teammanagers) en de managementondersteuning (stafbureaus, secretariaten).
- Informatievoorziening: betreft onder andere de kosten van informatisering, automatisering, systeem- en netwerkbeheer, beveiliging en ICT ontwikkelingen. Uitzondering hierop zijn de direct toerekenbare kosten van applicaties en software voor een specifieke taak. Deze worden begroot en verantwoord op het betreffende taakveld/programma.
- Huisvesting en facilitair: betreft de kosten van het stadhuis.
- Overige ondersteuning: betreft onder andere de kosten van de teams op het gebied van bestuursondersteuning, communicatie, juridische ondersteuning, financiën en personeelszaken voor zover ze niet direct aan een specifieke taak kunnen worden toegerekend. Tevens alle vormings- en opleidingskosten.
- Verrekeningen: een gedeelte van de overheadkosten wordt doorbelast aan projecten en diensten. Dit betreft met name de dienstverlening aan de gemeente Beemster en de eigen grondexploitaties, investeringen en projecten in de openbare ruimte.

De overheadkosten per formatieplaats (fte)

Binnen de gemeentelijke organisatie is er onderscheid te maken tussen de overhead voor het organisatie onderdeel huisvesting in De Koog en de onderdelen huisvesting in het stadhuis. Voor de onderdelen in het stadhuis geldt dat deze duurdere huisvesting hebben inclusief vergader- en ICT-faciliteiten. In De Koog zijn er aanzienlijk minder ingerichte werkplekken en vergaderfaciliteiten. De medewerkers, de buitendienst, werken veelal in de wijken. Om de overheadkosten per fte te bepalen, wordt om een reëler beeld te geven, de buitendienst buiten beschouwing gelaten.

Gemiddelde overheadkosten als percentage van de loonsom	2020	2021	2022	2023
Loonsom exclusief buitendienst (bedrag x € 1.000)	45.703	47.036	48.243	49.676
Gemiddelde loonsom per fte, excl. Buitendienst (in euro's)	77.460	80.303	83.056	85.633
Overhead per fte, excl. Buitendienst (in euro's)	39.691	40.363	41.266	41.670
Overhead in % van de loonsom	51%	50%	50%	49%

Dit percentage wordt gehanteerd om overheadkosten door te belasten op de grondexploitaties, investeringen en projecten. Op producten met een tariefstelling (rioolrecht, afvalstoffenheffing etc.) mag geen overhead verantwoord worden, maar mogen voor de bepaling van de hoogte van het tarief de overheadkosten wel worden toegerekend. In de financiële verordening is de methode van toerekenen vastgelegd.

Marginaal overheadtarief bij uitbreiding of krimp van de organisatie

Bij de uitbreiding of krimp van de organisatie wordt alleen een marginaal tarief toegerekend. Het marginaal tarief is ontstaan na de wijziging in het huisvestingsconcept (Het Beter Werken). Er zijn voldoende flexibele werkplekken en het aantal werkplekken wijzigt niet bij uitbreiding of krimp van de organisatie. Tevens wijzigt de samenstelling van ondersteunende teams of management ook niet direct bij formatiewijzigingen. Het marginaal tarief is ter dekking van kosten ICT (mobiele telefonie, tablet, licenties etc.) en ter dekking van overige kosten (vorming en opleiding, reiskosten, toelagen, attenties en (incidentele) beloningen).

Overheadtarief (in euro's)	2019	2020	2021	2022	2023
ICT	2.619	2.658	2.698	2.738	2.779
Overig	2.798	2.840	2.883	2.926	2.970
	5.417	5.498	5.581	5.664	5.749

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

(Bedragen x € 1.000)	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Overdekking overhead	100	100	50	-
Totaal baten en lasten gesaldeerd	100	100	50	-

Heffing vennootschapsbelasting en onvoorzien

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019 (bijgesteld)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
BV131 VENNOOTSCHAPSBELASTING							
Lasten	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0

Per 1 januari 2016 zijn decentrale overheden vennootschapsbelastingplichtig (Vpb-plichtig) indien zij een fiscale onderneming drijven. Op basis van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen, dienen publieksrechtelijke rechtspersonen per activiteit te beoordelen of een onderneming in fiscaalrechtelijke zin wordt gedreven. Als activiteiten onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, leidt dit in beginsel tot een clustering. Op clusterniveau dient vervolgens te worden beoordeeld of er sprake is van een onderneming.

Van een fiscale onderneming is sprake wanneer met een duurzame organisatie van arbeid en kapitaal wordt deelgenomen aan het economisch verkeer met het oogmerk om winst te behalen. Een (cluster van) activiteit(en) gaat pas door de zogenaamde ondernemerspoort als aan alle onderstreepte voorwaarden is voldaan.

Onder voorbehoud van het definitieve oordeel van de Belastingdienst zijn er in 2016 geen clusters die aan de voorwaarden voor Vpb-plicht voldoen. Op basis van de huidige inzichten heeft de gemeente Purmerend vanaf 2017 wel één cluster van activiteiten die aan de voorwaarden voor een fiscale onderneming voldoet; dit is het cluster grondexploitaties. Met ondersteuning van een externe adviseur is voor de grondexploitaties aangifte gedaan. Tevens is een analyse gemaakt voor de toekomstige jaren. Op basis van die prognose is de verwachting dat de grondexploitaties niet vóór 2026 tot een Vpb-last zullen leiden. De gehanteerde fiscale uitgangspunten voor de grondexploitaties dienen nog wel te worden afgestemd met de Belastingdienst.

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2018	Primitieve begroting 2019	Begroting 2019 (bijgesteld)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
BV141 ONVOORZIEN							
Lasten	0	-50	-50	-50	-50	-50	-50
	0	-50	-50	-50	-50	-50	-50

In de begroting is een vast bedrag voor onvoorziene lasten opgenomen van jaarlijks € 50.000. Dit maakt het mogelijk om lopende het begrotingsjaar onvoorziene (niet begrote) uitgaven, die daarnaast onvermijdbaar en onuitstelbaar zijn, op te vangen. De post onvoorzien is uitsluitend bedoeld voor dekking van onvoorziene lasten en mag alleen met toestemming van de raad worden aangesproken. Dit onderdeel maakt deel uit van de paragraaf weerstandscapaciteit. Hiermee is voldaan aan de regelgeving om voor onvoorziene uitgaven een bedrag in de begroting op te nemen.

Het financieel resultaat 2020-2023

ALGEMEEN

De indeling van de begroting kent verplicht een programmaplan en dit programmaplan kent weer een aantal verplichte onderdelen (artikel 8 BBV):

- de te realiseren programma's;
- een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen;
- een overzicht van de kosten van overhead;
- het bedrag voor de heffing van de vennootschapsbelasting, en
- het bedrag voor onvoorzien.

Het aantal 'te realiseren programma's' en de indeling daarvan is vrij; dit mag op gemeentelijk niveau bepaald worden. De andere onderdelen van het programmaplan zijn verplicht en maken dus geen onderdeel meer uit van de nu nog vrije programmaindeling. Daarnaast is er een apart overzicht van de kosten van overhead in het programmaplan, waarbij de programma's alleen de kosten bevatten die betrekking hebben op het primaire proces. Op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) geldt als indelingsvoorschrift voor de begroting dat alle mutaties op reserves onderdeel uitmaken van het resultaat van de begroting. Voor de mutaties op deze reserves gelden de volgende richtlijnen:

Algemene reserve

Aan de algemene reserve wordt het voordelige resultaat toegevoegd of het nadelige resultaat onttrokken. Voor deze reserve is geen specifieke bestemming. Een deel van de algemene reserve wordt aangemerkt als weerstandsvermogen en dient in stand te blijven om risico's te kunnen opvangen.

Egalisatiereserves

Deze reserves worden gebruikt om schommelingen in de tijd en uitvoering van de resultaten voor specifieke onderdelen te egaliseren. Egalisatiereserves worden expliciet door de raad ingesteld en de onttrekkingen en dotaties worden vanuit de resultaten voorgesteld. In principe zijn de egalisatiereserves niet aan een termijn gekoppeld.

Bestemmingsreserves

Voor bestemmingsreserves geldt dat deze worden ingesteld voor één specifiek doel binnen een vastgestelde termijn.

In het vervolg van dit onderdeel van de begroting wordt ingegaan op:

- de samenstelling van het resultaat 2020;
- het meerjarig overzicht 2020-2023 van de saldi per programma;
- de reeds in de programmabegroting verwerkte inzet van reserves, conform eerdere besluitvorming;
- overzicht van incidentele baten en lasten.

HET TOTAAL VAN DE AFZONDERLIJKE PROGRAMMA'S EN HET RESULTAAT 2020

Programma (Bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo
PGR01 Publieksdiensten	-5.792	3.132	-2.660
PGR02 Samenleving	-132.260	30.984	-101.276
PGR03 Wonen	-743	174	-569
PGR04 Milieu	-12.257	13.012	755
PGR05 Bereikbaarheid	-3.639	3.564	-74
PGR06 Beheer openbare ruimte	-23.122	8.614	-14.507
PGR07 Ruimtelijke ordening	-31.158	30.151	-1.007
PGR08 Veiligheid	-7.667	5	-7.662
PGR09 Economie	-1.317	639	-678
PGR10 Bestuur & concern	-9.909	5.206	-4.703

Programma (Bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo
Totaal programma	-227.864	95.482	-132.382
Algemene dekkingsmiddelen	-1.074	154.284	153.211
Overhead	-21.016	254	-20.762
Heffing VPB	-	-	-
Onvoorzien	-50	-	-50
Resultaat voor bestemming	-250.004	250.020	16
Resultaatbepaling via egalisatie- en bestemmingsreserves	-3.122	620	-2.502
Resultaatbepaling via algemene reserve	-714	4.146	3.432
Resultaatbestemming: resultaat begrotingsjaar	-946	-	-946
Resultaat begroting	-254.786	254.786	-

ONTWIKKELING VAN HET RESULTAAT MEERJARIG 2020-2023

Programma (Bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
PGR01 Publieksdiensten	-2.660	-3.101	-2.713	-3.193
PGR02 Samenleving	-101.276	-103.183	-104.324	-105.302
PGR03 Wonen	-569	-398	-402	-400
PGR04 Milieu	755	850	713	667
PGR05 Bereikbaarheid	-74	-35	117	90
PGR06 Beheer openbare ruimte	-14.507	-15.126	-15.482	-15.683
PGR07 Ruimtelijke ordening	-1.007	-2.072	-2.475	-2.531
PGR08 Veiligheid	-7.662	-7.697	-7.718	-7.834
PGR09 Economie	-678	-496	-417	-395
PGR10 Bestuur & concern	-4.703	-5.259	-3.996	-4.036
Resultaat Programma's	-132.382	-136.515	-136.698	-138.617
Algemene dekkingsmiddelen	153.211	157.574	159.951	163.550
Overhead	-20.762	-21.000	-21.354	-21.589
Heffing VPB	-	-	-	-
Onvoorzien	-50	-50	-50	-50
Resultaat voor bestemming	16	9	1.849	3.294
Resultaat bepaling via egalisatie- en bestemmingsreserves	-2.502	-86	-285	-294
Resultaat bepaling via algemene reserve	3.432	-288	-702	-714
Resultaatbestemming: resultaat begrotingsjaar	946	-365	862	2.286

Samenstelling van het resultaat naar afzonderlijke reserves

In onderstaand overzicht worden de mutaties op de reserves weergegeven. Het doel, de voeding en de mutaties op de afzonderlijke reserves zijn toegelicht in het onderdeel overige overzichten en in de financiële toelichting per programma.

(bedragen * € 1.000)	Programma	2020	2021	2022	2023
Resultaat programma's (saldo baten/lasten)	1 t/m 10	-132.382	-136.515	-136.698	-138.617
Algemene dekkingsmiddelen (saldo baten/lasten)		153.211	157.574	159.951	163.550
Overhead (saldo baten/lasten)		-20.762	-21.000	-21.354	-21.589
Heffing VPB (saldo baten/lasten)		-	-	-	-
Onvoorzien (saldo baten/lasten)		-50	-50	-50	-50
Resultaat voor bestemming		16	9	1.849	3.294
Resultaatbepaling via egalisereserves:					
Toevoeging aan de reserve Begraafrechten	6	-82	-82	-82	-82
Onttrekking aan de reserve Begraafrechten	6	161	161	161	161

(bedragen * € 1.000)	Programma	2020	2021	2022	2023
Mutaties egalisereserves		78	78	78	78
<i>Resultaatbepaling via bestemmingsreserves:</i>					
Onttrekking aan de reserve Transformatie 3D	2	-	-	-	-
Onttrekking aan de reserve Risico's 3D	2	-	-	-	-
Toevoeging aan de reserve Woonvisie	3	-352	-	-	-
Onttrekking aan de reserve Woonvisie	3	174	105	86	77
Toevoeging woningbouwprogrammering	3	-2.000	-	-	-
Toevoeging aan de reserve Parkeren	5	-174	-269	-449	-449
Onttrekking aan de reserve Sanering asbest	7	-	-	-	-
Toevoeging aan de reserve Gronden	7	-513	-	-	-
Onttrekking aan de reserve Gronden	7	285	-	-	-
Mutaties bestemmingsreserves		-2.580	-164	-363	-372
<i>Resultaatbepaling via algemene reserve:</i>					
Onttrekking woningbouwprogrammering	3	2.000	-	-	-
Onttrekking herinrichting openbare ruimte Wagenweggebied	7	300	-	-	-
Onttrekking voor pilotproject aardgasloos	9	325	-	-	-
Onttrekking voor incidenteel fusiebudget	10	886	426	12	-
Toevoeging versterking algemene reserve (cf. begroting 2016)	AD	-714	-714	-714	-714
Onttrekking algemene reserve (cf. begroting 2020)	AD	635	-	-	-
Mutaties algemene reserve		3.432	-288	-702	-714
Resultaat na bestemming		946	-365	862	2.286

ONTWIKKELING ALGEMENE RESERVE

De mutaties op de algemene reserve zijn als volgt opgebouwd:

Het saldo van de algemene reserve ontwikkelt zich eind 2023 in een saldo van ruim € 23,3 miljoen.

(bedragen maal € 1000) (+/- = toevoeging en -/- onttrekking)	2020	2021	2022	2023
Saldo 1 januari	21.288	18.802	18.725	20.289
Rekeningresultaat 2018 (toevoeging)	-	-	-	-
Saldo incidentele onttrekkingen/toevoegingen 1e turap 2019	-	-	-	-
Rekeningresultaat 1e turap 2019 (onttrekking)	-	-	-	-
Versterking algemene reserve conform begroting 2016 (toevoeging)	714	714	714	714
Incidenteel fusiebudget (onttrekking)	-886	-426	-12	-
Pilotproject aardgasloos (onttrekking)	-325	-	-	-
Woningbouwprogrammering (onttrekking)	-2.000	-	-	-
Herinrichting openbare ruimte Wagenweggebied (onttrekking)	-300	-	-	-
Rekeningresultaten 2020/2022/2023 (toevoeging) en 2021 (onttrekking)	946	-365	862	2.286
Reeds bestemd rekeningresultaat 2020 (onttrekking cf. begroting 2020 besluit 1452589)	-635	-	-	-
Saldo 31 december	18.802	18.725	20.289	23.289

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Het overzicht incidentele baten en lasten geeft inzicht in de mate waarin er sprake is van structureel evenwicht.

De term structureel evenwicht houdt in dat de begroting voldoet aan bepaalde eisen. De belangrijkste daarvan is dat structurele lasten zijn gedekt door structurele baten. Incidentele lasten mogen worden gedekt door incidentele baten, waaronder onttrekkingen aan de reserves. Voor het begrip 'incidenteel' moet gedacht worden aan lasten en baten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

(bedragen x € 1.000)	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Programma 1 Publiekdiensten	-48	-181	-	-
Programma 2 Samenleving	-138	-88	-	-
Programma 3 Wonen	-178	-105	-85	-85
Programma 4 Milieu	-230	-45	-45	-
Programma 6 Beheer openbare ruimte	-350	-	-	-
Programma 7 Ruimtelijke ordening	253	525	-	-
Programma 9 Economie	150	-	-	-
Programma 10 Bestuur en concern	-959	-426	-12	-
Overzicht overhead	100	100	50	-
Saldo incidentele baten en lasten van alle programma's	-1.579	-400	-92	-85
Saldo incidentele baten en lasten vanuit de reserves	1.750	-3	-617	-629
Totaal saldo incidentele baten en lasten	171	-403	-709	-714

Het totaal van de incidentele baten en lasten is in het onderdeel financiële overzichten bij de ontwikkeling en toelichting verloop van de vrije ruimte afgezet tegen het resultaat van de programmabegroting 2020-2023.

Ontwikkeling en toelichting verloop vrije ruimte 2020-2023

(+/- = voordeel en -/- is nadeel, bedragen maal € 1.000)	2020	2021	2022	2023		
Stand aanpassing begroting 2019 e.v.	-2.771	-3.063	-1.680	-2.733	I/S	PRG
A. Onvermijdelijke ontwikkelingen:						
1 Actualisatie Wabo leges	-152	-166	14	5	S	1
2 Actualisatie begroting Werkom	164	165	167	167	S	2
3 Areaal uitbreiding groen	-337	-455	-459	-464	S	6
4 Implementatie omgevingswet	-120	-120	-	-	I	7
5 Verschuiving verkooptaakstelling t Overwheersepolderdijk 4	595	-	-	-	I	7
6 Financiering voor het RIEC (aanpak ondermijning) en de kerngroep integrale samenwerking én Uitbreiding van de capaciteit voor het veiligheidshuis Zaanstreek Waterland, incl. gezamenlijke aanpak van CTER (aanpak Contra Terrorisme en Radicalisering)	-85	-85	-85	-85	S	8
7a Ontwikkeling meicirculaire 2019	1.912	1.260	-852	1.412	S	AD
7b Stelpost Jeugd 2022 e.v.	-	-	1.700	1.700	S	AD
8 Actualisatie investeringsplan (kapitaallasten)	100	66	46	46	S	Div
9 Overige ontwikkelingen < € 100.000	-263	-63	-134	89	S	Div
Subtotaal A: onvermijdelijk ontwikkelingen	1.815	603	396	2.869		
Stand begroting na 1e wijziging en onvermijdelijk	-956	-2.460	-1.283	136		
B. Politieke keuze(s):						
1 BTW Spurd	200	200	200	200	S	2
2 Verlaging budget wijkinitiatieven	100	100	100	100	S	2
3 surplus WMO nieuw beleid	50	50	50	50	S	2
4 Sociaal rendement (minus 10%)	50	50	50	50	S	2
5 Alternatieve dekking nieuwbouw principe 30-30-40	500	750	750	750	I	3
6 Duurzaamheidsevenementen	-	45	45	-	I	9
7 Stadspromotie	-150	-	-	-	I	9
8 Actualisatie fusiebudget Purmerend - Beemster	252	-	-	-	I	10
9 Risico coalitie akkoord - stelpost nieuw beleid	400	400	450	500	S	AD
10 OZB variant compensatie 2019	500	500	500	500	S	AD
Subtotaal B: politieke keuzes	1.902	2.095	2.145	2.150		
Resultaat programmabegroting 2020, inclusief incidentele baten en lasten	946	-365	862	2.286		
Af: Saldo van incidentele baten en lasten	171	-403	-709	-714		
Materieel resultaat begroting 2020, exclusief incidentele baten en lasten	775	37	1.571	3.000		

Toelichting

A. ONVERMIJDELIJKE ONTWIKKELINGEN

1. Actualisatie Wabo leges

De Wabo is geactualiseerd en gebaseerd op de verwachte ontwikkeling van de vergunningsaanvragen Wabo. Hierbij zijn de lasten en baten hoger bijgesteld. Per saldo resulteert dit voor de jaren 2020 en 2021 tot een nadeel en de jaren 2022 en 2023 tot een klein voordeel.

2. Actualisatie begroting Werkom

De financiële kaders uit de kadernota 2020 Werkom zijn geactualiseerd naar de gemeentelijke bijdrage voor Purmerend. Deze bijdrage is structureel naar boven bij gesteld met € 88.000 (zie brief 1477761 d.d. 07-05-2019). Daarnaast zijn bij de oprichting van Werkom (01-01-2018) alle ambtelijke medewerkers van Baanstede en de Wsw-medewerkers van Zaanstad en Purmerend in dienst getreden bij Werkom, eerst gedetacheerd en vanaf 01-04-2019 in dienst getreden. De overheadkosten zijn niet overgeheveld naar Werkom, maar afgeraamd binnen Purmerend. Dit geeft een structureel voordeel van ca. € 76.000.

3. Areaal uitbreiding groen

De areaaluitbreiding binnen de diverse wijken van Purmerend is zorgvuldig in kaart gebracht voor 2019 en daarop volgende jaren (voor zover bekend). Voor 2020-2023 is de areaaluitbreiding als onvermijdelijk effect opgenomen in de begroting. Voor 2020 bedragen de extra kosten € 337.000 oplopend naar € 464.000 in 2023.

4. Implementatie omgevingswet

In 2020 zal vanuit de ambtelijke organisatie een bijdrage geleverd moeten worden aan het Omgevingsplan (milieu, natuur, bodem, geluid, archeologie, geur, Apv, externe veiligheid, gebruik etc.). Ook zal een nieuwe applicatie moeten worden geïmplementeerd in het DSO en de daarbij behorende processen (incl. legesverordening) moeten worden aangepast. Een mega opgave die in 2020 minimaal € 100.000 extra gaat kosten. Daarnaast zal scholing een belangrijk onderdeel zijn van de implementatie; hieruit vloeien geen extra kosten omdat dit uit bestaande budgetten zal worden bekostigd. Daarnaast is er voor 2020 en 2021 incidenteel formatie nodig voor de bijdrage van Stedenbouw en RO aan het DSO. Het gaat daarbij om een halve fte (kosten 50.000 euro per jaar). Incidenteel is er voor 2020 en 2021 € 120.000 budget beschikbaar gesteld.

5. Verschuiving verkoopstaakstelling

In de verkoopstaakstelling van 2019 is de verwachte netto verkoopopbrengst Overweerseepolderdijk 4 opgenomen voor een bedrag van € 595.000. Deze taakstelling wordt in 2019 echter niet gerealiseerd. De reden hiervoor is dat de bestemmingsplanprocedure vertraging heeft opgelopen. Dit in verband met eventuele verkoop van een aangrenzend stukje grond. Als gevolg hiervan zal de verkoop pas in de loop van 2020 gaat plaatsvinden. De verkoopstaakstelling (stelpost) is in de begroting 2020 opgenomen.

6. Financiering RIEC en veiligheidshuis ZW

Het Regionale Informatie en Expertise Centrum Noord Holland (RIEC) richt zich op de bestrijding en aanpak van ondermijnende criminaliteit. Ze verbindt informatie, expertise en krachten van de verschillende overheidsinstanties. Daarnaast stimuleert en ondersteunt het RIEC de publiek-private samenwerking bij de aanpak van ondermijning. Hiervoor is extra budget vrijgemaakt van structureel € 44.468.

Daarnaast heeft het Veiligheidshuis Zaanstreek Waterland om uitbreiding van capaciteit gevraagd om de huidige en toekomstige vraag aan te kunnen. Het Veiligheidshuis richt zich op complexe problematiek op het gebied van zorg en veiligheid. Onder deze aanvraag valt ook de aanpak van Contraterrorisme, Extremisme en Radicalisering (CTER). Voor Purmerend wordt een totaalbedrag gevraagd van € 65.550 (waarvan we jaarlijks al € 25.000 bijdragen bij aan het Veiligheidshuis). Hiervoor is extra budget vrijgemaakt van structureel € 40.550.

7a. Ontwikkeling meicirculaire 2019

De belangrijkste ontwikkelingen van de uitkering in de meicirculaire staan in het teken van:

- extra middelen voor de jeugdzorg voor de periode 2019 tot en met 2021;
- een relatief hoog bedrag aan prijsbijstelling voor het sociaal domein;
- lagere rijksuitgaven dan aanvankelijk begroot, met name doordat de lonen en prijzen minder hard stijgen dan bij de Miljoenennota was voorzien.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen.

7b. Stelpost jeugd

Voor de jaren 2019, 2020, 2021 heeft het kabinet extra middelen jeugdzorg beschikbaar gesteld. Op dit moment is het niet zeker of uitgaven structureel en autonoom zijn, danwel onderdeel van een tijdelijke boeggolf, lokaal beleid of anderszins. Daarmee is het niet zeker dat er vanaf 2022 extra budget (in dezelfde omvang als in 2021) nodig is. Een nieuw kabinet besluit of, en zo ja, in welke mate, extra middelen beschikbaar worden gesteld. Met ingang van 2022 zijn de extra middelen jeugdzorg niet begroot in de algemene uitkering. Gemeenten bepalen primair hoe zij de baten en lasten ramen. Purmerend heeft er voor gekozen voor de jaren 2022 en 2023 gebruik te maken van een stelpost van € 1,7 miljoen. Hiermee wordt voldaan aan de richtlijn van de toezichthouder deze stelpost op te nemen tot het maximum van 2021.

8. Actualisatie investeringsplan

Door verschuivingen in het tempo waarmee de goedgekeurde investeringen worden uitgevoerd, treden rente en afschrijvingen later op. Dit levert een structureel voordeel op.

9. Overige ontwikkelingen

In de regel overige ontwikkelingen zijn diverse kleinere afwijkingen opgenomen. Het structurele effect 2018 en 2019 wordt veroorzaakt door het opnemen van investeringen uit het integraal huisvestingsplan (IHP), lagere opbrengsten marktgelden en rijbewijzen, hogere uitgaven overbruggingsuitkering (OBR) en beheren van de websites. Incidenteel geldt dat rekening is gehouden met vorming/opleiding, representatie en aanschaf hardware voor de griffie/raad, budget voor 75 jaar vrijheid en het op orde brengen van het verkiezingsbudget.

B. NIEUW BELEID EN KEUZE

1. BTW Spurd

Vanaf 1 januari 2019 is sportbeoefening vrijgesteld van BTW. Dat betekent dat stichting SPURD de BTW niet meer kan en mag verrekenen via de belastingaangifte. Daardoor is de BTW op de kosten voor SPURD kostenverhogend. Hiervoor is landelijk een compensatie-regeling ingesteld ter compensatie van de hogere kosten, de SPUK-regeling. Indien de SPUK-regeling wordt overvraagd, zal er naar rato worden gekort op het te compenseren bedrag. Voorzichtigheidshalve houden wij rekening met € 200.000.

De VNG is nog met het Rijk in gesprek over de SPUK-regeling. De uitkomsten van dat gesprek kunnen nog leiden tot aanvulling van het BTW compensatiefonds tot het totaal van de aanvragen en daarmee tot het vervallen van dit potentiële nadeel. Daarnaast is het natuurlijk eerst zaak goed met Spurd in gesprek te zijn over hun financiële mogelijkheden om dit op te kunnen vangen.

2. Verlaging budget wijkinitiatieven

Initiatieven vanuit de wijk zijn belangrijk, dat willen we blijven stimuleren. Via de initiatieven worden feitelijke verbeteringen in de wijk gerealiseerd, maar vooral ook sociale samenhang gesmeed. Door het neerzetten en onderhouden van bloemenbakken, buurtbarbecues en aanpassingen in de openbare ruimte tonen inwoners zich betrokken bij hun omgeving en elkaar. We hebben gezien dat budget verschil kan maken en inwoners stimuleert. Met het opvoeren van dit onderwerp lijkt het erop dat wij voorstellen om te bezuinigen op wijkinitiatieven. Niets is minder waar. Het gaat hier om het wegsnijden van een surplus aan budget dat, op dit moment, in de praktijk niet wordt gebruikt. Door een bedrag van € 100.000 van het budget af te halen, kan nog net zoveel worden gedaan als het afgelopen jaar. Er wordt niet gesneden in activiteiten. Indien in de loop van het jaar toch blijkt dat er meer initiatieven zijn dan het budget kan financieren, zullen we voorstellen doen om dat op te lossen. Daarmee staat deze maatregel in het teken van het toewerken naar een schone begroting.

3. Surplus middelen WMO nieuw beleid

Voor nieuw WMO beleid is destijds een bedrag opgenomen. Voor een deel van het bedrag is nog geen concrete invulling voor. Daarom stellen wij voor om dat te laten vrijvallen.

4. Verlaging budget sociaal rendement

Purmerenders doen mee. Ook als werkgever willen wij het goede voorbeeld geven en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een kans geven op een dienstverband bij de gemeente. Daarvoor is budget beschikbaar.

In de afgelopen jaren hebben wij de landelijke quota meer dan gehaald. We hebben onszelf hogere ambities gesteld dan landelijk is vereist.

5. Andere dekking middelen 30-30-40

In de meerjarenbegroting 2019 is € 2,5 miljoen voor gelden sociale huur geraamd. Vanwege de financiële positie van de gemeente is naar mogelijkheden gezocht om deze middelen terug te verdienen. Er zijn op dit moment zodanig veel ontwikkelingen in de stad dat het door inkomsten uit leges, anterieure overeenkomsten, grondverkoop en afdrachten sociale huur (nota GKP) mogelijk moet zijn om die € 2,5 miljoen anders te dekken. Om die reden worden in 2020-2021 de begrote bedragen uit de begroting gehaald. Om wel uitvoering te geven aan de Nota Kaders en instrumenten woningbouwprogrammering (spelregels 30-30-40) is uit de algemene reserve in 2020 € 2 miljoen onttrokken en toegevoegd aan de reserve woningbouwprogrammering. Het restant budget van 2019 zal middels resultaatbestemming 2019 ook hieraan worden toegevoegd. De verwachting is dat in de jaren 2020, 2021 en 2022 uit de ruimtelijke ontwikkelingen weer € 2 miljoen wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

6. Verlaging budget duurzaamheidsevenementen

Het doel van het organiseren van duurzaamheidsevenementen is het vergroten van bewustwording bij Purmerenders over de komende energietransitie (onder meer aardgasvrij) en de circulaire economie (hergebruik en recycling van afvalstoffen). Een deel van de middelen wordt gebruikt voor de solar boot race. De middelen hiervoor zijn toegezegd voor 2020. Over een voortzetting na 2020 heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden, om die reden wordt voorgesteld de geraamde middelen 2021 en 2022 af te ramen.

7. Stadspromotie

In 2018 is het budget voor stadspromotie voor het eerst beschikbaar gesteld. In 2019 zou een evaluatie plaats vinden om te kunnen beslissen over de toekomst van stadspromotie. Door omstandigheden zijn de activiteiten later gestart dan voorzien en is ook de evaluatie van deze activiteiten vertraagd. Voor de rechtszekerheid van subsidieontvanger is dit budget in 2020 beschikbaar gesteld. Het besluit over de toekomst van stadspromotie wordt in 2020 genomen.

8. Actualisatie fusiebudget Beemster-Purmerend

Voor een fusie worden ook kosten gemaakt. De kosten worden voorgefinancierd door Purmerend, maar zullen later worden aangevuld vanuit de bijdrage die wij vanuit het Rijk voor de fusie ontvangen. Het is budgetneutraal. Omdat het voorschot over de Purmerendse begroting loopt is het nodig dat de raad daar expliciet over beslist. Door het vaststellen hiervan kan verder aan het samengaan van de gemeente worden gewerkt.

9. Stelpost nieuw beleid

In de voorgaande begroting is een structurele stelpost opgenomen die kon worden ingezet bij nieuwe wensen en ambities. Wij stellen voor om deze post vrij te laten vallen. Daar zijn geen maatschappelijke gevolgen aan verbonden.

10. OZB compensatie

Een van de pijnlijke beslissingen die wij aan de raad voorleggen, is om de OZB te verhogen. In het coalitieakkoord is opgenomen dat we de OZB alleen laten stijgen met de inflatiecorrectie.

De OZB is voor gemeenten het belangrijkste heffingsmiddel voor eigen inkomsten. Het wordt lokaal bepaald en is ook lokaal bestemd. Het Rijk kort gemeenten met een hogere groei van de WOZ- waarde dan het landelijke gemiddelde op de inkomsten OZB. Het Rijk stelt dat bij het groeien van de WOZ-waarden boven het landelijke gemiddelde, ook hogere inkomsten voor de gemeente gegenereerd worden. Om gelijkwaardige voorzieningen bij de gemeenten in Nederland mogelijk te maken, kort het Rijk op de algemene uitkering aan die gemeenten. In Purmerend was dat in 2018 voor een bedrag van € 700.000 en in 2019 € 500.000.

Purmerend hanteert, net als de meeste gemeenten, een andere systematiek. Het is gebruikelijk dat er een gefixeerd (gewenst) bedrag wordt opgenomen in de begroting. Ieder jaar, wanneer de waarden van de panden in Purmerend zijn gewijzigd, wordt opnieuw een OZB percentage vastgesteld waarmee tot het gefixeerde bedrag wordt gekomen. Het is een doelredenering. Feitelijk betekent het dat wanneer de gemiddelde WOZ-waarde over 2018 en 2019 stijgt, het OZB-percentage daalt. Het omgekeerde kan uiteraard ook het geval zijn. Dan wordt Purmerend door het Rijk gekort, maar worden er geen extra opbrengsten gerealiseerd. Het Rijk zet ons op die manier klem.

Inmiddels hebben de Rijkskortingen over twee jaren een totale structurele last opgeleverd van € 1.200.000.

Die kortingen vanuit het Rijk kan de gemeente niet zelf dragen. We hebben daarbij zoveel mogelijk geprobeerd de consequentie voor de inwoners te dempen. Wij stellen de raad voor om de korting van 2018 voor eigen rekening te houden, maar de rijkskorting van € 500.000 als verhoogde OZB inkomsten in de begroting op te nemen.

Rekenvoorbeeld:

De OZB-verhoging houdt het volgende in: Bij een gemiddelde woningwaarde van 235.000,- zal de eigenaar een tarief betalen dat € 13,70 per jaar hoger ligt dan alleen met de inflatiecorrecte in rekening zou zijn gebracht.

Overzicht baten en lasten per programma en beleidsveld

Bedragen x € 1.000

	MJB lasten	MJB baten	MJB lasten	MJB baten	MJB lasten	MJB baten	MJB lasten	MJB baten
Beleidsveld	2020	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2023
PGR01 Publieksdiensten								
BV011 Publieksdienstverlening	-5.792	3.132	-6.225	3.124	-5.722	3.009	-6.207	3.014
PGR01 Publieksdiensten	-5.792	3.132	-6.225	3.124	-5.722	3.009	-6.207	3.014
PGR02 Samenleving								
BV021 Kunst en cultuur	-7.912	1.297	-7.808	1.297	-7.894	1.297	-7.989	1.297
BV022 Sport en recreatie	-8.032	1.064	-8.353	1.062	-8.369	1.062	-8.286	1.062
BV023 Wijkmanagement	-804	-	-820	-	-837	-	-854	-
BV024 Jeugd	-23.953	-	-24.127	-	-24.252	-	-24.399	-
BV025 Onderwijs	-10.209	2.269	-10.296	2.269	-10.278	2.269	-10.206	2.269
BV026 Maatschappelijke ondersteuning	-39.724	1.773	-41.196	1.994	-42.063	2.010	-42.882	2.015
BV027 Werk en inkomen	-41.628	24.582	-42.528	25.324	-43.136	25.867	-43.196	25.867
PGR02 Samenleving	-132.260	30.984	-135.128	31.945	-136.828	32.504	-137.812	32.510
PGR03 Wonen								
BV031 Wonen	-743	174	-570	171	-571	169	-565	166
PGR03 Wonen	-743	174	-570	171	-571	169	-565	166
PGR04 Milieu								
BV041 Milieu	-11.362	13.012	-11.901	13.606	-12.268	13.935	-12.482	14.150
BV042 Duurzaamheid	-895	-	-855	-	-955	-	-1.000	-
PGR04 Milieu	-12.257	13.012	-12.756	13.606	-13.223	13.935	-13.482	14.150
PGR05 Bereikbaarheid								
BV051 Bereikbaarheid	-3.639	3.564	-3.759	3.724	-3.608	3.724	-3.634	3.724
PGR05 Bereikbaarheid	-3.639	3.564	-3.759	3.724	-3.608	3.724	-3.634	3.724

	MJB lasten	MJB baten	MJB lasten	MJB baten	MJB lasten	MJB baten	MJB lasten	MJB baten
Beleidsveld	2020	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2023
PGR06 Beheer openbare ruimte								
BV061 Beheer openbare ruimte	-23.122	8.614	-24.170	9.044	-24.925	9.443	-25.700	10.017
PGR06 Beheer openbare ruimte	-23.122	8.614	-24.170	9.044	-24.925	9.443	-25.700	10.017
PGR07 Ruimtelijke ordening								
BV071 Ruimtelijke ordening	-31.158	30.151	-15.619	13.547	-12.284	9.808	-10.668	8.137
PGR07 Ruimtelijke ordening	-31.158	30.151	-15.619	13.547	-12.284	9.808	-10.668	8.137
PGR08 Veiligheid								
BV081 Veiligheid	-7.667	5	-7.702	5	-7.723	5	-7.839	5
PGR08 Veiligheid	-7.667	5	-7.702	5	-7.723	5	-7.839	5
PGR09 Economie								
BV091 Economie	-1.317	639	-1.181	684	-1.145	728	-1.156	761
PGR09 Economie	-1.317	639	-1.181	684	-1.145	728	-1.156	761
PGR10 Bestuur & concern								
BV101 Bestuur & concern	-9.909	5.206	-10.606	5.347	-9.488	5.492	-9.677	5.641
PGR10 Bestuur & concern	-9.909	5.206	-10.606	5.347	-9.488	5.492	-9.677	5.641
PGR11 Algemene dekkingsmiddelen								
1 Lokale heffingen	-43	14.600	-44	14.928	-45	15.251	-46	15.541
2 Nog te bestemmen middelen	-1.919	-	-2.834	-	-3.069	-	-3.661	-
3 Gemeentefonds	-	136.953	-	141.508	-	143.799	-	147.823
4 Eigen financieringsmiddelen	1.891	577	2.360	521	2.420	476	2.330	445
5 Deelnemingen	-1.003	2.154	-1.003	2.138	-1.003	2.122	-1.003	2.122
PGR11 Algemene dekkingsmiddelen	-1.074	154.284	-1.521	159.095	-1.698	161.649	-2.380	165.930
PGR12 Overhead								
BV121 OVERHEAD	-21.016	254	-21.218	218	-21.573	219	-21.806	217
PGR12 Overhead	-21.016	254	-21.218	218	-21.573	219	-21.806	217
PGR13 Vennootschapsbelasting								
BV131 VENNOOTSCHAPSBELASTING	-0	-	-0	-	-0	-	-0	-
PGR13 Vennootschapsbelasting	-0	-	-0	-	-0	-	-0	-
PGR14 Onvoorzien								
BV141 ONVOORZIEN	-50	-	-50	-	-50	-	-50	-
PGR14 Onvoorzien	-50	-	-50	-	-50	-	-50	-
PGR15 Resultaat bestemming								
R12 Reserves	-4.782	4.766	-700	692	-2.108	259	-3.532	238
PGR15 Resultaat bestemming	-4.782	4.766	-700	692	-2.108	259	-3.532	238
Total resultaat	-254.786	254.786	-241.204	241.204	-240.944	240.944	-244.509	244.509

Investeringsoverzicht

De geactualiseerde investeringen en uitgaven zijn opgenomen in drie overzichten:

A. lopende investeringen. Dit betreft die investeringen waarvoor reeds een besluit is genomen om tot uitgaven over te gaan.

B. vervangingsinvesteringen. De investeringen die de omvang van de (versleten) kapitaalgoederenvoorraad op peil houden. De aangekochte kapitaalgoederen vervangen de economisch verouderde kapitaalgoederen. Hieronder vallen ook de levensduurverlengende investeringen boven de € 25.000. Dit betreft uitgaven voor planmatig onderhoud, zoals vervanging van (delen) van daken, dakbedekking, elektrische installaties, vloeren etcetera.

C. voorgenomen investeringen. Dit betreft investeringen waarvoor nog een aparte raadsvoordracht wordt voorgelegd, alvorens er uitgaven gedaan mogen worden. Voor de investeringen m.b.t. tot het integraal huisvestingsplan volgt in december 2019 een separaat raadsvoorstel en voor tijdelijke woningen volgt in september 2019 een raadsvoorstel.

A. Lopende investeringen

Omschrijving	Gerechtigd m.i.v.		Afschr. Krediet / Invest. aanschaf 2019	Invest. 2020	Invest. 2021	Invest. 2022	Invest. 2023
Aanschaf electra marktkasten	2019	2020	100.000	100.000	-	-	-
Kerkstraat 18 (Purmaryn)	2019	2020	45.059	45.059	-	-	-
BV021 Kunst en cultuur			145.059	145.059	-	-	-
Aanpassing dak-/gevel LWB	2019	2020	692.039	692.039	-	-	-
Vervanging gevelbeplating wanden zwembad	2019	2020	39.661	39.661	-	-	-
Leeghwaterbad tribune wedstrijdbad	2019	2020	68.850	68.850	-	-	-
Leeghwaterbad speelelementen	2019	2020	2.034	2.034	-	-	-
Verv.vloer hal horeca LWB	2019	2020	-180	-180	-	-	-
Leeghwaterbad voegwerk diverse ruimten	2019	2020	-85	-85	-	-	-
Vervanging speelvoorzieningen 2017	2019	2020	98.784	98.784	-	-	-
Outdoor sport&recreatie voor jeugd 2018	2019	2020	71.934	71.934	-	-	-
Vervanging luchtbehandeling De Vaart	2023	2024	188.110	-	-	-	188.110
De Karekiet, elektrische installatie	2019	2020	219	219	-	-	-
Gymlokaal Spinnepok i.v.m. H20	2019	2020	300.000	300.000	-	-	-
VPV Purmersteijn, 6 was- en kleedlokalen	2019	2020	-802	-802	-	-	-
Sportcomplex de Dop, verharding	2019	2020	107	107	-	-	-
Sportcompl.De Munnik, bereg.2e hockeyveld	2019	2020	25.000	25.000	-	-	-
Sportcomplex de Munnik verharding	2019	2020	-56	-56	-	-	-
De Munnik Verlichting jeugdveld	2019	2020	-142	-142	-	-	-
De Munnik jeugdveld hockey kunstgras	2019	2020	-294	-294	-	-	-
Sportcompl.De Munnik,toplg 2e hockeyveld	2019	2020	289	289	-	-	-
Ren.voetbalveld Savannestr.veld 3 topl.	2019	2020	-2.284	-2.284	-	-	-
Savannestraat, verharding	2019	2020	107	107	-	-	-
Velden en terreininr. Rugby	2019	2020	235.737	235.737	-	-	-
Clubgebouw rugby	2019	2020	871.691	871.691	-	-	-
Kleedaccomm. Mixed Hockey Club (MHC)	2019	2020	123.000	123.000	-	-	-
BV022 Sport en recreatie			2.713.719	2.525.609	-	-	188.110
Leeghwaterpark 4, kozijnen en deuren	2019-2	2021	31.698	2.042	29.656	-	-
Loods NME trimpad 1	2019	2020	130.000	130.000	-	-	-
OPSO De Weidevogels Loirestraat 1e inrichting	2019	2020	60.801	60.801	-	-	-
OHP 2018 nieuwbouw OBS Wheermolen	2019	2020	1.892.688	1.892.688	-	-	-
Elektrische installatie Spinnepok 1	2019	2020	22.546	22.546	-	-	-
Luchtbeh / ventilator Spinnepok 1	2019	2020	25.000	25.000	-	-	-
Waterlandschool (uitbreiding 285 m2)	2019	2020	582.223	582.223	-	-	-
OHP 2018 Uitbreiding Klim-op	2019	2020	1.212.948	1.212.948	-	-	-
BV025 Onderwijs			3.957.905	3.928.249	29.656	-	-
Inn.woonvorm Zeevangsstr.2 gebruiksklaar	2019	2020	28.852	28.852	-	-	-
28 units Etserstraat	2020	2021	2.069.360	-	2.069.360	-	-
44 units Karekietpark	2020	2021	2.982.860	-	2.982.860	-	-
44 units Karekietpark (grond)	2020	2021	101.243	-	101.243	-	-
25 units Westerweg 69	2020	2021	1.983.601	-	1.983.601	-	-
21 units Kanaaldijk (grond)	2020	2021	350.300	-	350.300	-	-
21 units Kanaaldijk	2020	2021	1.449.425	-	1.449.425	-	-
BV026 Maatschappelijke ondersteuning			8.965.641	28.852	8.936.790	-	-
PGR02 SAMENLEVING			15.782.324	6.627.768	8.966.446	-	188.110
Statische perscontainer milieustraat	2019	2020	60.000	60.000	-	-	-
Pasjes toegangssysteem voor de milieustraat	2019	2020	140.000	140.000	-	-	-
Oc's Kop West betonnen putten+plaatsing	2019	2020	78.000	78.000	-	-	-

Omschrijving	Afschr. Krediet / Invest. Gerec. m.i.v. aanschaf 2019				Invest. 2020	Invest. 2021	Invest. 2022	Invest. 2023
Oc's Kop West binnenbakken	2019	2020	104.000	104.000	-	-	-	-
Oc's Kop West toegangssysteem	2019	2020	26.000	26.000	-	-	-	-
PGR04 MILIEU			408.000	408.000	-	-	-	-
Parkeerpl(20st)incl.verbreden rijbaan	2019	2020	62.000	62.000	-	-	-	-
Vorbereidingskrediet realisatie halfverdiepte parkeerkeergarage voor gemeentehuis	2019	2020	200.000	200.000	-	-	-	-
Extra parkeerautomaten nav rbs 1472099 effecturering van de parkeermaatregelen (incl. Claxonate)	2019	2020	1.250.600	1.250.600	-	-	-	-
Dynamisch Parkeerwrijssysteem	2019	2020	147.840	147.840	-	-	-	-
Vloeren Claxonate 2018 en 2019	2019	2020	115.000	115.000	-	-	-	-
VRI Azielaan/Gangeslaan	2019	2020	81.881	81.881	-	-	-	-
VRI Gorslaan/Linnaeusstraat	2019	2020	134.245	134.245	-	-	-	-
VRI Gorslaan/Waterlandlaan	2019	2020	133.000	133.000	-	-	-	-
VRI v.ljsendijkstr/Wormerplein	2019	2020	67.000	67.000	-	-	-	-
VAT-kstn ivm aanb. 6 VRI s (17-20)	2019	2020	50.000	50.000	-	-	-	-
Schoolroute-oversteek IJsendijkstraat	2019	2020	33.880	33.880	-	-	-	-
Verbeteren verkeersveiligheid Wester Wherevogels	2019	2020	84.000	84.000	-	-	-	-
PGR05 BEREIKBAARHEID			2.359.446	2.359.446	-	-	-	-
DAF FA 75 CF euro 3 20821	2020	2021	325.000	-	325.000	-	-	-
Opzetstrooier middel Nido (pickup)	2019	2020	41.258	41.258	-	-	-	-
Opzetstrooier klein Nido (Mitsubishi)	2020	2021	33.656		33.656	-	-	-
Opzetstrooier klein Nido (Mitsubishi)	2020	2021	33.656		33.656	-	-	-
Opzetstrooier klein Nido (Mitsubishi) 2 stuks	2019	2020	29.200	29.200	-	-	-	-
Vervanging Hoornse brug	2019	2020	382.949	382.949	-	-	-	-
Groot onderhoud bruggen 2018	2020	2021	460.000		460.000	-	-	-
Verv. Houten in composietbruggen 2018	2019	2020	577.103	577.103	-	-	-	-
Jan Blankenbrug	2019	2020	100.000	100.000	-	-	-	-
Wheermolenbrug	2019	2020	60.000	60.000	-	-	-	-
Beschoeiingen 2018	2019	2020	92.825	92.825	-	-	-	-
Uitvoeringsprogramma 2018 Asfalt	2019	2020	2.093.742	2.093.742	-	-	-	-
Uitvoeringsprogramma 2018 Elementen	2019	2020	387.000	387.000	-	-	-	-
Fietspaden	2019-2	2021	698.860	349.430	349.430	-	-	-
Uitv.progr. Asfalt Wagenweggebied	2019-2	2022	1.216.400	405.467	405.467	405.467	-	-
Uitv.progr. Elementen Wagenweggebied	2019	2020	1.216.400	405.467	405.467	405.467	-	-
Verv. Armaturen rec. Edisonweg	2019	2020	25.000	25.000	-	-	-	-
Lozingsputten t.b.v. poepzuiger	2019	2020	149.215	149.215	-	-	-	-
Vervanging riolering Wagenweggebied	2020-2	2021-21	1.100.000	-	500.000	600.000	-	-
GRP-Verv.persleidingen AC	2019-2	2020-21	2.200.000	250.000	350.000	200.000	200.000	200.000
GRP-Overwhere Zuid	2019-2	2020-24	7.774.703	5.223.382	2.742.412	2.333.257	2.033.257	2.442.395
GRP-Wheermolen Oost	2020-2	2021-26	0.000.000	-	2.000.000	2.000.000	2.000.000	-
GRP-IJsendijkstraat A4/A7	2020	2021	400.000	-	400.000	-	-	-
GRP-IJsendijkstraat Industrie	2021	2022	300.000	-	-	300.000	-	-
GRP-Hazenpolder - optimaliseren riolering	2020-2	2022	200.000	-	100.000	100.000	-	-
GRP-Julianastraat (on-hold)	2020	2021	150.000	-	150.000	-	-	-
GRP-Bierkade	2020	2021	300.000	-	300.000	-	-	-
GRP-Klimaatadaptieve maatregelen	2020-2	2021-2	900.000	-	225.000	225.000	225.000	225.000
GRP-Ren.Gemalen(incl Telemetrie+verv.afsluiters)	2019-2	2020-23	4.483.000	1.460.000	787.000	492.000	243.000	501.000
PGR06 BEHEER OPENBARE RUIMTE			36.729.967	12.032.037	9.567.087	7.061.190	4.701.257	3.368.395
Mercedes Sprinter 208 CDI dc euro 4	2019	2020	57.328	57.328	-	-	-	-

Omschrijving	Afschr. Krediet / Invest.		Invest. 2020	Invest. 2021	Invest. 2022	Invest. 2023		
	Gereet m.i.v.	aanschaf 2019						
Mercedes Sprinter 20806	2019	2020	57.328	57.328	-	-	-	-
Pick-up 21837	2019	2020	97.613	97.613	-	-	-	-
Mercedes sprinter 209CDI euro 4	2019	2020	33.475	33.475	-	-	-	-
Mercedes Vito 109 CDI	2020	2021	25.244		25.244	-	-	-
VW caddy 20892	2019	2020	21.000	21.000	-	-	-	-
Mitsubishi L200 single cab 4WD	2020	2021	24.964		24.964	-	-	-
Citroen Berlingo	2020	2021	18.574		18.574	-	-	-
VW caddy	2019	2020	21.000	21.000	-	-	-	-
VW caddy	2019	2020	21.000	21.000	-	-	-	-
Smart ForTwo Coupe	2019	2020	21.553	21.553	-	-	-	-
Smart ForTwo Coupe	2019	2020	21.553	21.553	-	-	-	-
Smart ForTwo Coupe	2019	2020	21.553	21.553	-	-	-	-
VW caddy	2019	2020	21.000	21.000	-	-	-	-
VW caddy	2019	2020	21.000	21.000	-	-	-	-
Citroen Berlingo	2019	2020	21.000	21.000	-	-	-	-
VW caddy 31909	2019	2020	33.595	33.595	-	-	-	-
Mitsubishi L200 31910	2019	2020	33.595	33.595	-	-	-	-
VW Caddy Combi 31911	2019	2020	33.595	33.595	-	-	-	-
TRACTIE			605.970	537.188	68.782	-	-	-
Van IJsendijkstraat 186, dakbedekking	2019	2020	37.000	37.000	-	-	-	-
Van IJsendijkstr.417,De Koog BI-schildw	2019	2020	28.000	28.000	-	-	-	-
Van IJsendijkstr.417,De Koog Br/Inbr/bl	2019	2020	44.000	44.000	-	-	-	-
OVERHEAD/BEDRIJFSVOERING			109.000	109.000	-	-	-	-
TOTAAL LOPEND			55.994.707	22.073.439	18.602.315	7.061.190	4.701.257	3.556.505

B. Vervangingsinvesteringen

Omschrijving	Afschr. Krediet / Invest.		Gerec. m.i.v. aanschaf.v. 2019	Invest. 2020	Invest. 2021	Invest. 2022	Invest. 2023
Paspomaat, vulbuffer en buizen	2020	2021	100.000	-	100.000	-	-
PGR01 PUBLIEKSDIENSTEN			100.000	-	100.000	-	-
Stofferen stoelen Grote zaal	2022	2023	150.000	-	-	-	150.000
Vloerbedekking Grote zaal inclusief balkon	2022	2023	50.000	-	-	-	50.000
Purmaryn vervangen CV ketels	2023	2024	45.000	-	-	-	45.000
Purmaryn vervangen onderdelen trekkenwand	2023	2024	350.000	-	-	-	350.000
BV021 Kunst en cultuur			595.000	-	-	-	200.000
Leeghwaterbad stalen binnendeuren en kozijnen	2019	2020	75.981	75.981	-	-	-
Leeghwaterbad, diverse onderdelen	2020	2021	1.230.889	-	1.230.889	-	-
Leegwaterbad diverse onderdelen	2021	2022	86.042	-	-	86.042	-
Leeghwaterbad algemeen	2023	2024	119.526	-	-	-	119.526
Outdoor sport en recreatie voor jeugd	2019-2	2020-2	497.805	45.298	150.271	99.745	100.742
Vervangingsbeleid speelvoorzieningen	2019-2	2020-2	3.036.144	882.494	684.122	345.648	836.273
MFSA de Beuk, diverse installaties	2023	2024	64.187	-	-	-	64.187
Sporthal de Vaart, sportvloer coaten	2023	2024	68.041	-	-	-	68.041
Sportzaal Karekiet voegwerk/beton	2019	2020	28.085	28.085	-	-	-
Sportzaal de Karekiet, luchtbehandeling ventilator	2023	2024	50.561	-	-	-	50.561
Gymzaal doplaan buiten kozijn/deur/betimmering	2019	2020	57.144	57.144	-	-	-
Gymlokaal Sportlaan, bi-beklad/wand	2020	2021	37.060	-	37.060	-	-
Gymzaal sportlaan buitenkozijnen/ deuren / ramen	2020	2021	123.654	-	123.654	-	-
Gymzaal Sweelinckstraat buitenkozijn/deur/betimmering	2019	2020	94.088	94.088	-	-	-
Gymzaal Tarwestraat bu-koz/deur/betim.	2023	2024	114.281	-	-	-	114.281
Gymzaal Zuivelpad bu-koz/deur/betim.	2023	2024	110.140	-	-	-	110.140
Gymlokaal de Gors, buitenkozijn/deur/betimmering	2020	2021	85.386	-	85.386	-	-
Sportzaal de Kraal sportvloer facelift	2020	2021	32.943	-	32.943	-	-
Gymlokaal Melkweg, sportvloer kunststof	2020	2021	35.395	-	35.395	-	-
Flevostraat 50/BEP/RCW verharding	2021	2022	31.331	-	-	31.331	-
Sportcomplex Flevostraat toplaag kunstgraskorfbal	2023	2024	175.707	-	-	-	175.707
Sportcomplex Flevostraat onderlaag kunstgraskorfbal	2023	2024	245.232	-	-	-	245.232
Ijsendijk / Purmersteijn toplaag kunstgrastrainingsvel	2019	2020	98.222	98.222	-	-	-
Purmersteijn, renovatie toplaag trainingsveld	2020	2021	80.856	-	80.856	-	-
Purmersteijn, verharding trainingsveld	2019	2020	25.385	25.385	-	-	-
Westerweg / Wherevogels Renovatie B veld	2021	2022	80.856	-	-	80.856	-
Westerweg/Waterlandsch Parkeerterrein	2021	2022	56.906	-	-	56.906	-
De Dop / Flying Petrels ballenvangers honkbalveld	2021	2022	31.462	-	-	31.462	-
De Dop / Flying Petrels honkbalveld senior	2021	2022	82.472	-	-	82.472	-
Sportcomplex De Dop toplaag handbalvelden	2023	2024	163.350	-	-	-	163.350
Sportcomplex De Dop onderlaag handbalvelden	2023	2024	181.500	-	-	-	181.500
Sportcomplex De Munnik toplaag sandwichconstructie atle.	2023	2024	369.050	-	-	-	369.050
Heemstee Beachvelden	2022	2023	57.423	-	-	-	57.423
Heemstee toplaag kunstgrasveld	2020	2021	199.120	-	199.120	-	-
Sportcomplex Heemstee 65, verharding	2021	2022	31.331	-	-	31.331	-
Sportcomplex Trimpad toplaag skeelerpiste en baan	2023	2024	788.851	-	-	-	788.851
Sportcomplex Trimpad onderlaag skeelerbaan	2023	2024	1.320.703	-	-	-	1.320.703
Sportcomplex Westerweg/Handboog, renoveren grasveld	2021	2022	33.275	-	-	33.275	-
Ijsendijkstraat renovatie veld 3 toplaag	2022	2023	60.613	-	-	-	60.613
Ijsendijkstraat renovatie veld 4 toplaag	2022	2023	81.664	-	-	-	81.664
Westerweg 41 verharding	2022	2023	31.331	-	-	-	31.331

Omschrijving	Gerec. m.i.v.		Afschr. Krediet / Invest. aanschaf.v	Invest. 2019	Invest. 2020	Invest. 2021	Invest. 2022	Invest. 2023
Maaimachine buitensport algemeen	2020	2021	108.900	-	108.900	-	-	-
Automatische Externe Defibrillator (AED)	2019	2020	73.440	73.440	-	-	-	-
BV022 Sport en recreatie			10.356.332	1.380.137	2.768.596	879.068	1.168.046	4.160.485
Bredeschool zambezilaan 278 (algemeen, groen en bestrating)	2020	2021	31.967	-	31.967	-	-	-
Gymzaal Slenkstraat sportvloer kunststof PU 292 m2	2023	2024	30.555	-	-	-	-	30.555
PSG Rietveld (uitbreiding 575 m2)	2019	2020	1.650.000	1.650.000	-	-	-	-
Uitbreiding 700 m2 Klim-op (aanvullend krediet)	2019	2020	400.000	400.000	-	-	-	-
BV025 Onderwijs			2.112.522	2.050.000	31.967	-	-	30.555
WMO Hulpmiddelen	2019-2	2020-2	7.000.000	1.400.000	1.400.000	1.400.000	1.400.000	1.400.000
BV026 Maatschappelijke ondersteuning			7.000.000	1.400.000	1.400.000	1.400.000	1.400.000	1.400.000
PGR02 SAMENLEVING			20.063.854	4.830.137	4.200.563	2.279.068	2.768.046	5.986.040
Kraakpers HV-wagen Volvo FE280 (6)	2020	2021	241.857	-	241.857	-	-	-
Volvo FE 280 MAP 5 stuks	2020	2021	1.209.285	-	1.209.285	-	-	-
Scania P 380 B 8X4*4 euro 5	2019	2020	264.481	264.481	-	-	-	-
Scania P 380 B 8X4*4 euro 5	2022	2023	237.911	-	-	-	237.911	-
Merceder Atego 1218 L euro 5	2020	2021	144.097	-	144.097	-	-	-
Liebherr AA316 Litronic sorteerknijper	2023	2024	203.162	-	-	-	-	203.162
PGR04 MILIEU			2.300.793	264.481	1.595.239	-	237.911	203.162
Vervangen betaalautomaat Claxonate	2022	2023	77.043	-	-	-	77.043	-
Verv.elektrische installaties/verlichtingIn-/Uitrijslagboominstallatie, Claxonate	2022	2023	121.658	-	-	-	121.658	-
Verkeersregelinstallatie Gorslaan/Veenweidestr/Weteringstraat	2021	2022	96.145	-	-	96.145	-	-
Verkeersregelinstallatie IJsselmeerlaan/Van Osweg	2021	2022	92.125	-	-	92.125	-	-
Verkeersregelinstallatie Purmersteenweg/B.Kooimanweg	2020	2021	125.427	-	125.427	-	-	-
VRI Churchillaan-Wheredijk	2023	2024	60.000	-	-	-	-	60.000
VRI WaterlandIn-Slenkstraat	2023	2024	100.000	-	-	-	-	100.000
VRI WaterlandIn-Wielingenstr	2023	2024	100.000	-	-	-	-	100.000
VRI Looiersplein	2023	2024	125.000	-	-	-	-	125.000
VRI Ged.Where-Hoornselaan	2023	2024	125.000	-	-	-	-	125.000
VRI Ged.Where-Gedempte Singelgracht	2023	2024	125.000	-	-	-	-	125.000
VRI Ged.Where-Westerstraat-Gedempte Singelgracht-Neckerdijk	2023	2024	125.000	-	-	-	-	125.000
VRI IJsselmeerIn-VerzetsIn-Grotenhuysweg	2023	2024	125.000	-	-	-	-	125.000
Bussluis Beatrixplein	2020	2021	51.005	-	51.005	-	-	-
Bussluis Nijlstraat	2023	2024	30.000	-	-	-	-	30.000
Bussluis Donaulaan	2023	2024	30.000	-	-	-	-	30.000
PGR05 BEREIKBAARHEID			1.508.403	-	176.432	188.270	198.701	945.000
Trimpad 1, onderkomen groen buitenkozijn/deur/betimmering	2022	2023	71.527	-	-	-	71.527	-
Trimpad 1, onderkomen groen dakbedekking	2022	2023	46.097	-	-	-	46.097	-
trimpad 1, woning	2022	2023	29.187	-	-	-	29.187	-
Van IJsendijkstraat 186, zout-/zandopslag	2020	2021	198.642	-	198.642	-	-	-
Merceder Atego 1218 L euro 4	2020	2021	209.105	-	209.105	-	-	-
Schmidt Swingo 240	2021	2022	130.000	-	-	130.000	-	-
DAF FA 45 LF euro 3	2020	2021	141.908	-	141.908	-	-	-
Aanhangstrooier Nido	2022	2023	40.619	-	-	-	40.619	-
Sneeuwpluog Nido (pickup) 2 stuks	2019	2020	30.000	30.000	-	-	-	-
Groot onderhoud bruggen	2019-2	2020-2	1.287.525	200.000	330.000	250.000	252.500	255.025
Kooimanbrug, vervanging Brugbesturing	2019	2020	147.070	147.070	-	-	-	-

Omschrijving	Afschr. Krediet / Invest.		Invest. 2020	Invest. 2021	Invest. 2022	Invest. 2023		
	Gerec m.i.v.	aanschaf.v 2019						
Vervanging houten bruggen in composiet	2019-2	2020-2	4.060.441	800.000	800.000	812.000	820.120	828.321
Beschoeiingen	2019-2	2020-2	1.864.384	364.400	368.044	373.565	377.301	381.074
Herrinrichting van Ijsendijkstraat (riool)	2020	2021	315.000		315.000	-	-	-
Herrinrichting van Ijsendijkstraat (wegen)	2020	2021	489.890		489.890	-	-	-
Uitvoeringsprogramma asfalt	2019-2	2020-2	7.394.151	724.774	2.188.817	1.478.684	1.493.471	1.508.406
Uitvoeringsprogramma elementen	2019-2	2020-2	2.109.444	413.535	417.670	421.847	426.066	430.326
Aula Begraafplaats dakbedekking	2022	2023	32.599	-	-	-	32.599	
Linoleum/tapijt/parket, Purmerweg 92 aula begraafplaats	2020	2021	41.389	-	41.389	-	-	-
Warmteopwekking/distributie, Purmerweg 92 aula begraafplaats	2020	2021	175.045	-	175.045	-	-	-
PGR06 BEHEER OPENBARE RUIMTE			18.814.024	2.679.779	5.675.510	3.466.096	3.589.486	3.403.152
Geulenstraat 62, muziekschool (vloer)	2020	2021	40.301	-	40.301	-	-	-
Geulenstraat 62, muziekschool buitenkozijnen/deur/betimmering/vervanging/herstel	2020-2	2021-2	370.630	-	185.315	185.315	-	-
Kaasmarkt 20, koudeopwekking/distributie	2019	2020	26.565	26.565	-	-	-	-
Hoefsmidhof 2-3, kinderopvang buitenkozijnen/deur/betimmering/vervanging/herstel	2020	2021	53.273	-	53.273	-	-	-
Limbostraat 15, kinderopvang, dakbedekking	2022	2023	41.659	-	-	-	41.659	-
Violenstraat 6, buitenkozijn/deur/betimmering/verbouwing	2020	2021	235.558	-	235.558	-	-	-
Karekietpark 16, wijkcentrum de Til buitenkozijnen/deur/betimmering/vervanging/herstel	2020	2021	213.339	-	213.339	-	-	-
Dakbedekking Overweerseepolderdijk 4	2019	2020	41.533	41.533	-	-	-	-
Lift Zichthof10	2019	2020	58.552	58.552	-	-	-	-
Wagenweg 14, daklozenopvang BU-koz/deur/betm/verv/her	2020	2021	57.503	-	57.503	-	-	-
Graanstraat 30(school) tapijt/parket	2021	2022	59.164	-	-	59.164	-	-
Torenmolen 9, kinderopvang binnenbekleding wand	2021	2022	25.884	-	-	25.884	-	-
Torenmolen 9, kinderopvang Syst plaf bi-bui	2020	2021	30.346	-	30.346	-	-	-
Torenmolen 9, sanitair inst riolering	2020	2021	29.352	-	29.352	-	-	-
PGR07 RUIMTELIJKE ORDENING			1.283.659	126.650	844.987	270.363	41.659	-
Luchtbehandeling en ventilatie Brandweer	2019	2020	30.000	30.000	-	-	-	-
PGR08 VEILIGHEID			30.000	30.000	-	-	-	-
Fiat Ducato	2022	2023	56.325	-	-	-	56.325	-
Fiat Ducato	2022	2023	45.060	-	-	-	45.060	
Fiat Ducato	2022	2023	45.060	-	-	-	45.060	-
Fiat Ducato 3,5T heavy	2023	2024	66.347	-	-	-	-	66.347
Fiat Ducato 3,5T heavy dubbel	2023	2024	73.681	-	-	-	-	73.681
Fiat Ducato	2023	2024	76.000	-	-	-	-	76.000
Iveco Daily 50C15	2023	2024	74.269	-	-	-	-	74.269
Iveco Daily 50C15	2023	2024	87.551	-	-	-	-	87.551
Iveco Daily 50C15	2023	2024	61.734	-	-	-	-	61.734
Fiat Ducato	2021	2022	29.667	-	-	29.667	-	-
Fiat Ducato Bestel 30 2.3 MJ euro 5	2022	2023	30.015	-	-	-	30.015	-
Renault Trafic 1.9 DCI	2019	2020	90.000	90.000	-	-	-	-
Citroen Berlingo	2020	2021	18.574	-	18.574	-	-	-
Fiat Qubo 1.3 MJ 16V 75 (4 st)	2023	2024	93.268	-	-	-	-	93.268
Dynajet HD spuitkar	2020	2021	28.162	-	28.162	-	-	-
Deutz Fahr K 100	2023	2024	41.951	-	-	-	-	41.951
Deutz Fahr K 100	2023	2024	61.728	-	-	-	-	61.728
Hitachi ZX18,3	2022	2023	34.816	-	-	-	34.816	

Omschrijving	Afschr. Krediet / Invest.		Invest. 2019	Invest. 2020	Invest. 2021	Invest. 2022	Invest. 2023	
	Gereec	m.i.v. aanschaf.w						
Vermeer BC1200XL/2750	2023	2024	56.328	-	-	-	-	56.328
TRACTIE			1.070.536	90.000	46.736	29.667	211.276	692.857
Ijsendijkstr 417, De Koog dakbedekking + diversen	2022	2023	32.665	-	-	-	32.665	-
Binnenzonwering	2019	2020	119.850	119.850	-	-	-	-
Brand/inbraak/bliksem	2019	2020	240.736	240.736	-	-	-	-
Dakbedekking/dakpannen	2019	2020	288.791	288.791	-	-	-	-
Diversen (terreinmeubilair)	2019	2020	27.425	27.425	-	-	-	-
Diversen(waterpartij, beschoeiing)	2021	2022	137.136	-	-	137.136	-	-
Electrische installatie en verlichting	2019	2020	304.543	304.543	-	-	-	-
Electrische installatie en verlichting	2020	2021	38.751	-	38.751	-	-	-
HWA/trimgoot	2019	2020	239.316	239.316	-	-	-	-
Koepel/beglazing	2019	2020	34.183	34.183	-	-	-	-
Linoleum/tapijt/pakket	2019-2	2021	55.876	25.390	30.486	-	-	-
Warmteopwekking/distributie	2019	2020	90.097	90.097	-	-	-	-
Basis- en kernregistratie (iNUP) software	2019-2	2020-2	1.000.000	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000
Digitaliseren software	2019-2	2020-2	625.000	125.000	125.000	125.000	125.000	125.000
Overige onderzoek en projecten software	2019-2	2020-2	1.250.000	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000
OVERHEAD/BEDRIJFSVOERING			4.484.369	1.945.331	644.237	712.136	607.665	575.000
TOTAAL VERVANGING			49.655.637	9.966.378	13.283.704	6.945.600	7.654.744	11.805.211

C. Voorgenomen investeringen

Omschrijving	Gereed	Afschr. m.i.v.	Krediet / aanschaf.w.	Invest. 2019	Invest. 2020	Invest. 2021	Invest. 2022	Invest. 2023
108 unitis Verzetsslaan	2020	2021	7.000.000	-7.000.000	-	-	-	-
69 units Westerweg (vervallen)	2020	2021	-1.800.000	-1.800.000	-	-	-	-
ML Kingschool Den Uyllaan 10 / uitbr met noodlokalen	2020	2021	1.000.000	-1.000.000	-	-	-	-
Gerrit Rietveld Spinnepkop 2 / aanvullend krediet	2020	2021	750.000	- 750.000	-	-	-	-
obs Parelhof Zichthof 9 / uitbr met noodlokalen	2020	2021	400.000	400.000	-	-	-	-
PGR02 SAMENLEVING			7.350.000	-7.350.000	-	-	-	-
TOTAAL VOORGENOMEN			7.350.000	-7.350.000	-	-	-	-

Overzicht reserves

RESERVES

Naam reserve (x € 1.000)	Programma	Ontwikkeling	2020	2021	2022	2023
A. ALGEMENE RESERVE:						
Algemene reserve	Algemene dekkingsmiddelen	Boekwaarde per 01-01	21.288	18.802	18.725	20.288
		Onttrekkingen	-4.146	-791	-12	-
		Toevoegingen	1.660	714	1.576	3.000
		Stand per 31-12	18.802	18.725	20.288	23.289
Totaal algemene reserve			18.802	18.725	20.288	23.289
B. EGALISATIERESERVES:						
Egalisatiereserve begraafrechten	06. Beheer openbare ruimte	Boekwaarde per 01-01	1.270	1.192	1.114	1.036
		Onttrekkingen	-161	-161	-161	-161
		Toevoegingen	82	82	82	82
Totaal begraafrechten		Stand per 31-12	1.192	1.114	1.036	957
Totaal egalisatiereserves			1.192	1.114	1.036	957
C. BESTEMMINGSRESERVES:						
Reserve af te stoten panden onderwijshuisvesting	02. Samenleving	Boekwaarde per 01-01	338	338	338	338
		Onttrekkingen	-	-	-	-
		Toevoegingen	-	-	-	-
Totaal af te stoten panden onderwijshuisvesting		Stand per 31-12	338	338	338	338
Reserve gem. middelen participatie	02. Samenleving	Boekwaarde per 01-01	459	459	459	459
		Onttrekkingen	-	-	-	-
		Toevoegingen	-	-	-	-
Totaal gem. middelen participatie		Stand per 31-12	459	459	459	459
Reserve Transformatie 3D	02. Samenleving	Boekwaarde per 01-01	2.830	2.830	2.830	2.830
		Onttrekkingen	-	-	-	-
		Toevoegingen	-	-	-	-
Totaal Transformatie 3D		Stand per 31-12	2.830	2.830	2.830	2.830
Reserve Risico's 3D	02. Samenleving	Boekwaarde per 01-01	270	270	270	270
		Onttrekkingen	-	-	-	-
		Toevoegingen	-	-	-	-
Risico's 3D		Stand per 31-12	270	270	270	270
Reserve woonvisie	03. Wonen	Boekwaarde per 01-01	885	1.063	958	872
		Onttrekkingen	-174	-105	-86	-77
		Toevoegingen	352	-	-	-
Totaal Woonvisie		Stand per 31-12	1.063	958	872	795
Reserve woningbouwprogrammering	03. Wonen	Boekwaarde per 01-01		2.000	2.000	2.000
		Onttrekkingen				
		Toevoegingen	2.000	-	-	-
Totaal Woonvisie		Stand per 31-12	2.000	2.000	2.000	2.000
Reserve parkeren	05. Bereikbaarheid	Boekwaarde per 01-01	33	208	477	927
		Onttrekkingen	-	-	-	-
		Toevoegingen	174	269	449	449
Totaal parkeren		Stand per 31-12	208	477	927	1.376
Reserve gronden	07. Ruimtelijke Ordening	Boekwaarde per 01-01	520	748	748	748

Naam reserve (x € 1.000)	Programma	Ontwikkeling	2020	2021	2022	2023
		Onttrekkingen	-285	-	-	-
		Toevoegingen	513	-	-	-
Totaal gronden		Stand per 31-12	748	748	748	748
Reserve Regionaal Samenwerkingsverband ZW	09. Economie	Boekwaarde per 01-01	431	431	431	431
		Onttrekkingen	-	-	-	-
		Toevoegingen	-	-	-	-
Totaal regionaal samenwerkingsverband ZW		Stand per 31-12	431	431	431	431
Totaal bestemmingsreserves			8.346	8.510	8.874	9.246
Totaal reserves			28.340	28.349	30.198	33.492

Toelichting reserves

ALGEMEEN

Ter toelichting op het totaaloverzicht wordt per reserve en voorziening aangegeven: het doel waarvoor deze is ingesteld, de wijze van voeding en waaraan de reserve en/of voorziening wordt besteed. De specifieke mutaties in 2020 zijn toegelicht in het onderdeel financiële toelichting per programma.

ALGEMENE RESERVE

De algemene reserve is het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. Deze reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers. Tekorten en overschotten op de jaarrekening komen ten laste respectievelijk ten gunste van de algemene reserve.

De gewenste omvang van de algemene reserve is door de raad bepaald op minimaal € 15 miljoen of zoveel hoger als er weerstandsvermogen nodig is. In de paragraaf weerstandsvermogen is aangegeven dat de actuele inschatting van het benodigde weerstandsvermogen €16,4 miljoen is. In het coalitieakkoord 'Samen bouwen aan de stad' is aangegeven dat in de periode 2018-2022 een begin wordt gemaakt met het verminderen van de schuldenlast. Dit komt in deze begroting tot uitdrukking door een groei van de algemene reserve. De algemene reserve ontwikkelt zich naar ruim € 23,3 miljoen ultimo 2023.

EGALISATIERESERVE

Deze reserves worden gebruikt om schommelingen in de tijd en in de uitvoering in de resultaten voor specifieke onderdelen te egaliseren. Egalisatiereserves worden expliciet door de raad ingesteld en de onttrekkingen en dotaties worden vanuit de resultaten voorgesteld. De egalisatiereserves zijn ingesteld om een overschot op een bepaalde heffing te voorkomen als uitgaven en investeringen vertraging oplopen. De egalisatiereserves zijn niet aan een termijn gekoppeld.

Programma 6 Beheer openbare ruimte

Egalisatiereserve begraafrechten

Doel en voeding: Doel van deze reserve is het egaliseren van inkomsten uit meerjarig afgekochte grafrechten om jaarlijks een evenredig deel van de afkooptermijn te laten vrijvallen voor het beheer van, en onderhoud aan, de begraafplaatsen. Het saldo van de reserve komt overeen met alle op dit moment geregistreerde afkooptermijnen, tegen actueel prijspeil.

BESTEMMINGSRESERVES

Voor bestemmingsreserves geldt dat deze worden ingesteld voor één specifiek doel binnen een vastgesteld termijn.

Programma 2 Samenleving

Reserve af te stoten panden onderwijshuisvesting

Doel en voeding: Deze reserve wordt aangewend als de boekwaarde op de her te ontwikkelen locaties niet terugverdiend kan worden. De voorgenomen afboeking heeft betrekking op een zevental onderwijslocaties en is als resultaatbestemming ingesteld bij de jaarrekening 2011 (besluitnummer 1037563). Voor nu komen er nog een tweetal onderwijslocaties in aanmerking: Mercuriusweg 2 en Torenmolen. Deze onttrekkingen staan gepland voor 2020 en 2021 en vindt plaats op het moment dat er een concreet voorstel aanwezig is bij een leegkomende onderwijslocatie die wordt herbestemd of gesloopt.

Reserve gemeentelijke middelen Participatie

Doel en voeding: Doel van deze reserve is het gefaseerd kunnen aanpassen van geplande uitgaven als gevolg van de grote daling van de rijksbijdrage participatie vanaf 2010. Hiermee voorkomen we dat het programma voor participatie direct moesten aanpassen of deels stoppen. De reserve is ingesteld in de derde bestuursrapportage 2009 (besluitnummer 09-135).

Reserve transitie 3D

Doel en voeding: De reserve is bedoeld om potentiële risico's binnen de drie decentralisaties op te vangen. Bij de bestemming van het rekeningresultaat 2015 (besluitnummer 1325339) is besloten deze bestemmingsreserve in te stellen. De reserve is via resultaatbestemming 2015 met € 750.000 gevoed met de onderbesteding op de door de rijk overgedragen middelen voor de uitvoering van de nieuwe taken. Conform de nota reserve en voorzieningen blijft deze reserve gehandhaafd, maar zal het plafond van € 5 miljoen voor beide reserves 3D worden losgelaten. Voor het restant zijn nog geen bestedingen gepland.

Reserve risico's 3D

Doel en voeding: De reserve is bedoeld voor extra ondersteuning en inzet voor de transitie en transformatie in het sociale domein. Bij de bestemming van het rekeningresultaat 2015 (besluitnummer 1325539) is besloten deze nieuwe bestemmingsreserve in te stellen. De reserve wordt gevoed met de onderbesteding op de door de rijk overgedragen middelen voor de uitvoering van de nieuwe taken. Conform de nota reserve en voorzieningen blijft deze reserve gehandhaafd, maar zal het plafond van € 5 miljoen voor beide reserves 3D worden losgelaten. Voor het restant zijn nog geen bestedingen gepland.

Programma 3 Wonen

Reserve Woonvisie

Doel en voeding: De reserve Woonvisie is bedoeld voor investeringen in de volkshuisvesting en is gekoppeld aan het gelijknamige beleidsplan dat in 2012 door de raad is vastgesteld. In 2017 heeft de raad besloten (nummer 1361700) om de geactualiseerde Woonvisie 2017 als dekking aan te wijzen voor aanvullende instrumenten in het kader van de woonvisie (o.a. tijdelijke woningen).

Reserve woningbouwprogrammering

Doel en voeding: De reserve woningbouwprogrammering ligt voor aan de raad om in te stemmen om de gelden sociale huur voor een totaal van € 2,5 miljoen uit de begroting 2019 als budget weg te halen. Om redenen van de financiële positie van de gemeente is naar mogelijkheden gezocht of deze middelen ook kunnen worden terugverdiend op de ontwikkelingen die elders in de stad plaats vinden. Het antwoord is dat er op dit moment zodanig veel ontwikkelingen in de stad zijn dat door middel van doorberekening kosten aan leges en anterieure overeenkomsten, grondverkoop en afdrachten sociale huur (nota GKP) het mogelijk moet zijn om die € 2,5 miljoen niet te voeden uit de begrotingsruimte maar uit extra inkomsten ruimtelijke ontwikkelingen. De begrotingsruimte is hierdoor voor de jaren 2020/2021/2022 verbeterd met € 2 miljoen en uit de algemene reserve is nu in 2020 € 2 miljoen onttrokken en toegevoegd aan de de reserve woningbouwprogrammering. Het restant budget van 2019 zal middels resultaatbestemming 2019 ook hieraan worden toegevoegd. De verwachting is dat in de jaren 2020, 2021 en 2022 uit de genoemde dekkingsbronnen weer € 2 miljoen toegevoegd aan de algemene reserve. In de

p&c cyclus zal worden gemonitord dat deze toevoeging van extra baten ruimtelijke ontwikkeling ook daadwerkelijk worden gerealiseerd.

Programma 5 Bereikbaarheid

Reserve Parkeren

Doel en voeding: In 2019 heeft de raad besloten (nummer 1472099) om de jaarlijkse positieve resultaten van de parkeermaatregelen toe te reserveren in een in te stellen bestemmingsreserve parkeren voor de dekking van de kapitaallasten van de te bouwen parkeergarage. De overige ruimte wordt gereserveerd voor maatregelen die voortvloeien uit de monitoring van de voorgestelde besluiten en andere parkeermaatregelen.

Programma 7 Ruimtelijke ordening

Bestemmingsreserve gronden

Doel en voeding: De bestemmingsreserve gronden is ingesteld voor het faciliteren van (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen of daarmee samenhangende verkenningen. In die context dekt de reserve ook de plankosten bij zowel actief als faciliterend grondbeleid, wanneer we deze uitgaven niet kunnen terugverdienen middels verkoop of kostenverhaal.

Programma 9 Economie

Bestemmingsreserve regionaal samenwerkingsverband Zaanstreek-Waterland

Doel en voeding: In 2017 is in verband met de opheffing van de SRA € 431.000 terugontvangen (zie 2e turap 2017). Van deze terugontvangst is regionaal afgesproken dat deze middelen zullen worden besteed aan diverse initiatieven in Zaanstreek-Waterland. Ten laste van dit budget is door de Raad besloten € 80.000 ter beschikking te stellen voor de uitvoering economische visie Zaanstreek-Waterland. Het restant, € 351.000, is conform raadsbesluit (nummer 1417262) gedoteerd aan reserve Regionaal samenwerkingsverband Zaanstreek-Waterland. Er zijn nog geen bestedingen geraamd.

DE PARAGRAFEN

1 Lokale heffingen

ALGEMEEN

Op basis van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten bevat de paragraaf lokale heffingen ten minste:

1. de geraamde inkomsten;
2. het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
3. een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
4. een aanduiding van de lokale lastendruk;
5. een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

De baten met betrekking tot de lokale heffingen bedragen in € 1.000:

Soort	2020
Onroerendezaakbelasting gebruikers	2.047
Onroerendezaakbelasting eigenaren	11.726
Roerende woon- en bedrijfsruimtebelastingen	12
Afvalstoffenheffing	11.776
Reinigingsrecht	80
Rioolheffing	7.253
Parkeerbelastingen	3.554
Reclamebelasting	150
Precariobelasting	204
Hondenbelasting	412
Leges	2.784
Lijkbezorgingsrechten	322
Marktgelden	121
Toeristenbelasting	50
Totaal baten	40.491

HET BELEID TEN AANZIEN VAN DE LOKALE HEFFINGEN

Het beleid voor de uitvoering van heffing en invordering van de lokale heffingen is gericht op het waarborgen van een zo hoog mogelijke kwaliteit en continuïteit tegen zo laag mogelijke kosten (efficiency). Daarbij wordt er op een lastendrukverdeling gelet en wordt zoveel mogelijk het profijtbeginnsel toegepast. Als uitgangspunt geldt dat de lokale lasten jaarlijks worden verhoogd voor inflatie. Voor de onroerendezaakbelastingen wordt het consumentenprijsindexcijfer van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) van januari van het voorgaande jaar als basis gebruikt. Het CBS heeft het inflatiepercentage van januari 2019 vastgesteld op 2,19%. Als onderdeel van de keuzes bij de vaststelling van de begroting 2020 wordt voorgesteld om voor 2020 € 500.000 aan OZB voor eigenaren te verhogen Dit om de Rijkskorting van 2019 in het gemeentefonds van Purmerend (WOZ-waarde) te compenseren.

KOSTENTOEREKENING EN KOSTENDEKKENDHEID

Voor de lokale heffingen geldt als wettelijke norm dat deze niet boven het niveau van kostendekkendheid uit mogen komen.

Tabel kostendekkendheid 2020

bedragen x € 1.000	Afvalstoffen heffing	Riool heffing	Wabo leges
Kosten taakveld(en), inclusief (omslag)rente	8.763	5.310	1.568
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	80	0	0
Netto kosten taakveld	8.683	5.310	1.568
Toe te rekenen kosten straatreiniging en regionale brandweer	791	791	129
Overhead inclusief (omslag)rente	1.319	696	396
btw	1.151	568	-
Totale lasten	11.944	7.365	2.093
Opbrengst heffingen	11.776	7.253	2.093
Onttrekking aan voorziening	168	112	-
Totale baten	11.944	7.365	2.093
Dekkingspercentage	100%	100%	100%

Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

De OZB bestaat uit een eigenarenbelasting voor woningen en een eigenaren- en een gebruikersbelasting voor niet-woningen.

Roerende woon- en bedrijfsruimtebelastingen (RZB)

Deze belasting wordt ook wel de roerendezaakbelasting genoemd, vanwege de aanvulling op en de gelijkenis met de OZB. Deze belasting wordt geheven op alle roerende zaken zoals woonschepen, woonwagens en kiosken. De heffingspercentages zijn gelijk aan die van de OZB.

Afvalstoffenheffing

De gemeente is verplicht tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen. Voor de dekking van de kosten wordt afvalstoffenheffing geheven. Het tarief van de afvalstoffenheffing wordt gebaseerd op de kosten van onder andere inzet van personeel en materieel, verwerkingstarieven van afvalstromen en toerekening van overhead.

Reinigingsrecht

Reinigingsrecht wordt nog uitsluitend geheven van bedrijven voor het ondergronds inzamelen van bedrijfsafval. Het tarief van het reinigingsrecht wordt gebaseerd op de kosten van onder andere inzet van personeel en materieel, verwerkingstarieven van afvalstromen en toerekening van overhead.

Rioolheffing

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het beheer van het afval- en regenwater en het verwerken van overtollig grondwater. De heffing mag maximaal kostendekkend zijn en alleen worden gebruikt voor de dekking van de kosten die in de wet genoemd zijn. Voor de beoordeling van de kostendekkendheid stellen wij periodiek het Gemeentelijk Rioleringsplan op. In Purmerend is de heffingsgrondslag voor eigenaren een vast bedrag per aangesloten eigendom. De heffingsgrondslag voor gebruikers is gekoppeld aan het waterverbruik in kubieke meters (m³). Hierbij is gekozen voor een tarief per hele eenheid tot 300 m³. De raad heeft besloten dit niet verder te differentiëren, gezien de dan flink stijgende perceptiekosten versus het relatief kleine voordeel voor de inwoners.

Parkeerbelastingen

Parkeerbelastingen zijn te onderscheiden in een belasting voor feitelijk parkeren en een belasting voor parkeervergunningen. Beide dienen ter regulering van het parkeren, zoals vastgesteld in het parkeerbeleid. De handhaving door middel van de naheffingsaanslag is de zogenaamde fiscalisering van parkeerboetes. Dit geldt

alleen voor het parkeren bij automaten waarbij geen of onvoldoende parkeergeld betaald is. Jaarlijks wordt het maximumtarief van de naheffingsaanslag vastgesteld door het Rijk.

Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven van degene die een voorwerp of voorwerpen op voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft, dan wel degene voor wie dat voorwerp/die voorwerpen op voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond aanwezig is. De gemeente voert jaarlijks een inventarisatie uit aan de hand waarvan de precariobelasting wordt opgelegd.

Hondenbelasting

Hondenbelasting is van oorsprong een regulerende belasting ter beperking van het aantal honden. Omdat er sprake is van een belasting geldt hier geen maximumtarief en/of spelregel ten aanzien van kostendekkendheid. De geraamde kosten van het hondenbeleid zijn overigens nagenoeg gelijk aan de geraamde baten in verband met hondenbelasting.

Reclamebelasting

De opbrengst van reclamebelasting wordt na aftrek van de perceptiekosten onder voorwaarden beschikbaar gesteld aan de Stichting Binnenstad Ondernemersfonds Purmerend. Reclamebelasting wordt geheven in een vastgesteld gebied voor openbare aankondigingen die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg.

Leges

Voor reisdocumenten, rijbewijs en akten burgerlijke stand bepaalt het Rijk het maximaal te heffen bedrag. De overige leges worden verhoogd met het consumentenprijsindexcijfer van het CBS. Afwijken van dit percentage is mogelijk, wanneer de kostenontwikkeling voor de afzonderlijke activiteiten dit noodzakelijk maakt.

Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorgingsrechten worden onder meer geheven voor het gebruik van de aula, het begraven van stoffelijke overschotten en het bijzetten van asbussen in de urnenmuur. Purmerend streeft hierbij naar kostendekkende tarieven, waarin rekening is gehouden met de kosten van het onderhoud van de gemeentelijke begraafplaats.

Marktgelden

Marktgelden worden geheven op zowel reguliere weekmarkten als incidentele marktdagen en bestaan uit tarieven voor het plaatsen van marktkramen en het parkeren bij markten.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting wordt geheven voor het houden van verblijf met overnachting tegen vergoeding binnen de gemeente voor personen die niet in de Basisregistratie personen zijn ingeschreven als inwoner. Degene die gelegenheid tot verblijf biedt is belastingplichtig en kan de belasting verhalen op degene die verblijf houdt.

EEN AANDUIDING VAN DE LOKALE BELASTINGDRUK

Om een indicatie te geven van de lokale belastingdruk houden we rekening met de volgende belastingsoorten: OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Voor OZB kan bij woonschepen worden gelezen: belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten. De OZB en de afvalstoffenheffing zijn op alle huishoudens van toepassing, de rioolheffing alleen voor percelen die op de riolering zijn aangesloten. We geven de lokale belastingdruk aan voor:

- eenpersoonshuishoudens in een eigen woning
- eenpersoonshuishoudens in een huurwoning
- meerpersoonshuishoudens in een eigen woning
- meerpersoonshuishoudens in een huurwoning

Voor de berekening van de OZB is uitgegaan van de gemiddelde woningwaarde in Purmerend. Deze bedraagt in 2019 € 235.000.

Bedragen in euro's		Eenpersoonshuishoudens		Meerpersoonshuishoudens	
Jaar	Eigen woning	Huurwoning	Eigen woning	Huurwoning	
2019	€ 730	€ 388	€ 730	€ 388	
2020	€ 765	€ 398	€ 765	€ 398	
Wijziging	€ 35	€ 10	€ 35	€ 10	

Rangordeoverzicht woonlastenmonitor 2019

Gemeente	Bedrag 2019	Rangorde 2019	Rangorde 2018
Nederland gemiddeld	€ 740		
Alkmaar	€ 595	14	13
Hoorn	€ 750	171	130
Heerhugowaard	€ 694	88	76
Den Helder	€ 733	137	139
Edam-Volendam	€ 736	144	142
Wormerland	€ 877	335	322
Purmerend	€ 732	136	153
Beemster	€ 942	357	361
Waterland	€ 757	188	243
Zaandijk	€ 837	306	328
Landsmeer	€ 880	336	344

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO).

Op nummer 1 staat de gemeente met de laagste lasten. Uit bovenstaande tabel blijkt de plaats van Purmerend in het landelijk overzicht en ten opzichte van de ISW-gemeenten en de gemeenten in Noord-Holland Noord van vergelijkbare omvang.

Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Voor belastingplichtigen met lage inkomens bestaat de mogelijkheid van gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de belasting. Kwijtschelding is alleen mogelijk voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Kwijtschelding is mogelijk wanneer aan de voorwaarden van de Invorderingswet 1990 is voldaan, met dien verstande dat wij uitgaan van 100% van de relevante bijstandsnorm. Richtlijnen voor het verlenen van kwijtschelding staan in het Besluit gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid van 12 februari 2013.

2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

DOELSTELLING

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om niet begrote kosten te dekken. Door de beschikbaarheid van weerstandsvermogen hoeft bij een financiële tegenvaller in de begrotingsuitvoering niet direct tot een bezuiniging te worden overgegaan. Onderscheid wordt gemaakt tussen incidenteel en structureel weerstandsvermogen. Het eerste is bedoeld voor éénmalige tegenvallers en het tweede voor structurele tegenvallers. Het begrip weerstandsvermogen is als volgt gedefinieerd:

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

A. De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.

B. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

RISICO'S

Voor een goed begrip van wat er onder risico's valt en wat niet, zijn de onderstaande vuistregels behulpzaam:

Kortingen op algemene en specifieke uitkeringen

Voor kortingen op algemene (het gemeentefonds) en specifieke uitkeringen geldt dat deze worden ingeschat en verwerkt in de begroting.

Kosten

Voor gebeurtenissen waarvan het zeker is dat ze zich voor gaan doen en waarvan de omvang ook bekend is, worden voorzieningen ingesteld. Bij het weerstandsvermogen kunnen deze kosten derhalve buiten beschouwing worden gelaten. Hetzelfde geldt voor kosten waarvan de omvang minder goed is in te schatten, maar waarvoor wel een bestemmingsreserve is ingesteld. Dit is bijvoorbeeld het geval voor de resterende boekwaarde van buiten gebruik te stellen onderwijspanden en de sanering van asbest.

Kleine risico's

Voor kleine risico's geldt dat de financiële betekenis hiervan niet zodanig materieel is dat hiermee rekening moet worden gehouden bij de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen. In de begroting is een post onvoorzien opgenomen van € 50.000 om gedurende het jaar niet begrote uitgaven op te vangen. We hebben het dan niet over reguliere afwijkingen bij de uitvoering van de begroting. Hiervoor geldt dat meerdere malen per jaar er bijstelling van de begroting plaatsvindt.

Rampen en crisis

Voor rampen en crisissituaties geldt dat er een scala aan beheersmaatregelen is getroffen. Dit betreft enerzijds het rampenplan waarmee aangegeven wordt hoe een (dreigende) ramp of crisis te lijf wordt gegaan en anderzijds is er sprake van een verzekerd risico en voor zover dit niet het geval is zal worden teruggevallen op de Rijksoverheid. Uiteraard kan er sprake zijn van een financieel nadeel voor de gemeente. De omvang hiervan is niet vooraf in te schatten. Voor zover het in de beïnvloedingssfeer ligt van de gemeente wordt via de weg van vergunningen en periodieke toetsing gezorgd voor het minimaliseren van de risico's.

OMVANG WEERSTANDSCAPACITEIT

Tot de weerstandscapaciteit worden de algemene reserve, stille reserves en de onbenutte belastingcapaciteit gerekend. In het onderstaande overzicht staan de afzonderlijke onderdelen beschreven en wordt aangegeven of en voor hoeveel deze onderdelen bijdragen aan de beschikbare weerstandscapaciteit.

Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit

Onderdeel/Omvang/Duiding	Telt mee voor
Onderdeel: Stille reserves Omvang: Maximaal € 2.000 Duiding: De te verkopen panden en gronden waar bij de verkoop een netto boekwinst kan worden gerealiseerd. Omdat de boekwinst al is verwerkt in de begroting is hier geen bijdrage aan de beschikbare weerstandscapaciteit.	€ 0
Onderdeel: Onbenutte belastingcapaciteit Omvang: Circa € 5.600 Duiding: Het verschil tussen de belasting OZB in Purmerend en 120% van het landelijk gemiddelde. Tot het niveau van 120% zal hoe dan ook geen sprake zijn van toelating tot artikel 12. In Purmerend is de keuze gemaakt om als laatste maatregel de OZB te verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit wordt daarom	€ 0

Onderdeel/Omvang/Duiding	Telt mee voor
niet meegeteld als beschikbare weerstandscapaciteit. De tarieven voor de overige heffingen zoals de afvalstoffenheffing en de rioolheffing zijn volledig kostendekkend.	
Onderdeel: Ombuigingspotentieel Omvang: € 0 Duiding: Via de kadernota en begroting is steeds actief gestuurd op ombuigingsmogelijkheden, hiermee wordt steeds ruimte gevonden voor structurele nieuwe uitgaven. Daardoor resteert er nauwelijks ombuigingspotentieel.	€ 0
Onderdeel: Bestemmingsreserves Omvang: Circa € 10.000 Duiding: De bestemmingsreserves hebben een specifiek door de raad vastgesteld bestedingsdoel. Deze doelen zijn bewust gekozen, de reserves zijn daarmee volledig geprogrammeerd. De omvang van de bestemmingsreserves schommelt. Op basis van de besluiten die in de begroting zijn verwerkt daalt de omvang naar € 5,5 miljoen ultimo 2022. Zowel voor de bestemmingsreserve 3D als voor de bestemmingsreserves ruimtelijk (wonen en gronden) geldt dat deze ook gebruikt kunnen worden voor de afdekking van risico's. De risico's zijn voor beide onderdelen, met uitzondering van de grondexploitatie Baanstee Noord, niet apart meegeteld omdat deze voldoende zijn afgedekt. Om deze reden wordt ook de omvang van de reserves niet meegeteld als beschikbare weerstandscapaciteit.	€ 0
Onderdeel: Algemene reserve Omvang: € 18.802 Duiding: In de periode tot en met 2023 stijgt de reserve en zal rond het niveau van € 23,3 miljoen uitkomen	€ 18.802
Beschikbare weerstandscapaciteit eind 2020	€ 18.802

KANSEN

Naast het benodigde weerstandsvermogen voor risico's zijn er ook kansen.

MEEGEWOGEN FINANCIËLE RISICO'S

Wat valt er onder risico's en wat niet?

Kortingen op algemene en specifieke uitkeringen

Kortingen op algemene (het gemeentefonds) en specifieke uitkeringen worden ingeschat en verwerkt in de begroting. Het weerstandsvermogen is nadrukkelijk niet bedoeld als buffer hiervoor. De begroting moet hier dus op inspelen. Dat geldt ook voor risico's van het onvolledig kunnen declareren van uitgaven op specifieke uitkeringsregelingen. Deze risico's kunnen we vooraf inschatten en hierop de administratieve organisatie aanpassen.

Kosten

Voor gebeurtenissen waarvan het zeker is dat ze ontstaan en waarvan de omvang ook bekend is, stellen we voorzieningen in. Bij het weerstandsvermogen kunnen we kosten derhalve buiten beschouwing laten. De voorzieningen zijn ook daadwerkelijk op orde.

Rampen en crisis

Voor rampen en crisissituaties is een scala aan beheersmaatregelen getroffen. We hebben een rampenplan waarin staat hoe te acteren bij een (dreigende) ramp of crisis en een verzekerd risico (zo niet, dan vallen we terug op de Rijksoverheid). Uiteraard kan er sprake zijn van een financieel nadeel voor de gemeente. Hoeveel kunnen we vooraf niet inschatten. Onze inspanningen zijn er hoe dan ook op gericht om een dergelijke schade te voorkomen, dan wel te minimaliseren. Voor zover binnen onze beïnvloedingssfeer, zorgen we via vergunningen en periodieke toetsing voor het minimaliseren van risico's.

Voor bepaling van de wenselijke omvang van het weerstandsvermogen hebben we de financiële risico's in kaart gebracht. Bij deze risico's hanteren we een ondergrens van € 100.000. Risico's daaronder lichten we hier verder niet toe, omdat het een lange reeks van kleine risico's betreft. Daadwerkelijk opgetreden risico's komen terug als afwijking in de programmarekening ter verklaring van het resultaat.

De risico's die we bij deze paragraaf meenemen zijn de niet reguliere, strategische, niet kwantificeerbare risico's. De reguliere risico's staan immers in de begroting. Veelal kunnen we deze via een verzekering afdekken. Bij deze risico's geldt dat we kunnen inschatten of het risico zich daadwerkelijk zal manifesteren en de omvang van het risico.

Om de risico's op te vangen, zijn verschillende maatregelen mogelijk:

- Bijstelling van de geldende beleidskaders, hierdoor kunnen we de uitvoeringskosten beperken. Dit kan bijvoorbeeld door de grenzen te verhogen waarboven de gemeente een bijdrage verleent.
- Inkomstenverhogende maatregelen nemen wanneer risico's zich manifesteren op onderdelen met kostendeekkende dienstverlening.
- Frequent(er) toetsen of het risico zich al voordoet en zo goed mogelijk maatregelen treffen ter beheersing van onzekerheden. Deze maatregel kunnen we inzetten op die onderdelen waarvan de gemeente de uitkomst niet kan sturen, maar waarvan we de uitkomsten wel kunnen volgen. Doel van de maatregel is dan om te voorkomen dat 'ongemerkt' de begroting en de werkelijkheid uiteen groeien en er nadelen optreden.

Bij het hierna wegen en waarderen van de risico's is meegenomen dat de gemeente de komende periode nog een deel van eerder afgesproken bezuinigingen invult. Zolang deze niet volledig zijn gerealiseerd, zal het niet eenvoudig zijn om extra bezuinigingen te realiseren die nodig kunnen zijn om structurele tegenvallers op te vangen (zoals hieronder benoemd). Daarom gaan we er in de weging van het nodige weerstandsvermogen van uit dat het drie jaar duurt voordat we een structureel effect van de risico's kunnen compenseren met lagere uitgaven. In de opstelling is niet afgewogen of alle risico's zich gelijktijdig kunnen en zullen voordoen. De risico's zijn daarom opgeteld. Zodra risico's zich daadwerkelijk manifesteren wegen we af of we structurele maatregelen moeten nemen.

BENODIGD WEERSTANDSVERMOGEN

Het totaal aan benodigd weerstandsvermogen schatten we in op € 16,4 miljoen. In onderstaande tabel staan de actuele onderwerpen en is aangegeven of we voor dit onderwerp rekening houden met het benodigd weerstandsvermogen. Ook staat hier welke beheersmaatregel we kunnen inzetten om het risico zoveel mogelijk te verkleinen of uit te schakelen. In de omschrijving is het toegelicht als de huidige inschatting afwijkt van de inschatting in de begroting.

In de omschrijving is toegelicht waarom de huidige inschatting afwijkt van inschatting in de begroting 2019-2022.

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Huidige opname (x € 1.000)
Onderwerp: Participatiewet-inkomensdeel Omschrijving: Op basis van de Participatiewet verstrekt de gemeente uitkeringen om te kunnen voorzien in het levensonderhoud. Het aantal uitkeringen en de omvang hiervan is voor de gemeente niet goed te beïnvloeden. Voor deze lasten ontvangt de gemeente een aandeel uit het landelijke macrobudget. Dit aandeel wijzigt gedurende het jaar nauwelijks. De omvang van het macrobudget wordt landelijk bijgesteld als het aantal uitkeringsontvangers landelijk wijzigt. De Purmerendse situatie hoeft zicht niet op een gelijke manier te ontwikkelen als het landelijke gemiddelde. Als in Purmerend de ontwikkeling negatief afwijkt van het landelijk gemiddelde, treedt er een financieel nadeel op. De eerste 5% is daarbij voor rekening van Purmerend. De afgelopen jaren was sprake van een overschot. In 2017 werd op basis van het landelijk verdeelmodel een structureel nadeel voor Purmerend verwacht. Door de gunstige economie verbeterde de arbeidsmarkt zodanig, dat in 2018 weer sprake is van een financieel voordeel. Op basis van de huidige prognose wordt een financieel voordeel verwacht van 4% dalend naar 1% in 2023. Wel is er een risico m.b.t. de korting in het gemeentefonds van de uitvoeringslasten. Hiervoor is een stelpost vanaf 2021 van € 600.000 opgenomen. Voor de afwijkingen in negatieve zin in enig jaar geldt dat deze moeten worden opgevangen in het weerstandsvermogen van de gemeente. Het risico in de uitvoering wordt uitgegaan van een bedrag van maximaal € 1,0 mln. Beheersmaatregel: Dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2019.	€ 1.000
Onderwerp: Wmo, Jeugdwet en Participatiewet Omschrijving: Binnen de beleidskaders kunnen zich sprongen in de uitgaven voordoen doordat voor specifieke inwoners plotseling dure voorzieningen moeten worden getroffen. Specifieke risico's die zich	€ 0

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Huidige opname (x € 1.000)
voordoen zijn een stijging van het aantal aanvragen door de invoering van het abonnementstarief en de verplichte tariefsverhogingen in het kader van de loonstijgingen in de zorg. Hiervoor is in de begroting weliswaar ruimte opgenomen, maar er is nog onvoldoende ervaring met hoe dit uitpakt. Beheersmaatregel: Voor de risico's is een bestemmingsreserve ingesteld. De bestemmingsreserve bevat daarnaast ook ruimte voor transformatie en innovaties in de uitvoering. Daarmee is het risico voorlopig afdoende afgedekt.	
Onderwerp: Asbestsaneringen Omschrijving: In een aantal gemeentelijke panden, waaronder onderwijsgebouwen, is asbest toegepast. Naar de aanwezigheid van asbest en de mogelijkheden tot sanering is meerdere malen onderzoek gedaan. In een aantal gebouwen is de aanwezige asbest niet verwijderd en kan dit alleen gebeuren als bouwkundige werkzaamheden plaatsvinden. Zolang deze werkzaamheden niet plaatsvinden is er een risico. Voor de saneringen is eerder een bestemmingsreserve ingesteld. Omdat de wens bestaat om zo weinig mogelijk reserves aan te houden, worden nu asbestsaneringen, anders dan in onderwijsgebouwen, bekostigd uit de algemene reserve. Als een situatie zich voordoet, worden de werkzaamheden opgepakt en de begroting aangepast. De omvang laat zich niet goed wegen. Als stelpost wordt daarom rekening gehouden met € 0,5 miljoen. Beheersmaatregel: Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet. Dit risico is ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2019.	€ 500
Onderwerp: Proeftuin aardgasvrije wijken Omschrijving: De particuliere woningen zijn zeer verschillend qua inrichting en installatie en daarmee ook de te verrichten werkzaamheden en de te ramen kosten. Een volledig inzicht in de consequenties voor de uitvoeringskosten ontbreekt. Ook is er nauwelijks ervaring met dergelijke projecten in Nederland. De kosten kunnen hierdoor hoger uitvallen. Er is een kleine kans dat schadeclaims over de uitvoeringswerkzaamheden voor rekening van de gemeente komen. Dit is in de meeste gevallen voor rekening van de opdrachtnemer. In vrijwel alle woningen is nog asbest aanwezig. Naar verwachting kan contact met asbest worden vermeden, maar dit is niet in alle gevallen zeker. Als vooraf blijkt dat uitvoering niet mogelijk is, zal uitvoering van de werkzaamheden pas mogelijk zijn als de eigenaar voor sanering heeft zorg gedragen. Als de werkzaamheden zijn aangevangen en er blijkt sprake te zijn van onvermijdelijk asbestcontact, zal dit de uitvoeringskosten aanzienlijk doen stijgen. Er is nog niet duidelijk in hoeverre rekening moet worden gehouden met een onrendabele top voor de investeringen van Stadsverwarming Purmerend. Kosten stadsverwarming kunnen hoger uitvallen Beheersmaatregel: Binnen de ramingen van de werkzaamheden is vanwege de onzekerheden rekening gehouden met een post onvoorzien van 20%. Mocht dit niet afdoende blijken te zijn, kan het college er voor kiezen om minder woningen dan gepland aardgasvrij te maken ten einde binnen de raming te blijven. Dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2019.	€ 50
Onderwerp: MeerjarenOnderhoudsPlan (MJOP's) vastgoed Omschrijving: Het huidige MJOP is niet meer actueel en voldoet niet meer aan de eisen. In de begroting is rekening gehouden met de financiële uitkomsten van het huidige MJOP. Er is niet altijd sprake van een transparante situatie met betrekking tot (onderhouds)kosten en opbrengsten. Als gevolg hiervan ontstaan ook financiële risico's. Professioneel beheer en sturing op dit gebied is noodzakelijk. Beheersmaatregel: Er is gestart met het opstellen van een nieuw plan met behulp van externe expertise. Hierbij wordt ook de wettelijke verplichting van verduurzaming van onroerend goed meegenomen. Verwacht wordt dat dit plan eind 2019/begin 2020 beschikbaar komt. Op dit moment kunnen de financiële gevolgen van dit nieuwe plan nog niet ingeschat worden. Dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2019.	€ 0
Onderwerp: Grondexploitaties Omschrijving: Voor elke grondexploitatie zijn twee macro-economische risico's berekend. Ten eerste het effect van 5% kostenstijging over de nog geraamde uitgaven. Ten tweede het effect van 2 jaar vertraging van de geraamde opbrengsten als gevolg van het niet kunnen uitgeven van bouwrijpe kavels. Beide macro-economische effecten zijn opgeteld € 1,06 miljoen. Daarnaast zijn per grondexploitatie projectspecifieke risico's berekend, totaal € 5,9 miljoen. Per grondexploitatie wordt dit nader toegelicht in het Meerjaren Programma Grondexploitaties (MPG). Beheersmaatregel: Per grondexploitatie zijn specifieke maatregelen genomen om het beslag op het weerstandsvermogen te beperken. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2019.	€ 6.960
Onderwerp: Lokaal referendum Omschrijving: De omvang van dit risico is ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2019. Beheersmaatregel: Niet van toepassing.	€ 240
Onderwerp: Verkiezingen Omschrijving: In de meerjarenraming is rekening gehouden met de regulier te verwachten verkiezingen. In het geval dat er extra verkiezingen worden uitgeschreven, wordt een financiële risico gelopen. In verband met de fusie Purmerend en Beemster per 1 januari 2022, dienen er (extra) verkiezingen te worden georganiseerd in het najaar voorafgaand aan de datum van herindeling. De gemeente met de meeste inwoners organiseert de verkiezingen. De omvang van dit risico is nieuw ten opzichte van de begroting 2019.	€ 160

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Huidige opname (x € 1.000)
Beheersmaatregel: Dit is niet beïnvloedbaar. Als sprake is van tussentijdse verkiezingen zullen deze moeten worden georganiseerd.	
Onderwerp: AVG Omschrijving: Per 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming van kracht. Gemeenten verwerken allerlei persoonsgegevens die vertrouwelijk van aard zijn. Wordt hier onrechtmatig mee omgegaan, dan handelt men in strijd met de AVG en is er wellicht sprake van een datalek. Voorbeelden daarvan zijn verlies van een tablet of een laptop, aan een verkeerde persoon sturen van een e-mail met persoonsgegevens of publicatie van persoonsgegevens op een website. Wanneer zoiets gebeurt moet er soms melding worden gedaan bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en bij betrokkene(n). Naar aanleiding van het niet naleven van de verplichtingen uit de AVG kan een dwangsom of een boete worden opgelegd. Boetes op grond van de AVG zijn voor gemeenten maximaal € 20.000.000 en dwangsommen zijn niet gemaximeerd. Sinds de inwerking treding van de AVG is de AP veel actiever geworden in haar toezichthoudende activiteiten. De AP heeft in 2018 viermaal een dwangsom opgelegd en één keer een boete. De bedragen liepen vanaf € 60.000 tot en met € 900.000. Voorgesteld risicobedrag € 20.000. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2019. Beheersmaatregelen: De gemeente heeft een privacybeleid en informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld. Hierin wordt omschreven hoe de gemeente omgaat met de privacy en informatiebeveiligingsvraagstukken. Op dit moment is de gemeente bezig met het implementeren van de hierin vastgestelde maatregelen. Deze maatregelen betreffen onder andere het creëren van bewustwording onder medewerkers over wat datalekken zijn en hoe je deze kunt voorkomen.	€ 20
Onderwerp: Loon/prijsstijgingen Omschrijving: In de begroting hebben wij rekening gehouden met de CAO afspraken. Voor de jaren na 2019 hebben wij rekening gehouden met 2,5% loonstijging per jaar voor de jaren 2020 tot en met 2023. Voor prijsstijgingen is het uitgangspunt dat deze binnen de bestaande budgetten opgevangen moeten worden. Dit betekent dat de (meerjaren)budgetten niet automatisch worden aangepast aan het inflatiepercentage. Alleen waar dit noodzakelijk is verhogen wij het desbetreffende budget met de verwachte prijsstijging. Gezien ons gekozen uitgangspunt kunnen wij in 2019 en volgende jaren geconfronteerd worden met loon- en prijsstijgingen, waarmee niet of onvoldoende rekening is gehouden en de hieruit voortvloeiende hogere lasten op te kunnen vangen. De tarieven voor het lopende jaar zijn vastgesteld en pas per januari van het volgende jaar kunnen deze worden verhoogd. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2019. Verder bestaat de kans dat de loonkosten stijgen als gevolg van exogene factoren. Het betreffen wijzigingen in de percentages van de pensioenpremie en wijzigingen in diverse grondslagen en premies, bijvoorbeeld met betrekking tot WAO/WIA, zorgverzekeringswet, werkgeversbijdrage IPAP en levensloop. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2019. Beheersmaatregel: Het hogere loon- en prijsniveau wordt in de begroting verwerkt. Hierdoor blijft er minder ruimte over voor nieuwe beleidskeuzes of zal er zelfs moeten worden bezuinigd als er geen sluitende meerjarenbegroting kan worden opgesteld. Voor de algemene prijsstijgingen blijft de inflatie naar de actuele situatie (1,5% meerjarig). Voor de stijging van de loonkosten is er een afhankelijkheid van landelijke cao-afspraken en premie-effecten in de pensioenen (2,5% meerjarig). Door een stijgende inflatie, stijgende pensioenpremies en een aantrekkende economie is de verwachting dat het gemiddelde niveau niet voldoende is.	€ 1.300
Onderwerp: Pensioenpremies bestuurders Omschrijving: Voor pensioenen van (ex-)bestuurders worden jaarlijks premies gestort. Als gevolg van de dalende rentestanden kunnen eerdere afkoopsommen en betaalde premies ontoereikend blijken voor de dekking van de pensioenverplichting. Omdat de rekenrentes uitgaan van een voortschrijdend gemiddelde, kan deze rente nog verder dalen. De kans op een verdere daling is voor de korte termijn (de komende jaren) nog steeds substantieel. In 2018 was de rekenrente 1,648%, voor 2019 heeft DNB de rekenrente op 1,577% gesteld. Op langere termijn kan er weer sprake zijn van een stijging van de rekenrente. In 2018 hebben er geen extra stortingen plaatsgevonden, gezien het feit dat de beleggingsresultaten van Loyalis zodanig hoog waren dat deze eventuele tekorten heeft gedekt. In het benodigde weerstandsvermogen wordt rekening gehouden met een verdere daling van de rekenrente. De omvang van dit risico is niet gewijzigd ten opzichte van de begroting 2019. Beheersmaatregel: Er is geen beheersmaatregel tegen de ontwikkelingen op de geldmarkt.	€ 110
Onderwerp: Wachtgeld wethouders Omschrijving: Na het aftreden van wethouders voor het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd is er een recht op wachtgeld. De maximale wachtgeldverplichting voor de vijf wethouders van de gemeente bedraagt circa € 1,2 miljoen. In 2022 zijn er weer gemeenteraadsverkiezingen. Het is onwaarschijnlijk dat het volledige college tegelijkertijd aftreedt, niet wordt herbenoemd en volledig gebruik maakt van het recht op wachtgeld. De omvang van dit risico is niet gewijzigd ten opzichte van de begroting 2019. Beheersmaatregel: Er is geen aparte beheersmaatregel getroffen. Indien een bestuurder gebruik maakt van wachtgeld wordt de maximale wachtgeldverplichting in de loop van het jaar van aftreden gestort in een wachtgeldvoorziening. Indien sprake is van een terugkeerrecht in een betaalde functie voor het aanvaarden van het ambt, kan de wachtgeldverplichting lager worden ingeschat dan het maximum.	€ 1.000

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Huidige opname (x € 1.000)
Onderwerp: Eigenrisicodragers werkhervatting gedeeltelijk arbeidsongeschikten Omschrijving: Vanaf 1 juli 2017 is de gemeente Purmerend eigenrisicodragers van de WGA (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsongeschikten), WGA-flex en de ZW-flex (Ziekte Wet). Per 1 juli 2019 is het ook mogelijk voor vaste medewerkers om in te stromen in de WGA, voorheen was dit alleen mogelijk voor de WGA-flex en ZW-flex. Als iemand in de omstandigheid komt dat hij gedeeltelijk is afgekeurd, en voor het andere deel geen functie kan vinden, zal de gemeente de uitkering zelf aan de medewerker betalen en niet het UWV. Dit geldt ook voor medewerkers in tijdelijke dienst die ziek uit dienst gaan. In 2018 is gebleken dat de instroom hoger was dan geanticipeerd, een instroom van 3 fte, waarvan 1 fte inmiddels is uitgestroomd. Beheersmaatregel: De verwachte kosten zijn opgenomen in de begroting. In het weerstandsvermogen is een bedrag van € 690.000 opgenomen voor het geval dat de werkelijke kosten (door meer instroom dan geschat) hoger uitvallen dan begroot. Dit bedrag is gebaseerd op 1,5fte extra instroom voor de duur van drie jaar.	€ 690
Onderwerp: Renterisico Omschrijving: De gemeente trekt langlopende leningen aan om in de eigen financieringsbehoefte te voorzien. De financieringsbehoefte zal de komende jaren naar verwachting afnemen door de afloop van bestaande leningen en de omvang van voorgenomen investeringen. De jaarlijkse kosten van de financieringsbehoefte (rentelasten) worden bepaald door de omvang van de bestaande leningenportefeuille, de financieringsbehoefte als gevolg van voorgenomen investeringen en de van toepassing zijnde rentetarieven. De afgelopen jaren waren niet voldoende liquiditeiten beschikbaar zodat het nodig was om op de kapitaalmarkt leningen aan te trekken. In de financieringsbehoefte houdt Purmerend rekening met een jaarlijkse lichte stijging van de rente met 0,1%. Bij een netto jaarlijkse financieringsbehoefte van circa € 40 miljoen en een stijging van de rente van 1% bedraagt de toename van de rentelasten jaarlijks structureel circa € 0,4 miljoen. Voor de waardering van het risico wordt uitgegaan van een bedrag van € 1,6 miljoen. De omvang van dit risico is niet gewijzigd ten opzichte van de begroting 2019. Beheersmaatregel: Via het zogeheten renteomslagpercentage worden de rentelasten toegerekend aan de programma's waarvoor sprake is van een financieringsbehoefte. Het renteomslagpercentage wordt berekend op basis van de uitgangspunten van de door raad vastgestelde begroting. Verder wordt de financieringsbehoefte periodiek meerjarig bepaald en wordt beoordeeld of incidenteel dan wel structureel tot afdekking van het renterisico dient te worden overgegaan.	€ 1.600
Onderwerp: Vennootschapsbelasting Omschrijving: Met de invoering van de "Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen" kunnen activiteiten van de gemeente vanaf 2016 belastingplichtig worden voor de vennootschapsbelasting (Vpb). De gemeente heeft met de grondexploitatie voornamelijk één activiteit die kwalificeert als onderneming voor de Vpb. Ondanks dat de grondexploitatie kwalificeert als Vpb-onderneming, zal dit naar verwachting niet direct leiden tot een Vpb-belastingdruk. Op basis van een doorrekening van de Meerjarenprognose Grondexploitatie 2018 ontstaat mogelijk na 2026 een Vpb-last. Beheersmaatregel: Met een externe deskundige is een analyse gemaakt van de verwachte Vpb-belastingdruk. In de analyse wordt uitgegaan van een vpb-last van circa € 250.000 over de gehele looptijd. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2019.	€ 250
Onderwerp: Gemeentefonds Omschrijving: Via circulaire worden we enkele malen per jaar (meestal mei en september) geconfronteerd met aanpassingen in de totale ontvangsten vanuit het gemeentefonds. De afspraak tussen het Rijk en de gemeenten is dat een systematiek wordt gehanteerd van 'samen de trap op, samen de trap af'. Indien het Rijk gaat bezuinigen wordt er ook minder geld in het gemeentefonds gestort ('samen de trap af'). Schommelingen in de algemene uitkering kunnen problemen veroorzaken voor het sluitend krijgen van de begroting. Op de hoogte van de algemene uitkering kan geen invloed worden uitgeoefend. De integratie uitkering sociaal domein is vanaf 2019 grotendeels geïntegreerd in het algemene deel van het gemeentefonds waarop ook de uitkeringsfactor van toepassing is. Omdat het onderdeel Sociaal domein vanaf dat moment niet meer apart in beeld wordt gebracht, is het één op één oormerken van de inkomsten in de toekomst ook niet meer mogelijk en wordt het risico op lagere inkomsten als een risico van de algemene uitkering beschouwd. Daarnaast gaan vanaf 2021 de financiële verhouding en het Sociaal domein herverdeeld worden en is er nog steeds een risico met het btw-compensatiefonds (ruimte boven het plafond). Gezien de dynamiek in het fonds en een generieke opschalingskorting die doorloopt tot en met 2025 (risico € 1,6 miljoen) wordt de maximale impact van dit risico geschat op € 2,5 miljoen. De omvang is hierop aangepast t.o.v. de begroting 2019. Beheersmaatregel: De algemene uitkering maakt integraal onderdeel uit van de begroting. De schommelingen worden op het eerstvolgende moment binnen de exploitatie verwerkt om deze sluitend te houden. Dit gebeurt door het op de voet volgen van ontwikkelingen (circulaire /rijksbegroting).	€ 2.500
Totaal benodigd weerstandsvermogen:	€ 16.380

ONTWIKKELING VERHOUDING BENODIGD WEERSTANDSVERMOGEN EN BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT

(Bedragen x € 1 miljoen)	2019	2020	2021	2022	2023
Beschikbare weerstandscapaciteit	21,3	18,8	18,7	20,3	23,3

(Bedragen x € 1 miljoen)	2019	2020	2021	2022	2023
Benodigd weerstandsvermogen	16,4	16,4	16,4	16,4	16,4
Ratio	1,30	1,15	1,14	1,24	1,42

GEPROGNOSTICEERDE BALANS

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt in het nieuwe BBV een geprognosticeerde balans voorgeschreven en het meerjarig opnemen van het EMU-saldo in deze paragraaf. Met het opnemen van een geprognosticeerde balans in het kader van hoofdlijnen vernieuwing BBV, wordt meer inzicht verstrekt in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte.

Activa (bedragen x € 1.000)	1-1-2020	1-1-2021	1-1-2022	1-1-2023
(Im-)materiele vaste activa	256.140	276.676	276.153	273.664
Deelnemingen	38.311	38.311	38.311	38.311
Verstrekke leningen	18.301	17.748	17.211	16.686
Totaal financiële vaste activa	56.611	56.059	55.522	54.997
Voorraden (incl. grexen)	34.772	42.148	37.451	36.267
Kortlopende vorderingen	18.997	19.085	17.943	18.523
Liquide middelen	0	0	0	0
Overlopende activa	3.531	4.100	3.958	3.821
BALANSTOTAAL DEBET	370.052	398.067	391.027	387.272
Passiva (bedragen x € 1.000)	1-1-2020	1-1-2021	1-1-2022	1-1-2023
Algemene reserve	21.419	19.910	17.450	16.149
Bestemmingsreserves	7.036	7.538	7.624	7.909
Totaal eigen vermogen	28.456	27.448	25.075	24.058
Voorzieningen	5.648	4.877	5.042	5.412
Totaal langlopende schuld	278.859	300.367	300.601	301.094
Kortlopende schulden	44.469	52.165	47.837	41.116
Overlopende passiva	12.620	13.210	12.472	15.592
BALANSTOTAAL CREDIT	370.052	398.067	391.027	387.272

KENGETALLEN

Met ingang van de opstelling van de begroting 2016 zijn gemeenten verplicht een vijftal kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing op te nemen. De invoering van de betreffende kengetallen heeft louter tot doel een beter inzicht te verschaffen in de financiële positie van de gemeente, voor de vergelijking met andere gemeenten. Deze getallen dienen niet om te komen tot een normering (wat is goed, wat is slecht). Het gaat om de volgende kengetallen:

Kengetal	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
1A Netto schuldquote	108,4%	107,5%	110,0%	126,5%	124,9%	121,6%
1B Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	100,3%	101,6%	104,3%	120,7%	119,3%	116,3%
2 Solvabiliteitsratio	9,5%	8,2%	7,7%	6,9%	6,4%	6,2%
3 Grondexploitatie	15,7%	11,6%	13,8%	17,4%	15,4%	14,7%
4 Structurele exploitatieruimte	0,2%	-1,3%	-0,1%	0,2%	0,3%	0,3%
5 Belastingcapaciteit	99,7%	101,1%	103,5%	102,4%	101,4%	100,4%

TOELICHTING

1A. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de totale schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend, is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen (zie artikel 36 lid b en c, van het BBV).

De doorgeleende gelden worden in Purmerend geleidelijk aan afgebouwd. Het betreft leningen aan woningcorporaties, Stadsverwarming, P3, de bibliotheek, SVn-leningen en ambtenarenhypotheken. Nieuwe leningen worden in principe niet verstrekt. De totale omvang van eind 2018 nog € 18,9 miljoen zal daarmee afnemen naar circa € 16,7 miljoen in 2023.

In de schuldquote zijn ook opgenomen de leningen voor de financiering van het aandelenkapitaal Stadsverwarming. Het kapitaal bedraagt € 38,3 miljoen, uitgedrukt in het begrotingstotaal is dat zo'n 16%.

2. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen op de lange termijn te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

3. Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (ingevolge artikel 17, onderdeel c, van het BBV), en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant dient ieder jaar te beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten, en uitgedrukt in een percentage.

5. Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de provincie of gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in betreffende gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend

door de totale woonlasten van een meerpersoonshuishouden in jaar t, te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 en uit te drukken in een percentage.

Voor het kengetal belastingcapaciteit geldt in de Purmerendse situatie dat zowel de afvalstoffenheffing als de rioolheffing volledig kostendekkend zijn en dat hieraan volledige kostentoerekening plaatsvindt. Purmerend heeft relatief hogere tarieven dan de andere gemeenten, maar dit verschil is wel aan het afnemen. Tegelijkertijd geldt voor de OZB dat Purmerend op of onder het gemiddelde van het land zit. Door de heffingen en de OZB samen te nemen is dit verschil helaas niet zichtbaar. Voor het maken van de vergelijking wordt uitgegaan van een stijging van de lokale belastingen met nominaal 1,5% per jaar in de jaren na 2020. Omdat Purmerend al werkt met maximale kostendekkendheid voor de afvalstoffenheffing en de heffing gemeentelijke watertaken, is de verwachting dat de positie onder het landelijk gemiddelde komt.

3 Onderhoud kapitaalgoederen

ALGEMEEN

Onder onderhoud kapitaalgoederen wordt verstaan: het geheel aan klein (correctief) onderhoud, planmatig (niet levensduur verlengend) onderhoud en levensduur verlengend onderhoud/(vervangings)investeringen aan gemeentelijke eigendommen. De volgende kapitaalgoederen worden hierin onderscheiden: wegen, riolering, kunst- en waterwerken, groen, begraafplaatsen, sportfaciliteiten, gebouwen en het (bedrijfs)wagenvak.

De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het daarbij behorende beheerplan zijn bepalend voor het onderhoud en het eventuele voorzieningenniveau. Om dit beheer en onderhoud adequaat te kunnen uitvoeren, worden jaarlijks in de begroting budgetten en investeringskredieten ter beschikking gesteld.

Per kapitaalgoed (of categorie kapitaalgoederen) wordt hieronder ingegaan op het gewenste kwaliteitsniveau, de actualiteit van het onderhoudsplan, aanwezigheid van achterstallig onderhoud en de beschikbare middelen, alsmede eventuele reserves en voorzieningen.

1. Wegen, riolering en kunst- en waterwerken

Voor deze kapitaalgoederen geldt dat de meest noodzakelijke maatregelen worden bepaald op basis van periodieke visuele inspecties en het beheerpakket. De werkplanning wordt daarna integraal afgestemd tussen weg-, riolerings-, kabel- en leidingwerkzaamheden, alsmede verkeerskundig en maatschappelijk gewenste aanpassingen.

De beheerplannen zijn een nadere uitwerking van de door de gemeenteraad vastgestelde kwaliteitsambities. In 2015 zijn deze plannen vernieuwd en op onderdelen aangepast aan de effecten van de doorgevoerde bezuinigingen. Uitgangspunt is dat het onderhoud in technische zin op een minimaal aanvaardbaar niveau blijft, ter voorkoming van onveilige situaties en kapitaalvernietiging. Voor wegen, riolering en kunst- & waterwerken geldt het kwaliteitsniveau C (matig) volgens CROW-normering. Ondanks het streven om het wegenareaal op C-niveau te houden, is het onontkoombaar dat bij een cyclische onderhoudsplanning een deel van de wegen tijdelijk onder de norm zakt richting kwaliteitsniveau D (slecht tot zeer slecht). Hierdoor ontstaat incidenteel achterstallig onderhoud. Uit oogpunt van een verhoogd risico voor verkeersonveiligheid wordt het achterstallig onderhoud binnen een redelijke termijn weer opgelost middels (groot) onderhoud of een reconstructie.

De beheerplannen groen (2016), wegen (2016), straatmeubilair (2016), kunst- en waterwerken (2016) en spelen (2015) moeten voor 2020 opnieuw vastgesteld worden. Voor deze beheerplannen Purmerend zal in Q4 2019 een update worden opgesteld voor twee jaar waardoor de looptijd van deze beheerplannen met twee jaar wordt verlengd.

Door de huidige beheerplannen Purmerend voor twee jaar te verlengen lopen de beheerplannen in Gemeente Beemster (welke zijn vastgesteld tot 2022) en Gemeente Purmerend gelijk. In 2021 worden de beheerplannen voor de nieuwe gemeente voor zes jaar 2022 – 2027 aan u voorgelegd.

In 2019 is het Verbreed Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP+) 2018-2022 vastgesteld. Bij de opstelling is samengewerkt met de regio. Het GRP+ beschrijft het noodzakelijke onderhoud en vervanging van het rioolstelsel. Ook het afkoppelen van de riolering, ook op vrijwillige basis bij particulieren, maakt onderdeel uit van het GRP+. Het planmatig onderhoud kent fluctuaties in het uitgavenpatroon. Om deze schommelingen in de lasten te egaliseren, wordt gebruik gemaakt van een onderhoudsvoorziening voor de geselecteerde kapitaalgoederen en geen voorziening per individueel product. Hierdoor kunnen verschillen elkaar per jaar compenseren.

Naast het GRP+ is, samen met het Hoogheemraadschap, de Klimaatatlas (de opvolger van het Stedelijk Waterplan 2005-2016) beschikbaar gesteld.

2. Groen

Leidend voor het beheerplan voor het groen is de Groenkoers die in 2014 is opgesteld. Hierin is richting gegeven aan het ambitieniveau voor het groenonderhoud en de gewenste beeldkwaliteit (niveau C), zoals afgesproken met de gemeenteraad. Het onderhoudsniveau van de openbare ruimte lag op C-niveau, maar in het groenbeheer wordt inmiddels niveau B aangehouden. Vanwege het jarenlange onderhoud op C-niveau was er achterstallig onderhoud ontstaan. Inmiddels heeft een grote inhaalslag in het achterstallig onderhoud plaatsgevonden.

3. Begraafplaatsen

De beschikbare ruimte op de Nieuwe Algemene Begraafplaats Purmerend is voor langere termijn gewaarborgd en er is geen sprake van achterstallig onderhoud. Jaarlijks worden de in het jaar ontvangen meerjarig afgekochte grafrechten gedoteerd aan de egaliseriereserve begraafrechten. Om de jaarlijkse kosten van het beheer en onderhoud van de meerjarig afgekochte grafrechten te dekken, vindt een onttrekking plaats aan voornoemde egaliseriereserve.

4. Sportfaciliteiten en speelvoorzieningen

De speelvoorzieningen en de outdoorvoorzieningen sport en recreatie heeft de gemeente zelf in beheer. Voor het in stand houden en veilig gebruik wordt het beheerplan geactualiseerd in navolging van het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen.

5. Gebouwen

De gemeente heeft diverse panden in eigendom, hetzij in eigen gebruik (zoals stadhuis, kantoor de Koog en theater de Purmaryn), hetzij in gebruik bij schoolbesturen, welzijnsinstellingen en de veiligheidsregio. Een deel wordt verhuurd aan derden. Aan de gebouwen wordt zodanig onderhoud verricht dat deze minimaal in een toestand blijven, die voor dagelijkse functievervulling noodzakelijk is. De gemeente stelt hiervoor onderhouds- en investeringsplannen op. Het groot planmatig onderhoud wordt geactiveerd conform de richtlijnen in de financiële verordening. Het overige planmatig en dagelijks onderhoud wordt in de exploitatie geactualiseerd. Het planmatig onderhoud kent fluctuaties in het uitgavenpatroon. Om deze schommeling in de lasten te egaliseren wordt gebruik gemaakt van onderhoudsvoorzieningen.

6. Wagenpark

De vervanging van het wagenpark wordt jaarlijks volgens een meerjarig investeringsplan geraamd, waarbij wordt afgeschreven op basis van de economische levensduur. Het moment van vervangen gebeurt waar mogelijk op basis van een langere technische levensduur.

4 Grondbeleid

ALGEMEEN

De paragraaf grondbeleid is op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) een verplicht onderdeel van de meerjarenprogrammabegroting (MJB). In de begroting en verantwoordingscyclus van de gemeente wordt elk jaar het grondbeleid opgenomen in zowel de jaarrekening als de meerjarenbegroting. In de meerjarenbegroting heeft de paragraaf de functie van een vooruitblik.

Deze vooruitblik beschrijft tenminste:

1. De visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de gemeentelijke meerjarenbegroting.
2. De aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert.
3. De actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie.
4. Een onderbouwing van de geraamde winstneming.
5. Beleidsuitgangspunten omtrent reserves voor grondexploitatie in relatie tot de risico's die daaraan verbonden zijn.

Ad 1. en 2. Visie en wijze uitvoering grondbeleid

De hoofddoelstelling van het gemeentelijk grondbeleid blijft onveranderd: het grondbeleid ondersteunt de ruimtelijke ontwikkeling van de stad.

De missie van het grondbeleid is om op basis van een faciliterende of actieve rol, en waar nodig met inzet van financiële en juridische instrumenten, bij te dragen aan een evenwichtige en duurzame gebiedsontwikkeling van Purmerend. Zodoende wordt een bijdrage geleverd aan gebiedsontwikkelingen met zowel ruimtelijke en maatschappelijke als financiële meerwaarde voor de stad.

In het derde kwartaal van 2019 is de nieuwe nota grondbeleid (met de ondertitel: 'Afwegingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen') vastgesteld. In deze nota is vastgelegd op welke manier er invulling wordt gegeven aan het afwegen van belangen, het fasegewijs werken en het creëren van zowel ruimtelijke, financiële als maatschappelijke meerwaarde binnen gebiedsontwikkelingen. Ook is vastgelegd dat de voorkeursrol van de gemeente het regie-faciliterend grondbeleid is en dat de gemeente, onder een aantal specifieke benoemde voorwaarden, de inzet van actief grondbeleid kan overwegen. Ter ondersteuning van het faciliterend grondbeleid heeft de gemeente eveneens haar eigen beleidskader voor kostenverhaal geactualiseerd.

Ad 3., 4. en 5. Meerjarenprogramma Grondexploitaties

De gemeente Purmerend kent in aanvulling op de begroting en de jaarrekening het meerjarenprogramma grondexploitaties (MPG). Het MPG is een rapportage waarin informatie wordt gegeven over de voortgang van gebiedsontwikkelingen binnen Purmerend. Dit betreft zowel de eigen gemeentelijke grondexploitaties (actief grondbeleid) als de ontwikkeling van private plannen (faciliterend grondbeleid). In het MPG wordt teruggekeken op het afgelopen jaar, maar ook vooruitgekeken naar de komende jaren. Het MPG biedt overzicht over de ontwikkeling van het totale woningbouwprogramma en de totale bedrijventerreinontwikkeling in Purmerend. De te verwachten ontwikkelingen in de projecten worden zowel financieel als programmatisch vertaald. Voor de grondexploitaties wordt tevens per project verantwoord welke maatschappelijke doelen bereikt zijn. De publicatie van het MPG vormt de laatst bekende bedrijfseconomische barometerstand rond de ruimtelijke plannen en ontwikkelingen. In de financiële paragrafen van het MPG wordt dieper ingegaan op de onderbouwing voor de gebruikte parameters voor de actualisatie van grondexploitaties, zoals kostenstijging en opbrengstenstijging, de tussentijdse winstnemingen zoals verplicht gesteld door de Commissie BBV, de bestemmingsreserve gronden en de specifieke voorzieningen in het kader van de Nota Gebiedsoverstijgend Kostenverhaal Purmerend (GKP). Dit zijn de voorzieningen: Sociale woningbouw (SW), Parkeren Centrumgebied en Mobiliteit & Groen (M&G). De raad heeft het MPG 2019 op 26 juni 2019 vastgesteld.

Wat willen we regelen in deze paragraaf?

De paragraaf Grondbeleid is geen middel om 'nieuw beleid' vast te stellen. Nieuw beleid wordt conform de daarvoor geldende processen en procedures vastgelegd. Deze paragraaf is het middel bij uitstek om actuele ontwikkelingen in beeld te brengen en nader uit te werken. Hierna volgt een overzicht van enkele actuele ontwikkelingen.

ACTUELE ONTWIKKELINGEN

1. Omgevingswet/Omgevingsvisie
2. Ladder duurzame verstedelijking
3. Macro economische ontwikkelingen
4. Ontwikkelingen in lopende projecten
5. Vennootschapsbelasting

Ad 1. Omgevingswet/Omgevingsvisie

Momenteel is een stelselherziening voor het omgevingsrecht in voorbereiding.

De Omgevingswet vormt daar een onderdeel van en die zal naar de huidige verwachtingen per 1 januari 2021 in werking treden. Alsdan is voor gemeenten sprake van een Omgevingsvisie. Deze komt in de plaats van de structuurvisie. Een Omgevingsvisie bevat een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied en tenslotte de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid. Het aan de raad aan te bieden 'plan van aanpak Omgevingsvisie', naar verwachting in het vierde kwartaal van 2019, geeft in combinatie met een update van de agenda Purmerend 2040 hierover meer duidelijkheid.

Naast de invoering van de Omgevingswet vindt de herziening van de Onteigeningswet en de Wet Voorkeursrecht Gemeenten plaats via de zogenaamde aanvullingswet Grondeigendom, waaraan momenteel ook wordt gewerkt. Hierin is tevens aandacht voor (vrijwillige) stedelijke kavelruil. Het nieuwe stelsel biedt mogelijkheden om als lokale overheid flexibeler te kunnen inspelen op ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen. De mate van flexibiliteit heeft invloed op het grondbeleid en de wijze waarop de gemeente met haar grondvoorraad wil omgaan.

Ad 2. Ladder voor duurzame verstedelijking

De ladder voor duurzame verstedelijking is een instrument waarmee vraag en aanbod van stedelijke functies op elkaar worden afgestemd. Doel is goede ruimtelijke ordening in de vorm van een optimale benutting van de binnenstedelijke ruimte in stedelijke gebieden. De ladder is als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) opgenomen. De gemeenten hebben met de provincie Noord-Holland onder andere afspraken gemaakt ten aanzien van bedrijventerreinen en woningbouwproductie. Deze laatste afspraken zijn bijvoorbeeld vastgelegd in het RAP (Regionaal Actie Programma). Een blijvende monitoring op de regionale afspraken is essentieel. Hiermee wordt voorkomen dat projecten juridisch gedwarsboomd (kunnen) worden op de uitvoering. Een bestemmingsplan, dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de vorm van een uitleggebied mogelijk maakt, moet verplicht vergezeld gaan van een toelichting waarin de toets aan de ladder is beschreven. Dit is met name van belang voor locaties die aan de rand(en) van Purmerend zijn gelegen.

Ad 3. Macro economische ontwikkelingen

Voor Purmerend bieden de economische ontwikkelingen in Metropoolregio Amsterdam op steeds meer terreinen een groeiend perspectief. Door de stijgende vraag naar woningen zijn de afgelopen jaren de VON (vrij op naam)-prijzen sterk gestegen. De grondprijzen in lopende grondexploitaties profiteren daarvan.

Een belangrijke oorzaak van de stijgende vraag naar woningen is de aanhoudende lage hypotheekrente, de groei van woningzoekenden en een groeiende werkgelegenheid in de regio en dan met name in Amsterdam. Vanwege de explosieve vraag naar woningen stijgen de bouwkosten en grondstoffen worden schaars, waardoor de bouwproductie stagneert en de prijzen nog verder zullen stijgen met als gevolg dat de woningen voor bepaalde

bevolkingsgroepen onbetaalbaar dreigen te worden. Het bedienen van de lokale woningmarkt staat daarmee onder druk. De krapte op de koopwoningmarkt en de sterke stijging van koopprijzen leidt tot een afname van vertrouwen in de koopwoningmarkt; men verwacht minder gunstige koopomstandigheden en een minder gunstige koopprijsontwikkeling.

Ad 4. Ontwikkelingen in lopende projecten

In tegenstelling tot de landelijke trend dat vanwege de alsmaar stijgende woningenprijzen de vraag afneemt blijft op de Purmerendse woningmarkt de vraag naar woningen hoog. Daarbij valt op dat de vraag naar dure woningen wat stagneert. In Kop West merken we dat bij de verkoop van de laatste particuliere bouwkvavels in bouwveld D. Voor het grote bouwveld F is de verwachting, dat de bouw hiervan (met ca. 170 woningen) in 2020 zal starten. Het woningprogramma bestaat uit huur en koop. In 2019 is bouwveld E in de markt gezet. Binnenstedelijk zet de woningbouwbehoefte zich ook door, vooral particuliere ontwikkelaars starten of zijn getart met de planuitwerkingen om aan de groeiende woningvraag te voldoen. Voor een aantal locaties zijn onderhandelingen gestart, gaande of in een afrondende fase. Dit geldt ook voor in het bezit van de gemeente zijnde locaties. De vraag naar bouwkvavels voor bedrijven op Baanstee Noord blijft vanaf 2016 een stijgende lijn vertonen. Op basis van deze trend is voor 2019 het verwacht aantal te verkopen bouwgrond in Baanstee Noord op 3,2 ha vastgesteld. In 2018 is ca. 3 ha verkocht. Dat komt overeen met de verwachting zoals opgenomen in de grondexploitatie.

Ad 5. Vennootschapsbelasting (Vpb)

Gemeenten dienen sinds 2016 aangifte vennootschapsbelasting (Vpb) te doen voor fiscale ondernemingsactiviteiten, indien aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. De grondexploitaties in de gemeente Purmerend zijn activiteiten die kwalificeren als fiscale onderneming. Reeds voor de invoering van de Vpb-plicht voor overheidsonderneming is met een externe adviseur een traject gestart voor het fiscaal beoordelen van de grondexploitaties. Momenteel bestaat er nog geen volledige duidelijkheid over de fiscale standpunten van de Belastingdienst. Dit speelt landelijk. Naar het zich nu laat aanzien, is de verwachting dat de fiscale resultaten van de grondexploitaties niet direct zullen leiden tot een Vpb-last.

5 Financiering

ALGEMEEN

Eén van de verplichte paragrafen voor de begroting en het jaarverslag is de paragraaf financiering. De verplichting hangt samen met de invoering van de wet Fido (Wet financiering decentrale overheden). Deze paragraaf bevat, conform artikel 13 van het BBV, in ieder geval de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille. De paragraaf financiering vormt, samen met de financiële verordening (artikel 212 van de Gemeentewet) en de uitvoeringsregels treasury, een belangrijk instrument voor het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële positie en de hieraan verbonden risico's.

KADERS EN BELEID

De treasury houdt zich bezig met alle toekomstige kasstromen en daarmee samenhangende risico's. Deze risico's komen zowel voort uit de financieringsbehoefte als uit de wijzigingen in de bestaande leningenportefeuilles (onder meer door vervroegde aflossingen, herfinanciering, herbeleggingen, renteaanpassingen en dergelijke). Het treasurybeleid is primair gericht op het waarborgen van financiële continuïteit door maatregelen te treffen zodat de organisatie financierbaar blijft. Voor de renterisico's en risico's uit financiële posities treffen we beheersmaatregelen (vermijden, spreiden). We gaan in de uitwerking verder dan de wettelijke kaders.

Expliciet zijn de doelstellingen gericht op het versterken van de financierings- en vermogenspositie. Door de te betalen rente op de opgenomen leningen terug te dringen, trachten wij de rentekosten van de totale portefeuille te minimaliseren. Om dit te bereiken mag de renterisiconorm niet worden overschreden, wordt het gebruik van

kortlopende leningen beperkt tot de kasgeldnorm en dient de match tussen opgenomen gelden (o/g) en uitgezette gelden (u/g) niet in gevaar te worden gebracht. De genoemde doelstellingen wijken niet af van vorige jaren.

De financieringsmiddelen van de gemeente worden uitsluitend ingezet voor de uitoefening van de publieke taak. Het tot nu toe gehanteerde beleid bij de gemeente is om de financiering met externe financieringsmiddelen (kort- en langlopende leningen) in ieder geval zoveel mogelijk te beperken, door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) te gebruiken. Dit beleid zal worden voortgezet.

De Financieringsovereenkomst (Krediet- en Depotarrangement) met de N.V. Bank voor de Nederlandse Gemeenten (BNG) biedt voldoende mogelijkheden om eventuele tijdelijke financieringstekorten en eventueel -overschotten tegen een zo gunstig mogelijk rentepercentage aan te trekken c.q. uit te zetten.

In het coalitieakkoord is o.a. opgenomen dat in de lopende bestuursperiode een begin wordt gemaakt om de schuldenlast in de komende tien tot vijftien jaar te verlagen. Om dit voornemen te kunnen volgen, is een overzicht opgenomen waarin de ontwikkeling van de schuldenlast over een periode van 6 jaar wordt gepresenteerd. De in het overzicht opgenomen bedragen zijn gebaseerd op de jaarrekening 2018, de begroting 2019 na wijziging (na 1e tussenrapportage 2019) en de meerjarenbegroting 2020-2023.

Prognose geïnvesteerd vermogen en financieringsstructuur (in miljoenen euro's)

	stand 31-12-2019	stand 31-12-2020	stand 31-12-2021	stand 31-12-2022	stand 31-12-2023
Geïnvesteerd vermogen					
Materiële vaste activa	256,1	276,7	276,2	273,7	274,3
Financiële vaste activa	56,6	56,1	55,5	55,0	54,6
Grondexploitatie	34,4	41,7	37,1	35,9	32,0
Onderuitputting investeringen	,0	,0	,0	,0	,0
Totaal geïnvesteerd vermogen	347,1	374,5	368,8	364,6	360,9
Financieringsmiddelen					
<i>Eigen vermogen:</i>					
- Algemene reserve	21,4	19,9	17,5	16,1	16,2
- Bestemmingsreserves	7,0	7,5	7,6	7,9	8,2
<i>Vreemd vermogen:</i>					
- Langlopende leningen o/g	278,8	300,3	300,6	301,1	300,6
- Voorzieningen	5,6	4,9	5,0	5,4	6,1
Kortlopende financieringsmiddelen (b.v. kasgeld)	34,3	41,9	38,1	34,1	29,8
Totaal financieringsmiddelen	347,1	374,5	368,8	364,6	360,9

Uit het bovenstaande overzicht blijkt dat de behoefte aan externe (langlopende en kortlopende) financieringsmiddelen eerst toeneemt (tem 2020) en daarna geleidelijk daalt. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de verwachte toe- en afname van het geïnvesteerd vermogen en de verwachte afname van het eigen vermogen (algemene reserve en bestemmingsreserves). De belangrijkste onzekerheid in de afname van het geïnvesteerd vermogen zijn de investeringsprognose en de ontwikkeling in het kader van de bouwgrondexploitaties, zoals verkoop van gronden.

SCHATKISTBANKIEREN

Sinds eind 2013 is de Wet verplicht schatkistbankieren van kracht. Voor decentrale overheden betekent dit, dat zij verplicht zijn om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden, of te wel uit te lenen aan het Rijk. Om te kunnen schatkistbankieren is een rekening-courant tussen de gemeente en de Staat afgesloten. Het is toegestaan een relatief klein bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist aan te houden (drempelbedrag). De hoogte

van het drempelbedrag is 0,75% van de begrotingsomvang van de decentrale overheid met een minimum van € 250.000.

Inmiddels heeft er een beleidsdoorlichting plaatsgevonden en is het schatkistbankieren geëvalueerd. De verlaging van de destijds hoge EMU-schuld naar een houdbaar niveau was de directe aanleiding voor het verplicht schatkistbankieren door decentrale overheden. De economische crisis rechtvaardigde destijds deze ingreep door het Rijk in de autonomie van de decentrale overheden. Het kabinet is nog steeds van oordeel na de evaluatie van de beleidsdoorlichting dat een aan/uit variant onwenselijk is. Daar zijn meerdere redenen voor. Ten eerste acht het kabinet het beheersen van de schuld te allen tijde wenselijk, ook als de schuld onder de Europese norm van 60 procent van het bbp ligt. Ten tweede heeft schatkistbankieren niet alleen een positief effect op de schuld, maar draagt het ook bij aan risicovermindering en een doelmatig kasbeheer. Ten derde kunnen er ook nog consequenties zijn voor de uitvoerbaarheid. Vanuit het belang van de burger besluit het kabinet daarom dat de verplichting voor decentrale overheden om hun overtollige middelen aan te houden in de schatkist gehandhaafd blijft. Tegelijkertijd erkent het kabinet dat met name decentrale overheden die structureel rood staan en slechts incidenteel overtollige middelen hebben met hogere administratieve lasten te maken hebben dan gewenst is. Met een eventuele verhoging dan wel een andere berekening van het drempelbedrag denkt het kabinet aan deze bezwaren tegemoet te kunnen komen.

RENTEMETHODIEK EN RENTERESULTAAT

De toerekening van de rentelasten doen we volgens de rente-omslagmethode. Het totaal van de rentelasten wordt 'omgeslagen' over het geheel van de investeringen. De rentelasten zijn het totaal van de rentelasten op de langlopende geldleningen en de kortlopende financiering minus de renteopbrengsten van overtollige middelen.

Met de rente-omslagmethode rekenen we de rentelasten volgens de stand van de investeringen toe aan de taakvelden in de programmabegroting. We gaan ervan uit dat de gehanteerde omslagrente een reëel percentage is. Zodra de afwijking tussen de gehanteerde omslagrente en de werkelijk rentelast groter wordt dan 0,5%, moeten we de gehanteerde omslagrente aanpassen.

In onderstaand schema wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening (bedragen x € 1.000).

	Begroting 2020	
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		4.690
b. De externe rentebaten over de korte en lange financiering		-585
Saldo rentelasten en rentebaten		4.104
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-751	
c2. Projectfinanciering **) (Baanstee-Noord)	-360	
c3. Projectfinanciering doorverstrekte leningen (Stadsverwarming en Wooncompagnie)	294	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-817
d1. Rente over het eigen vermogen		476
d2. Rente over voorzieningen grondexploitaties (gewaardeerd op contante waarde)		-
Totaal aan taakvelden (programma's inclusief overzicht overhead) toe te rekenen rente	1,26%	3.763
e. *) De werkelijk aan taakvelden (inclusief overhead) toegerekende rente (renteomslag)	2,00%	5.971
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	0,74%	2.208

*) De omslagrente wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De boekwaarde van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd per 1 januari 2020 bedraagt bijna € 298,6 miljoen.

***) Onder projectfinanciering wordt verstaan het aantrekken van externe financiering voor een specifiek project. Financiering met eigen vermogen wordt niet aangemerkt als projectfinanciering. Er moet extern een lening zijn aangetrokken om het betreffende project te kunnen financieren. In het geval van projectfinanciering wordt inderdaad de voor die aangetrokken lening geldende rente toegerekend aan het betreffende project. Dit kan een ander percentage zijn dan aan andere projecten wordt toegerekend op basis van de omslagrente.*

Indien de werkelijke rentelasten die over een jaar aan taakvelden hadden moeten worden doorbelast, afwijken van de rentelasten die op basis van de voorgerecalculeerde renteomslag aan de taakvelden zijn toegerekend, dan kan de gemeente besluiten tot correctie. Correctie wordt verplicht gesteld indien deze afwijking groter is dan 25%.

Door de gelijkblijvende rente op de kapitaalmarkt, blijft de gemiddelde rente dalen. De verwachting is dat de gemiddelde rente in 2023 zal uitkomen op 1,52%. Dit betekent, om aan de regels te voldoen, dat vanaf 2021 de renteomslag naar verwachting naar 1,5% zal worden bijgesteld. In de Kaderbrief 2021 wordt hier nader op terug gekomen. Het effect voor de gesloten budgetten (afval en riolering) wordt dan ook bepaald.

KASGELDLIMIET EN RENTERISICONORM

De Wet Fido geeft twee concrete richtlijnen voor gemeenten voor het beheersen van renterisico's. Het gaat daarbij om de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd tot maximaal 1 jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar.

Kasgeldlimiet

Aan de totale omvang van de gemiddelde netto vlottende schuld (looptijd < 1 jaar) per kwartaal wordt door de Wet Fido een maximum gesteld, ook wel de kasgeldlimiet genoemd. De netto vlottende schuld mag de kasgeldlimiet niet overschrijden; hiermee wordt voorkomen dat het totaal aan korte schulden van een gemeente bepaalde grenzen overschrijdt.

De kasgeldlimiet is thans vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het dienstjaar. Het begrotingstotaal bedraagt in 2020 € 250,9 miljoen. De kasgeldlimiet bedraagt dan voor het jaar 2020 € 21,3 miljoen. Het gevoerde beleid is om de kasgeldlimiet maximaal te benutten, zodat optimaal gebruik gemaakt wordt van de lagere korte rente. In geen geval wordt de limiet onnodig overschreden.

Renterisiconorm

Het doel van de renterisiconorm is om tot een zodanige opbouw van de leningenportefeuille te komen, dat het renterisico uit hoofde van rente-aanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. De renterisiconorm houdt in dat maximaal 20% van het begrotingstotaal per jaar (met een minimum van € 2,5 miljoen) afgelost (en hergefinancierd) kan worden. De norm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd.

Indien de jaarlijks te herfinancieren bedragen onder deze norm blijven, is er sprake van een beheerste en overzienbare situatie. Naar verwachting is dit in onze gemeente de komende vier jaren het geval.

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld (bedragen in € 1.000)				
	2020	2021	2022	2023
1a Renteherziening op vaste schuld o/g	-	-	-	-
- Renteherziening op vaste schuld u/g	-	-	-	-
2 Netto renteherziening op vaste schuld (1a -/- 1b)	-	-	-	-
- Nieuw aangetrokken vaste schuld	68.000	38.000	20.000	22.000
3b Nieuw verstrekte lange leningen	-	-	-	-
4 Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a -/- 3b)	68.000	38.000	20.000	22.000
5 Betaalde aflossingen	46.493	37.766	19.506	22.419
6 Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	46.493	37.766	19.506	22.000

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld (bedragen in € 1.000)					
7	Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	46.493	37.766	19.506	22.000
8	Renterisiconorm	50.188	47.892	48.149	48.801
9a	Ruimte onder renterisiconorm (8 -/- 7)	3.695	10.126	28.643	26.801
9b	Overschrijding renterisiconorm (7 -/- 8)	-	-	-	-
Berekening renterisiconorm					
10	Stand van het begrotingstotaal per 1 januari	250.942	239.459	240.747	244.004
11	Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%
12	Renterisiconorm (10x11:100) / minimaal 2,5 mln	50.188	47.892	48.149	48.801

EMU-SALDO

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 19) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken over het voorafgaande jaar, het actuele jaar en het volgende jaar. Met ingang van 2017 is conform de vernieuwing BBV de ontwikkeling van het EMU-saldo voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar vereist in de meerjarenbegroting.

De begroting van Gemeente Purmerend is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel. Zoals eerder aangegeven werkt de EMU-systematiek op een andere manier dan het (gemodificeerde) baten- en lastenstelsel dat de gemeenten hanteren. Investerings tellen bijvoorbeeld niet mee in het stelsel van baten en lasten, daarbij wordt uitgegaan van de kapitaallasten van de investeringen. Investerings in een jaar tellen echter wel volledig mee in het EMU-saldo. Om de afzonderlijke provincies en gemeenten tijdig een beeld te geven wat dit voor hen betekent heeft het Ministerie van BZK (vooruitlopend op instemming van het parlement) in lijn met de Wet Hof, individuele EMU-referentiewaarden gepubliceerd. Een individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. Voor 2019-2022 is het jaarlijkse aandeel in het EMU-saldo van de decentrale overheden gesteld op 0,4%. Het aandeel van de gemeenten hierin is -0,27 procent. Deze macronorm wordt niet nader toegedeeld aan individuele gemeenten, er zijn geen referentiewaarden op het niveau van individuele organisaties. De hoogte van de macronorm bepaalt voor een belangrijk deel de ruimte die gemeenten hebben om investeringen te doen, maar vanwege het ontbreken van individuele referentiewaarden is het voor afzonderlijke gemeenten heel moeilijk, zo niet onmogelijk, te sturen op het EMU-saldo. Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting, er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort.

Hieronder worden de EMU-saldi gepresenteerd zoals nu zijn verwerkt voor 2019 (begroting na wijziging), 2020 en 2021. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat hieruit geen knelpunten voortvloeien.

Jaar	Bedrag (x € 1.000)
2019 (begroting na wijziging)	-/- 23.270
2020 (begroting)	-/- 29.683
2021 (begroting)	3.653

FINANCIERINGSBEHOEFTE EN LENINGENPORTEFEUILLE

Financieringsbehoefte

Om eventuele ongewenste renterisico's af te dekken is het van belang om te weten wanneer eventueel een vaste geldlening moet worden aangetrokken en voor welk bedrag.

Voor de bepaling van de financieringsbehoefte wordt gebruik gemaakt van een liquiditeitsplanning. Deze planning geeft een voortschrijdend inzicht van de verwachte liquiditeitsontwikkeling voor het lopende jaar en vier jaar vooruit. Veel informatie over de in deze planning opgenomen verwachte inkomsten en uitgaven wordt uit de (meerjaren)begroting gehaald. Deze verwachtingen laten zich vertalen naar geldstromen. Daarnaast wordt uitgegaan van een meerjarige financierings- en investeringsprognose. Niet alle baten en lasten uit de begroting leiden tot uitgaven en inkomsten: denk hierbij aan interne verrekeningen, afschrijvingen en dotaties/onttrekkingen aan reserves en voorzieningen.

De berekening van de financieringsbehoefte (financieringstekort of -overschot) geeft slechts indicatief aan of het aangaan van vaste geldleningen al dan niet noodzakelijk wordt. De uiteindelijke financieringsbehoefte voor de (begrotings-)jaren 2020-2023 wordt vooral bepaald door het tempo waarin voorgenomen investeringen worden gerealiseerd, de herfinanciering van bestaande leningen, de mutaties binnen de bouwgrondexploitaties en de inzet van reserves en voorzieningen. De kasgeldlimiet voor 2020 biedt voldoende ruimte voor het opnemen van kort geld om een eventueel beperkt financieringstekort te dekken.

Vanaf 2020 zijn er een drietal grote investeringen gepland ten aanzien van het gemeentelijke rioleringsplan (GRP), het integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP) en de tijdelijke woningen. Wel zijn er jaarlijks vervangingsinvesteringen die een gemiddelde afschrijvingstermijn van 19 jaar laten zien met een bijbehorende afschrijvingslast van gemiddeld € 13,9 miljoen. Hier is ook rekening mee gehouden in de (risico-)spreiding en optimalisatie van de leningportefeuille, door een mix toe te passen op de jaarlijkse financieringsbehoefte met jaarlijks een aanname met het aantrekken van zowel fixe als lineaire geldleningen met een looptijd van 15 jaar. Daarnaast wordt in de begroting uitgegaan van een stijgend rentepercentage (0,1%-punt). De rentepercentages voor de komende vier jaar zijn gebaseerd op de tarieven van de BNG per 1 mei 2019. Op basis van het voorzichtigheidsprincipe en vanwege risicobeheersing is een opslag gehanteerd bovenop de BNG tarieven.

Voor 2020 wordt rekening gehouden met het aantrekken van nieuwe langlopende geldleningen voor een bedrag van € 68 miljoen.

Leningenportefeuille

- Indien nodig wordt voor een tijdelijk financieringstekort kort geld (looptijd < 1 jaar) opgenomen.
- Het aantrekken van één of meer vaste langlopende geldleningen (looptijd > 1 jaar) in 2020 hangt, evenals in voorgaande jaren, met name sterk af van de financiering van de voorgenomen investeringen, de herfinanciering bestaande leningen en de mutaties binnen de bouwgrondexploitaties.
- Op basis van de laatste liquiditeitsplanning verwachten wij voor 2019 een financieringsbehoefte van € 36 miljoen (begroting 2019 € 35 miljoen).
- De verwachte stand van de leningenportefeuille per 1 januari 2020 bedraagt ruim € 278,8 miljoen. Dit is inclusief de verwachte aan te trekken lening van € 36 miljoen in 2019.

Het verwachte verloop van onze leningenportefeuille is als volgt (bedragen x € 1.000):

Jaar (bedragen x € 1.000)	2019	2020	2021	2022	2023
Stand leningen per 1 januari	270.108	278.822	300.329	300.563	301.057
Aflossingen	27.286	46.493	37.766	19.506	22.419
Nieuw aan te trekken leningen	36.000	68.000	38.000	20.000	22.000

Jaar (bedragen x € 1.000)	2019	2020	2021	2022	2023
Stand leningen per 31 december	278.822	300.329	300.563	301.057	300.638
Gemiddelde rente%	1,84%	1,67%	1,56%	1,57%	1,54%

Overzicht verwacht verloop leningportefeuille begrotingsjaar 2020:

Opbouw (bedragen in miljoenen euro's)	Stand 31-12-2019	Gemiddelde rente	Aflossing 2020	Stand 31-12-2020
Algemene dienst	268,6	1,63%	46,4	290,2
Woningbouw (totaal)	2,2	3,70%	0,1	2,1
SVP (doorverstrekt)	8,0	2,65%	-	8,0
Totaal	278,8	1,67%	46,5	300,3

Toelichting:

ad A. De leningportefeuille algemeen bestaat voornamelijk uit leningen met een jaarlijkse nominale aflossing of met een aflossing ineens aan het einde van de looptijd (zogenaamde fixe leningen). De leningportefeuille algemeen bedraagt per 31 december 2020 € 290,2 miljoen. Deze leningen zijn aangetrokken met een gemiddeld rentepercentage van 1,63%. De aflossingsverplichting in 2020 bedraagt € 46,5 miljoen.

ad B. De leningportefeuille woningbouw bedraagt per 31 december 2020 € 2,1 miljoen. Deze (laatste) geldlening is aangetrokken ter financiering van woningbouwprojecten en is doorverstrekt aan de woningbouwcorporatie. Het gemiddeld rentepercentage bedraagt 3,70%. De aflossingsverplichting in 2020 bedraagt € 0,1 miljoen. De laatste aflossing van deze lening vindt plaats in 2040.

ad C. De leningportefeuille Stadsverwarming Purmerend bedraagt per 31 december 2019 € 8 miljoen. Deze geldlening is aangetrokken ter financiering van de kapitaalbehoefte van de Stadsverwarming en is doorverstrekt aan de Stadsverwarming Purmerend. Gemiddeld rentepercentage bedraagt 2,65%. De aflossingsverplichting in 2020 is nihil. Deze fixe lening van € 8 miljoen wordt afgelost in 2023. In het kader van de voorgenomen afbouw van de schuldenlast worden geen leningen meer aangetrokken en doorverstrekt aan Stadsverwarming. In plaats daarvan wordt volstaan met het garanderen van nieuwe geldleningen.

GARANTSTELLINGEN STADSVERWARMING

De gemeente staat als 100% aandeelhouder garant voor de verplichtingen van de BV Stadsverwarming. In het verleden was er, naast het ingebrachte eigen vermogen, sprake van een mix van aan Stadsverwarming verstrekte geldleningen en door de gemeente gegarandeerde geldleningen. Zoals hierboven al is aangegeven worden geen nieuwe geldleningen meer verstrekt maar wordt volstaan met het garanderen van nieuwe geldleningen. Voor de periode 2016-2019 geldt een plafond van € 30 miljoen, waarvan inmiddels € 10 miljoen aan nieuwe geldleningen is aangetrokken. Deze leningen zijn voor de financiering en herfinanciering van de bestaande bedrijfsactiviteiten. Voor de periode na 2019 zijn nog geen afspraken gemaakt. Voor 2019 zal een lening aangetrokken zal worden, maar timing en omvang is nu nog niet bekend.

KOERSRISICO

Het koersrisico is het risico dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. Door gebruik te maken van die instrumenten voor de kortlopende uitzettingen die zijn toegestaan (zoals daggeld en rekening courant), zal het te lopen koersrisico minimaal zijn. Langlopende uitzettingen uit hoofde van de treasury functie zullen naar verwachting niet plaatsvinden. Voor het verstrekken van geldleningen en garantstellingen uit hoofde van de publieke functie, zullen zich naar verwachting geen bijzondere risico's voordoen.

RISICOANALYSE

Ten aanzien van de rentekosten en -baten wordt er in de meerjarenbegroting geen bijzonder risico gelopen. De aflopende renteopbrengsten door aflossingen van de aan de woningcorporatie en Stadsverwarming verstrekte leningen, zijn structureel ingepast. Verder maakt Purmerend geen gebruik van financiële derivaten bij het aantrekken van financiering.

6 Bedrijfsvoering

ALGEMEEN

Bedrijfsvoering schept voorwaarden en biedt ondersteuning voor de uitvoering van de gemeentelijke taken. Dit gebeurt op meerdere vakgebieden, zoals Juridische Zaken, ICT, Financiën, Personeelszaken en meer. Bedrijfsvoering ondersteunt. Het is nodig dat deze ondersteuning aansluit bij de behoefte. Daarom stemt Bedrijfsvoering haar aanbod af met de teams die diensten leveren aan de inwoners en bedrijven. Om aan te bieden wat nodig is, schakelt Bedrijfsvoering continu tussen maatwerk en standaardisatie. Vanuit de Rijksoverheid wordt voor de bedrijfsvoering sterke nadruk gelegd op standaardisatie. Bijvoorbeeld om de gemeentebegrotingen op een zelfde manier in te delen of om de informatiehuishouding generiek te maken. Maar om in te spelen op specifieke situaties is vaak maatwerk nodig. Bedrijfsvoering moet meebewegen met de dynamiek in de organisatie maar ook goede invulling geven aan standaards om aangesloten te blijven op de ketenpartners. Om de raad meer inzicht te geven in de aard en omvang van de overhead is het hoofdstuk 'Overzicht overhead' in de begroting opgenomen.

VOOR DE STAD

Onze organisatie werkt voor de stad. De medewerkers geven handen en voeten aan de beslissingen van de politiek. Om dat zo goed en efficiënt mogelijk te doen, organiseren wij ons dicht bij de stad. Hiervoor hebben we de organisatie ingedeeld in drie domeinen: het Ruimtelijk domein, het Maatschappelijk domein en het domein Bedrijfsvoering en Diensten. Het is een platte organisatie met korte lijnen, met medewerkers die ingezet worden op hun talent en die zich zichtbaar betrokken voelen bij de stad. Een groot deel woont in (of om) Purmerend. We hebben een open en moderne werkomgeving die het samenwerken ondersteunt. In de uitvoering van ons werk blijven we steeds zoeken naar de meest passende manier van werken. Soms direct met de stad, soms indirect.

Een grote groep medewerkers van het Ruimtelijke en Maatschappelijk domein staat in hun werk direct in verbinding met inwoners en ondernemers in de stad. Zij zien hierdoor de diversiteit aan problemen waar sommige Purmerenders mee worstelen. Zij worden uitgedaagd om zich in hun problematiek te verplaatsen en hun deskundigheid in te zetten om het wonen en leven in Purmerend een stukje beter te maken. Het werk van de medewerkers van Bedrijfsvoering en Diensten richt zich meer op de interne organisatie, het uitvoeren van wettelijke taken en het vastleggen en beheren van procedures. Computersystemen moeten goed werken en salarissen moeten op tijd worden betaald. Maar ook in dit domein houden we het blikveld breed en verbinden we de inspanningen met het grotere geheel: werken voor de stad. Hoe helpen en ondersteunen we de collega's die in directe verbinding staan met buiten het beste. Dit levert een breed gedragen gevoel op dat het werk in de ondersteuning extra betekenis geeft.

Als organisatie zoeken we steeds naar een goede balans tussen een efficiënte en bedrijfsmatige werkorganisatie en een effectieve gemeente die uitgaat van de stad. Bedrijfsvoering en Diensten schakelt daarom continu tussen maatwerk en standaardisatie. Dit is de uitdaging waarmee we verder mee aan de slag gaan, wat in deze bestuursperiode tot uitdrukking zal komen. Daar waar dat kan, sluiten we aan bij ketenpartners in de regio zoals de provincie, het waterschap en de omgevingsdienst. Met deze partners werken we samen aan plannen en processen. Samen gaan we ons de komende periode inzetten voor de stad.

ORGANISATIEONTWIKKELING

Als organisatie zijn we in beweging en schakelen we op de ontwikkelingen die op ons af komen. Denk hierbij aan politieke besluiten en externe ontwikkelingen zoals een groeiende economie, technologische en maatschappelijke

ontwikkelingen. Deze (toekomstige) ontwikkelingen brengen we in beeld en vertalen we naar effecten op teams en functies. Hierdoor krijgen we zicht op welke mensen we in de toekomst nodig hebben en kunnen we daar tijdig op inspelen (strategische personeelsplanning).

We monitoren of onze interne processen en regelingen in overeenstemming blijven met de ontwikkelingen in de samenleving en onze stad, en schakelen mee met die ontwikkelingen. Op dit moment onderzoeken we of de vigerende reiskostenvergoedingen nog in overeenstemming zijn met de mobiliteitsvisie (en het daaruit ontwikkelde Verkeersplan Purmerend 2040) voor de stad.

Veel Purmerenders zijn tevreden over de gemeente, maar we maken ook mee dat er ontevredenheid is. Soms uit zich dat in agressie. Agressie tegenover onze medewerkers tolereren we niet. De beheersing van agressie uitingen die we in 2018 en 2019 hebben ingezet borgen we in de organisatie. Ook zal in 2020 een BOT-team (BedrijfsOpvang Team) werkzaam zijn ter ondersteuning van de medewerkers die met agressie geconfronteerd zijn.

Door de economische groei hebben we te maken met een krappe arbeidsmarkt, waarbij de concurrentie tussen werkgevers groot is. Hierdoor moeten we meer inspanningen doen om de juiste kandidaten te bereiken en te interesseren om bij ons te solliciteren. We onderzoeken hoe we onze arbeidsmarktcommunicatie hierop kunnen aanpassen en of we onze werving en selectie op een andere manier willen vormgeven.

Ook al stijgt de AOW leeftijd met de nieuwe pensioenaanspraken minder snel dan voorheen was besloten, we moeten wel allemaal langer doorwerken. Leidinggevend en medewerkers zijn gezamenlijk verantwoordelijk ervoor te zorgen dat de medewerker duurzaam inzetbaar blijft. Daarom wordt bij de buitendienst van het Ruimtelijk Domein bekeken of we, naast individuele maatwerkafspraken, initiatieven zoals een tweede loopbaan beleid voor deze specifieke groep medewerkers kunnen ontwikkelen.

In 2020 treedt de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) in werking. Dit heeft gevolgen voor onze organisatie omdat de wetgeving verandert. Onze medewerkers krijgen bijvoorbeeld in plaats van een eenzijdige aanstelling een tweezijdige arbeidsovereenkomst. De voorbereidingen naar deze nieuwe situatie zijn in volle gang.

HET BETER WERKEN

Het Beter Werken is inmiddels gemeengoed. In 2020 zullen een aantal installatietechnische maatregelen geëffectueerd moeten worden voor een betere klimaatbeheersing. Dit moet Het Beter Werken nog prettiger maken. Er wordt ingezet op uitbreiding van de verhuur van het Stadhuis tot een volledige benutting van de vrije vloeroppervlakte, rekening houdend met de eigen behoeften van de gemeentelijke organisatie.

INFORMATIEVOORZIENING

Digitalisering

De ruimte voor het gemeentelijk informatiebeleid wordt steeds meer ingekaderd door landelijk beleid. Dit beleid is herijkt onder de noemer NL DIGIbeter. De sturende werking van dit beleid gaat vooral over de standaardisatie van koppelingen. De koppelingen zijn bedoeld om informatie te kunnen delen met organisaties waarmee we samenwerken en om gebruik te kunnen maken van moderne digitale en veilige identificatiemiddelen. Purmerend stemde binnen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) in met de collectivisering van informatievoorzieningen. Dit betekent dat gemeenten samen systemen en werkwijzen ontwikkelen, met de bedoeling om hiervan ook samen gebruik te maken. Dit is een ontwikkeling die op de langere termijn effectief kan zijn. Nu zijn er nog weinig praktisch bruikbare instrumenten in samenwerking tot stand gekomen.

Voor de korte termijn blijven we gebruik maken van standaard systemen die leveranciers ons aanbieden. Deze zetten we zo goed mogelijk in voor digitale dienstverlening en de efficiency van onze interne organisatie. We kiezen doelbewust voor standaard systemen. Er mag alleen maatwerk zijn bij de inrichting van de systemen. Dit is een

voorwaarde om de systemen beheerbaar en daarmee robuust te houden. Aansluitend bij de transitie van onze organisatie is de interne ondersteuning met Informatievoorziening sterk gericht op wat er nodig is om de producten en diensten te leveren aan onze inwoners en bedrijven, aansluitend bij de specifieke behoefte. Vandaar dat we projecten in nauwe samenwerking met de collega's uit het Ruimtelijk en Maatschappelijk kiezen en prioriteren.

Technische infrastructuur

Door de snelle technologische ontwikkelingen in de maatschappij, merken wij in Purmerend dat we onze servers, data-opslag en andere onderdelen van de technische infrastructuur eerder moeten vervangen dan we gewend zijn. Ruim voordat de apparatuur technisch is versleten, is vervanging nodig om functioneel op peil te blijven. Deze ontwikkeling is niet van tijdelijke aard. We hebben ons vervangingschema onder de begroting hierop aangepast.

Ook gaan we het komende jaar een aantal keuzes maken voor de toekomstige inrichting van de technische infrastructuur. Vraagstukken hierbij zijn hoe we het beheer, de continuïteit en de informatiebeveiliging kunnen blijven borgen.

Huur van software in plaats van koop

Leveranciers kiezen er voor om de software steeds meer als zogeheten SaaS (Software as a Service) aan te bieden. Dit biedt hen de mogelijkheid om de software vaker en gemakkelijker aan te passen op wat de gemeenten nodig hebben. In Purmerend maken we hierdoor nu meer gebruik van de gehuurde software, die op de netwerken van de leveranciers staan. Deze verandering heeft verschillende effecten. Wij moeten bijvoorbeeld meer kennis en ervaring opdoen om met deze externe software te koppelen en de gegevens veilig te gebruiken in programmatuur die elders is geïnstalleerd. Een ander effect is dat het beheer in onze organisatie minder tijd gaat vragen.

Informatieveiligheid

De aandacht voor Informatieveiligheid binnen onze organisatie is nu structureel. Dit onderwerp is van belang omdat de taakuitvoering van de gemeente steeds afhankelijker is geworden van informatie. Maar minstens zo belangrijk is dat we aantoonbaar zorgvuldig moeten en willen omgaan met de gegevens over onze burgers en de bedrijven. We volgen een continu proces waarbij we 'de lat steeds iets hoger leggen', aansluitend bij wat ons is opgelegd met de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Daarbij gaan we steeds meer over naar het bepalen en denken vanuit de risico's die we lopen. Op basis daarvan bepalen we welke maatregelen nodig zijn en welke kosten dit met zich mee brengt.

Werken met data: Datalab

Als praktische vertaling van het 'werken voor de stad' merken we dat er behoefte is aan data, aan gegevens, voor een specifiek maatschappelijk vraagstuk. Hier spelen we op in om onze gegevens zo veel als mogelijk toegankelijk te maken, met inachtneming van de regels voor de privacy en informatieveiligheid. Ook dit is een ontwikkeling die landelijk is terug te vinden. De VNG heeft een zogenaamde 'high-value-list' gepubliceerd waarbij wij worden uitgedaagd om de gegevens op deze lijst als open data aan te bieden, zodat elke inwoner en ondernemer en gebruik van kan maken. Het komende jaar maken we een begin met het ontsluiten van deze data met de software die we het afgelopen jaar in het Datalab hebben ontwikkeld.

Documentaire informatievoorziening: zaakgericht werken

De invoering van zaakgericht werken is in toenemende mate aan de orde. Deze manier van werken is bijvoorbeeld ook een leidend principe voor de ontwikkeling van het DigitaalStelsel-Omgevingswet (DSO), zoals dat nu onder regie van het ministerie van BZK tot stand komt. Ons zaakstelsel wordt stap voor stap verder ingevoerd. De prioriteit ligt nu bij de digitalisering van documenten. Er is een grote actie gaande om bouwdoossiers te digitaliseren voor het Omgevingsloket; dat loopt door in 2020. Digitale documenten worden per zaak opgeslagen en beheerd. Dit blijkt effectief en ook veel gebruiksgemak te bieden, zoals de collega's voor de inkomensbijsstand dit nu bijvoorbeeld ervaren.

Stelsel van basisregistraties

Bijzonder aan de situatie in Purmerend is dat de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Waarde Onroerende Zaken (WOZ) en Basisregistratie GrootstadsTopografie (BGT) in hetzelfde team worden beheerd, waardoor efficiënt wordt gewerkt en de kwaliteit en de samenhang worden geborgd. Daarmee loopt Purmerend ver voorop t.o.v. andere gemeenten.

In 2019 is het Ruimtelijke domein begonnen met de opbouw van De Basisregistratie Ondergrond (BRO). De werkzaamheden zullen doorlopen naar 2020. Een ander doorlopend project is de koppeling data BOR-BGT. Het is van groot belang dat de informatie van beheerders van de openbare ruimte wordt gekoppeld aan de BGT. Vanuit de BGT gaat de data immers naar een landelijke voorziening; de informatie is vervolgens als open data beschikbaar voor meerdere doeleinden en gebruikers. Denk hierbij o.a. aan het Omgevingsloket en hulpdiensten. In voorgaande jaren lag de nadruk op de opbouw van het stelsel van basisregistraties.. De werkzaamheden verschuiven nu naar het gebruik van de basisregistraties voor maatschappelijke vraagstukken en ontsluiting van informatie op de kaart (Atlas) Zo zijn de basisregistraties al ingezet voor het asbestprobleem op daken en vormen zij het fundament voor het Omgevingsloket en het DataLab.

WOZ taxaties

Begin 2020 is naar verwachting de kwaliteitsverbetering van de BAG/WOZ objectadministratie gereed. 2020 is vervolgens een proefjaar om de omzetting van taxeren op inhoud naar taxeren op gebruiksoppervlakte (GBO) te gaan testen en eventuele uitval te verbeteren. Dat is ruim op tijd om per 1 januari 2022 te voldoen aan de verplichting om WOZ taxaties op basis van GBO uit te voeren.

BETALINGSGEDRAG

Het betalingsgedrag van de gemeente wordt beoordeeld aan de hand van het aantal dagen dat de leverancier moet wachten op bijschrijving van het gefactureerde bedrag. De gemeente hanteert als voorwaarde dat er binnen 30 dagen wordt betaald. De gemiddelde betalingstermijn van de gemeente bedraagt momenteel 25 dagen. In individuele gevallen is er sprake van termijnoverschrijding. Het beleid is erop gericht om de individuele overschrijdingen terug te dringen.

7 Verbonden partijen

DOELSTELLING

Deze paragraaf geeft inzicht in de partijen waarmee de gemeente Purmerend is verbonden. In onderstaand overzicht beschrijven wij de verbonden partij, de wijze waarop de bestuurlijke zeggenschap is vormgegeven en de hoogte van de jaarlijkse bijdragen.

WAT IS EEN VERBONDEN PARTIJ

Een privaot- of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft (artikel 1 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten).

HOE KIJKEN WIJ AAN TEGEN INHOUDELIJKE AANSTURING VERBONDEN PARTIJEN?

De gemeente Purmerend heeft om diverse redenen een belang in verbonden partijen. Dit kan diverse oorzaken hebben:

- Vanuit het verleden ontstaan, gemeentelijk belang beperkt, maar financieel interessant vanwege dividendinkomsten.
- Strategisch belang: de gemeente heeft er belang bij of is wettelijk verplicht om via gemeenschappelijke regelingen of besturen invloed te hebben in bepaalde, meer inhoudelijke, zaken. Door deze verbonden partijen wordt het mogelijk bepaalde voorzieningen voor de (inwoners van de) gemeente beschikbaar te hebben en daarbij ook bestuurlijke invloed uit te oefenen.

- Verzelfstandigde gemeentelijke onderdelen: qua bestuur en organisatie zijn er voormalige gemeentelijke onderdelen op afstand gezet. Door financiële relaties of bestuurlijke vertegenwoordiging heeft de gemeente nog invloed op de koers van deze verzelfstandigde onderdelen.

Al deze samenwerkingsverbanden hebben als overeenkomst dat het bestuur van de gemeente Purmerend via deze samenwerkingsverbanden een bijdrage kan leveren aan het behalen van de verschillende programmadoelstellingen. Als dit wijzigt, moet de gemeente de wijze van betrokkenheid in de betreffende partij heroverwegen.

BEGROTINGSCRITERIUM IN RELATIE TOT VERBONDEN PARTIJEN

Het begrotingscriterium houdt in dat binnen de spelregels van de raad, geen overschrijdingen op programmaniveau mogen plaatsvinden. Een belangrijk dilemma in het kader van de verbonden partijen is, dat door de wijze waarop de bestuurlijke zeggenschap is georganiseerd (op afstand), de uitkomsten van de begroting en jaarrekening van de verbonden partijen en de gemeentelijke bijdrage niet altijd direct beïnvloedbaar zijn.

Over voorstellen voor de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage hanteert onze gemeente de volgende beleidslijn:

- Financieel effect gebaseerd op nieuw beleid van verbonden partij kan alleen opgenomen worden in de begroting en de budgetten na instemming van de raad, passende binnen de (financiële) spelregels voor nieuw beleid van de gemeente.
- Financieel effect gebaseerd op bestaand beleid van verbonden partij beschouwen als onvermijdelijke wijziging en deze als zodanig behandelen in de begroting en begrotingsaanpassingen.

De belangrijkste verbonden partijen van Purmerend zijn:

Programma 2 Samenleving

Verbonden partij	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Zaanstreek/Waterland
Vestigingsplaats	Zaandam
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.M.M. Rotgans
Openbaar belang	In stand houden gezondheidsdienst
Aard	Gemeenschappelijke regeling met 8 andere gemeenten
Ontwikkeling	Dit betreft een gemeenschappelijke regeling (GR) van de gemeenten in Waterland, Zaanstad en Oostzaan. Gemeenten zijn verplicht om alleen, of samen met anderen, een gezondheidsdienst in stand te houden. Bestuurlijk is de gemeente vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur.
Risico's	Eigen risicodragers WW-verplichting, omvang projectenportefeuille, doorbetalingsverplichting bij arbeidsongeschiktheid (WWGA/WIA), calamiteiten binnen taakveld (uitbraak infectieziektes of rampenbestrijding).
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 1.398.403
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 7.197.661
Resultaat 2018	€ 16.103 voordelig
Realisatie dividend 2018	n.v.t.
Begroot dividend 2019	n.v.t.
Geraamde bijdrage 2019	€ 2.964.715
Geraamde bijdrage 2020	€ 3.035.178

Verbonden partij	Werkom
Vestigingsplaats	Purmerend
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.M.M. Rotgans
Openbaar belang	Uitvoering Wsw
Aard	Gemeenschappelijke regeling met Zaanstad
Ontwikkeling	Gestart sinds 1-1-2018
Risico's	Risico's zijn voor rekening deelnemende gemeenten.

Eigen vermogen ultimo 2018	€ 827.847
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 6.949.423
Resultaat 2018	€ 270.873
Realisatie dividend 2018	N.v.t.
Begroot dividend 2019	N.v.t.
Geraamde bijdrage 2019	€ 8.607.263
Geraamde bijdrage 2020	€ 8.291.263

Programma 4 Milieu

Verbonden partij	Omgevingsdienst IJmond
Vestigingsplaats	Beverwijk
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. PL.v. Meekeren
Openbaar belang	Ja, verplicht in deze vorm georganiseerd
Aard	Gemeenschappelijke regeling met 13 andere gemeenten en de provincie
Ontwikkeling	De GR anticipeert op de invoering van de Omgevingswet. Voor de uitvoering van de taken zijn de Wet VTH en het Energieakkoord belangrijke uitgangspunten. Toenemende aandacht voor circulaire economie. Voortdurende inzet op verbeteren van de dienstverlening en verminderen van administratieve lasten.
Risico's	De door de GR geïdentificeerde risico's betreffen met name de bedrijfsvoering. Daarnaast zullen kosten gemaakt worden in geval van calamiteiten die de normale uitoefening van taken te boven gaan. Risico's zijn uiteindelijk voor rekening van de deelnemende gemeenten.
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 509.260
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 8.551.522
Resultaat 2018	€ 10.512
Realisatie dividend 2018	n.v.t.
Begroot dividend 2019	n.v.t.
Geraamde bijdrage 2019	€ 143.293
Geraamde bijdrage 2020	€ 148.755

Programma 8 Veiligheid

Verbonden partij	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
Vestigingsplaats	Zaanstad
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Dhr. D. Bijl
Openbaar belang	Ja, verplicht in deze vorm georganiseerd
Aard	Gemeenschappelijke regeling met 7 andere gemeenten
Ontwikkeling	Bij de vorming van de GR is overeengekomen dat de lasten via een groeimodel worden verdeeld van historische gegevens naar objectieve verdeelmaatstaven, waarbij de Veiligheidsregio in dezelfde periode een taakstelling op de totale begroting moet realiseren.
Risico's	De door de GR geïdentificeerde risico's betreffen met name de bedrijfsvoering. Daarnaast zullen kosten gemaakt worden in geval van calamiteiten die de normale uitoefening van taken te boven gaan. Risico's zijn uiteindelijk voor rekening van de deelnemende gemeenten.
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 2.368.000
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 9.598.000
Resultaat 2018	€ 1.177.000
Realisatie dividend 2018	n.v.t.
Begroot dividend 2019	n.v.t.
Geraamde bijdrage 2019	€ 5.952.668
Geraamde bijdrage 2020	€ 6.050.472

Programma 9 Economie

Verbonden partij	Recreatieschap Twiske-Waterland
------------------	---------------------------------

Vestigingsplaats	Velsen
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. M. Hegger
Openbaar belang	Gebiedsbeheer landschappen Twiske en Waterland
Aard	Beheer van landschappen Twiske en Waterland
Ontwikkeling	Sinds 2013 zijn het Twiske en Landschap Waterland samengegaan in het recreatieschap Twiske-Waterland.
Risico's	Het benodigd weerstandsvermogen van € 467.000 is afgedekt met een weerstandscapaciteit van € 1.944.000.
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 2.647.268
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 0
Resultaat 2018	€ 13.167
Realisatie dividend 2018	n.v.t.
Begroot dividend 2019	n.v.t.
Geraamde bijdrage 2019	€ 81.083
Geraamde bijdrage 2020	€ 82.729

Programma 10 Bestuur en concern

Verbonden partij	Waterlands archief
Vestigingsplaats	Purmerend
Bestuurlijke vertegenwoordiger	D. Bijl
Openbaar belang	De regeling heeft als doel de belangen m.b.t. de archiefbescheiden en collecties die berusten in de archiefbewaarplaatsen van de gemeenten in gezamenlijkheid te behartigen.
Aard	Gemeenschappelijke regeling met 5 andere gemeenten
Ontwikkeling	De mogelijkheden tot samenwerking met het gemeentearchief Zaanstad worden verkend.
Risico's	Risico's betreffen met name de bedrijfsvoering.
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 493.068
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 221.338
Resultaat 2018	- € 69.040
Realisatie dividend 2018	n.v.t.
Begroot dividend 2019	n.v.t.
Geraamde bijdrage 2019	€ 524.838
Geraamde bijdrage 2020	€ 532.871

Algemene dekkingsmiddelen

Verbonden partij	BV Stadsverwarming
Vestigingsplaats	Purmerend
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Aandeelhouderschap
Openbaar belang	Stadsverwarming Purmerend (SVP) heeft op basis van artikel 2 van de Warmtewet (2013) de plicht warmtelevering in het verzorgingsgebied zeker te stellen, tegen redelijke voorwaarden en met inachtneming van een goede kwaliteit van dienstverlening.
Aard	De BV Stadsverwarming is een 100% deelneming van de gemeente Purmerend. De BV koopt en verkoopt warmte en heeft hiervoor een eigen distributienet. De deelneming van de gemeente in de BV bedraagt ruim € 38 miljoen.
Ontwikkeling	Vanaf medio 2014 is 80% van de jaarlijkse warmtebehoefte van de klanten van SVP afkomstig van biomassa en is daarmee klimaatneutraal.
Risico's	Wet- en regelgeving, gasprijsontwikkeling, graaddagenontwikkeling (en de daaraan gerelateerde afzet) en de hoogte van de inflatie.
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 13.238.000
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 98.441.000
Resultaat 2018	€ 2.174.000
Realisatie dividend 2018	Geen

Begroot dividend 2019	€ 700.000
Geraamde bijdrage 2019	N.v.t.
Geraamde bijdrage 2020	N.v.t.

Verbonden partij	BNG
Vestigingsplaats	Den Haag
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Aandeelhouderschap
Openbaar belang	Ja
Aard	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoner.
Ontwikkeling	De BNG heeft zich in 2016 sterker gericht op nieuwe producten (o.a. energietransitie financieringsfaciliteit) en verduurzaming van de balans.
Risico's	Het resultaat financiële transacties zal ook in de nabije toekomst gevoelig blijven voor politieke, economische en monetaire ontwikkelingen.
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 4.687 miljoen
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 135.041 miljoen
Resultaat 2018	€ 337 miljoen
Realisatie dividend 2018	€ 159 miljoen
Begroot dividend 2019	Gezien de onvoorspelbare bewegingen op de financiële markten acht de bank het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinst 2019.
Achtergestelde schulden per	01-01-2018: 31 miljoen en 01-01-2019: 32 miljoen
Geraamde bijdrage 2019	N.v.t.
Geraamde bijdrage 2020	N.v.t.

Verbonden partij	Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)
Vestigingsplaats	Alkmaar
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Aandeelhouderschap
Openbaar belang	Ja
Aard	HVC is verantwoordelijk voor het duurzaam afvalbeheer van haar aandeelhouders. Daarnaast produceert HVC duurzame energie en levert deze aan gemeenten, waterschappen, bedrijven en particulieren. De kerntaken van HVC zijn grondstoffenmanagement en opwekking en levering van duurzame energie. Bovendien ondersteunt HVC haar aandeelhouders bij het in kaart brengen van maatregelen voor lokale verduurzaming. HVC is actief in Nederland en binnen Nederland de grootste niet-commerciële afvalinzamelaar. HVC heeft 46 aandeelhoudende gemeenten en 6 waterschappen uit Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Friesland.
Ontwikkeling	HVC heeft ambities voor een duurzame toekomst.
Risico's	De bedrijfsvoering staat op grote afstand van de aandeelhouders.
Eigen vermogen ultimo 2018	€ 116.706.000
Vreemd vermogen ultimo 2018	€ 856.457.000
Resultaat 2018	€ 13.305.000
Realisatie dividend 2018	N.v.t.
Begroot dividend 2019	N.v.t.
Geraamde bijdrage 2019	N.v.t.
Geraamde bijdrage 2020	N.v.t.

O V E R I G E O V E R Z I C H T E N

Subsidies

Subsidiebudgetten per beleidsveld programma 2	Subsidiebudget
BV021 Kunst en cultuur	-4.605.512
BV022 Sport en recreatie	-4.071.367
BV024 Jeugd	-4.094.652
BV025 Onderwijs	-2.958.961
BV026 Maatschappelijke ondersteuning	-15.021.594
BV027 Werk en inkomen	-381.065
Totaal subsidiebudget programma 2	-31.133.151

De subsidiebudgetten zijn inclusief sportsubsidie (op basis van de sportverordening), Beschermd Wonen, onderwijsachterstandenbeleid, evenementen, Jeugdzorg (toegang en ambulante zorg), GGD (preventie), inloofunctie GGZ en Cliëntondersteuning.

De budgetten, zoals deze worden vastgesteld in de programmabegroting 2020, worden in een separaat overzicht subsidieplafonds opgenomen. Het college zal de subsidieplafonds vaststellen en publiceren na vaststelling van de programmabegroting 2020.

De in 2020 te verlenen subsidie per instelling zijn met ingang van januari 2020 opgenomen in het subsidieregister op purmerend.nl.

Financiële kaders en uitgangspunten begroting 2020-2023

In dit financieel perspectief staan de uitgangspunten en kaders waarbinnen het college de begroting opstelt.

- De ontwikkeling van de loonkosten van de gemeenteambtenaren volgt de cao. De laatst afgesloten cao heeft een looptijd tot 1-1-2019. Voor het jaar 2019 wordt naast een cao effect ook een verhoging van de pensioenpremie verwacht, conform het meerjarig pensioenbeleid van het ABP. Voor het jaar 2019 houden wij rekening met een stijging van de totale loonkosten met 4,4% (1,4% pensioenpremie en 3% cao-effect) en voor de jaren 2020-2023 met een stijging van 3%. Dit is inclusief de ontwikkeling van de werkgeverspremies.
- De personeelsformatie is gebaseerd op het organogram per 1 februari 2019, inclusief alle wijzigingen en genomen besluiten tot en met januari 2019. De ambtelijke functies begroten we tegen de functionele schaal met een anciënniteit van trede 10.
- Voor de subsidies houden we rekening met een jaarlijkse indexatieverhoging van 1,5%. Indien instellingen zelf een hogere cao-ontwikkeling hebben, volgt er geen aanvullende compensatie. Met de instellingen is afgesproken dat voor het lopende jaar niet meer wordt gecompenseerd voor loonkostenstijgingen gekoppeld aan de ambtenaren cao. De jaarlijkse indexatieverhoging vindt plaats bij de verleningsbeschikking voor het subsidie jaar t+1.
- De kosten van derden zijn goederen en diensten die aan de gemeente worden geleverd. Het gaat hier bijvoorbeeld om de kosten van energie, kantoorartikelen, accountantsdiensten, onderhoud aan gebouwen en infrastructuur, schoonmaak en softwarelicenties. In afwijking van de CBS-indexering gaan we uit van een jaarlijkse groei van 1,00%. Hiermee onderstrepen we de blijvende inzet om goedkoper en met een hogere kwaliteit in te kopen. In de budgetten is de groei niet functioneel verwerkt. In het geval van excessieve stijgingen kan met onderbouwing aanspraak worden gemaakt op de collectieve stelpost. Reguliere stijgingen dienen binnen het betreffende programma/beleidsveld te worden opgevangen.
- Voor de leges, afvalstoffen- en rioolheffing geldt het criterium van 100% kostendekkenheid. Dit betekent enerzijds dat niet meer mag worden geheven dan de begrote kosten die gedekt worden met de heffing. Het betekent anderzijds dat kostenstijgingen bijvoorbeeld als gevolg van cao-ontwikkelingen in deze tarieven worden doorberekend. De hoogte van deze tarieven zijn onder meer afhankelijk van de tijdsbesteding en de kosten van overhead. De opbrengsten worden gebruikt om de kwaliteit van de activiteit te waarborgen en om personeels-, huisvestings- en materiaalkosten te dekken. Van een aantal tarieven wordt het maximaal te heffen bedrag vastgesteld door de Rijksoverheid zoals de tarieven voor reisdocumenten, het rijbewijs en de tarieven voor aktes uit de registers van de burgerlijke stand.
- De OZB, RZB en de overige heffingen (precario-, toeristen-, honden-, reclame- en parkeerbelasting en marktgelden) stijgen jaarlijks nominaal met de consumentenprijsindex (CPI) zoals gepubliceerd door het CBS in januari van het jaar voorafgaand aan de begroting. Voor 2020 bedraagt de indexering 2,19% (CPI januari 2019). In de meerjarenraming gaan we voor de jaren na 2020 uit van 1,50%. Dit passen we bij de volgende kaderbrief aan op basis van de CPI van januari 2020.
- Als gevolg van ontwikkelingen op de kapitaalmarkt wordt het rente omslagpercentage voor de meerjarenbegroting 2020-2023 verlaagd van 2,25% naar 2,00%. Dit percentage gebruiken we ook als uitgangspunt voor de berekening van de lasten van (toekomstige) investeringen.
- Voor de doorberekening van rente aan Bouwgronden in Exploitatie (BIE's) is de toegestane toe te rekenen rente gebaseerd op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. Hierbij wordt het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille naar de verhouding vreemd vermogen/ totaal vermogen berekend. Om te voorkomen dat de renteparameter jaarlijks fluctueert, kiezen we in de meerjarenprognose voor een stabiel rentepercentage van 2%.
- De afschrijving van de vaste activa vindt lineair plaats. Voor het afschrijven van de vaste activa hanteren we de afschrijvingstermijnen uit de financiële verordening. De afschrijvingen starten in het jaar na ingebruikname. Op gronden en terreinen schrijven we niet af. Investeringskosten beneden € 25.000 nemen we rechtstreeks in de

exploitatie op, uitgezonderd de jaarlijkse vervanging van kleinere auto's die samen worden geactiveerd. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.

- Voor verbonden partijen gaan we uit van dezelfde financiële uitgangspunten als voor de eigen begroting. De budgetten worden dus ook geïndexeerd. Het betreft de Veiligheidsregio, de Metropoolregio Amsterdam, de GGD, Werkom, de Omgevingsdienst IJmond, het Waterlands archief en het recreatieschap Twiske-Waterland. De meerjarenbegrotingen van de verbonden partijen hebben we verwerkt zoals aangegeven in de zienswijze die door uw raad is vastgesteld.
- Voor de post onvoorzien ramen wij conform de bestendige gedragslijn een jaarlijks bedrag van € 50.000.

AUTONOME ONTWIKKELINGEN EN NIET-AUTONOME ONTWIKKELINGEN

De volgende ontwikkelingen zien we als autonome ontwikkelingen en zijn direct verwerkt in de begroting:

- Leerlingenprognoses met een effect op de benodigde hoeveelheid middelen. Dit geldt onder andere voor het leerlingenvervoer en onderwijshuisvesting.
- Ontwikkelingen (af- en/of toename) uitkering uit het gemeentefonds (areaal/accres).
- Vervanging van voertuigen en installaties via vervangingsinvesteringen.

Niet-autonome ontwikkelingen zijn:

- Wijzigingen in de kostentoerekening voor wat betreft het effect op de tariefsverhogingen. Tariefswijzigingen zijn afgezien van aanpassing aan de inflatie altijd een keuze.
- Voorstellen waarin het beleid wordt gewijzigd of wanneer nieuwe initiatieven ten opzichte van de meerjarenbegroting 2019-2022 worden gedaan.
- Dalende rijksinkomsten voor specifieke taken. Het uitgangspunt bij rijksinkomsten is dat het gemeentelijk aandeel in de kosten niet stijgt. Bij een dreigende stijging wordt een bezuiniging als keuze aan uw raad voorgelegd.

SAMENVATTING UITGANGSPUNTEN 2020-2023:

Loonontwikkeling 2019	4,40%
Loonontwikkeling 2020-2023	3,00%
Prijs-/inflatieontwikkeling	1,00%
Omslagrente	2,00%
Rente voor grondexploitaties	2,00%
Subsidies gesubsidieerde instellingen	1,50%
Leges, afvalstoffen- en rioolheffing (100% kostendekkend)	ntb
Gemeentelijke belastingen en overige heffingen 2019 (CBS-CPI januari 2019)	2,19%

Beleidsindicatoren

In deze bijlage treft u een vaste set aan beleidsindicatoren aan. De lijst is ook te raadplegen op www.waarstaatjegemeente.nl, in het dashboard BBV. Op de website is het mogelijk om de indicatoren te vergelijken met een willekeurige andere gemeente, de provincie Noord-Holland, de gemeenten met 50.000 tot 100.000 inwoners of heel Nederland. De getoonde beleidsindicatoren zijn dynamisch en zijn gedateerd 26 augustus 2019.

Naast deze indicatoren zijn in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de financiële indicatoren opgenomen.

Besluit Begroting en Verantwoording/Indicatoren gemeentebegroting			
Programma/Indicator	eenheid	periode	Purmerend omschrijving
Programma 2. Samenleving			
Niet-sporters	%	2016	52,9 Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.
Kinderen in uitkeringsgezin	%	2015	5,78 Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Cijfers worden medio september geactualiseerd.
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	tweede halfjaar 2018	8 Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.
Jongeren met jeugdbescherming	%	tweede halfjaar 2018	0,9 Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.
Jongeren met jeugdreclassering	%	tweede halfjaar 2018	0,2 Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door kinderrechter of de officier van

Besluit Begroting en Verantwoording/Indicatoren gemeentebegroting				
				Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.
Absoluut verzuim	per 1.000 inw. 5-18 jr	2018	1,53	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De periodeaanduiding "2018" staat voor schooljaar "2017/2018".
Relatief verzuim	per 1.000 inw. 5-18 jr	2018	44,15	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding "2018" staat voor schooljaar "2017/2018".
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%	2018	2,3	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding "2018" staat voor schooljaar "2017/2018".
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	per 1.000 inw	tweede halfjaar 2018	72	Aantal per 1.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.
Banen	per 1.000 inw. 15-65jr	2018	521	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 65 jaar.
Netto arbeidsparticipatie	%	2018	67,9	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
Werkloze jongeren	%	2015	1,19	Cijfers worden medio september geactualiseerd.
Personen met een bijstandsuitkering	per 1.000 inw 18jr eo	tweede halfjaar 2018	33	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
Lopende re-integratievoorzieningen	per 1.000 inw. 15-65jr	eerste halfjaar 2018	21	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar
Programma 3. Wonen				
Nieuw gebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	2016	1,7	Het aantal nieuwbouwwoningen.
Programma 4. Milieu				
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2017	222	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
Hernieuwbare elektriciteit	%	2017	3,6	
Programma 8. Veiligheid				
Verwijzingen Halt	aantal per 10.000 inw 12-17jr	2014	195	Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er

Besluit Begroting en Verantwoording/Indicatoren gemeentebegroting				
				volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt	aantal per 10.000 inw 12-17jr	2015	193	
Verwijzingen Halt	aantal per 10.000 inw 12-17jr	2016	220	
Verwijzingen Halt	aantal per 10.000 inw 12-17jr	2017	191	
Verwijzingen Halt	aantal per 10.000 inw 12-17jr	2018	199	
Winkeldiefstallen	aantal per 1.000 inwoners	2018	1,9	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	2018	4,8	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Diefstallen uit woning	aantal per 1.000 inwoners	2018	2,3	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
Vernieling	aantal per 1.000 inwoners	2018	5,4	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
Jongeren met delict voor rechter	%	2015	1,79	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
Programma 9. Economie				
Funcziemenging	%	2018	43,3	De funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw.15-65jr	2018	109,3	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
Programma 10. Bestuur en Concern				
Fte per 1.000 inwoners (formatie)	per 1.000 inwoners	Begroting 2020	9,09	
Fte per 1.000 inwoners (bezetting)	per 1.000 inwoners	Begroting 2020	8,73	
Apparaatskosten per inwoner	per inwoner	Begroting 2020	656	
Externe inhuur	kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Begroting 2020	7,26	

Besluit Begroting en Verantwoording/Indicatoren gemeentebegroting				
Algemene dekkingsmiddelen				
Gemiddelde WOZ waarde	dzd euro	2014	189	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Gemiddelde WOZ waarde	dzd euro	2015	185	
Gemiddelde WOZ waarde	dzd euro	2016	185	
Gemiddelde WOZ waarde	dzd euro	2017	191	
Gemiddelde WOZ waarde	dzd euro	2018	209	
Demografische druk	%	2019	68,4	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouder	euro	2019	732	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouder	euro	2019	732	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.
Overhead				
Overhead	% van totale lasten	Begroting 2020	8,35	% Overhead van totale lasten

Taakvelden per programma

Taakveld		MJB lasten 2020	MJB baten 2020	MJB lasten 2021	MJB baten 2021	MJB lasten 2022	MJB baten 2022	MJB lasten 2023	MJB baten 2023
Omschrijving taakveld									
0.2	Burgerzaken	-2.902	908	-3.277	876	-2.851	813	-3.276	797
0.61	OZB woningen	-357	66	-363	66	-370	66	-377	66
0.62	OZB niet-woningen	-197	50	-201	50	-204	50	-208	50
0.64	Belastingen overig	-45	9	-46	9	-46	9	-47	9
1.2	Openbare orde en veiligheid	-231	4	-237	4	-228	4	-234	4
8.3	Wonen en bouwen	-2.061	2.096	-2.101	2.120	-2.023	2.068	-2.064	2.089
PGR01 Publieksdiensten		-5.792	3.132	-6.225	3.124	-5.722	3.009	-6.207	3.014
4.1	Openbaar basisonderwijs	-403		-409		-414		-420	
4.2	Onderwijshuisvesting	-4.278	-3	-4.333	-3	-4.219	-3	-4.113	-3
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-5.365	2.271	-5.388	2.271	-5.478	2.271	-5.506	2.271
5.1	Sportbeleid en activering	-4.072		-4.127		-4.187		-4.248	
5.2	Sportaccommodaties	-2.888	1.024	-3.093	1.022	-3.020	1.022	-2.833	1.022
5.3	Cultuurpresentatie, productie en partic.	-5.510	1.297	-5.375	1.297	-5.407	1.297	-5.468	1.297
5.4	Musea	-201		-203		-206		-209	
5.5	Cultureel erfgoed	-154		-155		-178		-179	
5.6	Media	-2.047		-2.075		-2.104		-2.132	
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.160	41	-1.224	41	-1.253	41	-1.297	41
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-10.615		-10.810		-10.932		-11.066	
6.2	Wijkteams	-4.260		-4.021		-4.047		-4.097	
6.3	Inkomensregelingen	-31.784	24.470	-32.881	25.211	-33.489	25.754	-33.656	25.754
6.4	Begeleide participatie	-8.451		-8.337		-8.222		-8.222	
6.5	Arbeidsparticipatie	-1.314	95	-1.229	95	-1.344	95	-1.237	95
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	-10.812	219	-11.418	223	-12.001	227	-12.494	232
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-8.374	668	-8.563	668	-8.757	668	-8.955	668
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-15.256		-15.378		-15.417		-15.476	
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-10.217	903	-11.026	1.121	-11.057	1.132	-11.090	1.134
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-2.387		-2.380		-2.373		-2.366	
7.1	Volksgezondheid	-2.713		-2.703		-2.724		-2.751	
PGR02 Samenleving		-132.260	30.984	-135.128	31.945	-136.828	32.504	-137.812	32.510
8.3	Wonen en bouwen	-743	174	-570	171	-571	169	-565	166
PGR03 Wonen		-743	174	-570	171	-571	169	-565	166
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-555							
6.3	Inkomensregelingen								
7.3	Afval	-10.539	13.010	-11.057	13.604	-11.362	13.933	-11.552	14.148
7.4	Milieubeheer	-1.163	2	-1.698	2	-1.860	2	-1.930	2
PGR04 Milieu		-12.257	13.012	-12.756	13.606	-13.223	13.935	-13.482	14.150
0.63	Parkeerbelasting	-1.175	3.554	-1.266	3.715	-1.099	3.715	-1.116	3.715
2.1	Verkeer en vervoer	-1.140	10	-1.160	10	-1.172	10	-1.174	10
2.2	Parkeren	-1.184		-1.187		-1.188		-1.193	
2.5	Openbaar vervoer	-139		-146		-149		-151	
PGR05 Bereikbaarheid		-3.639	3.564	-3.759	3.724	-3.608	3.724	-3.634	3.724
1.2	Openbare orde en veiligheid	-306	9	-309	9	-312	9	-315	9
2.1	Verkeer en vervoer	-10.566	568	-11.018	569	-11.296	570	-11.401	571
3.4	Economische promotie	-8		-8		-8		-8	
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-5.471	12	-5.646	12	-5.724	12	-5.817	12
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-213		-213		-213		-213	

Taakveld Omschrijving taakveld		MJB lasten 2020	MJB baten 2020	MJB lasten 2021	MJB baten 2021	MJB lasten 2022	MJB baten 2022	MJB lasten 2023	MJB baten 2023
6.3	Inkomensregelingen								
7.2	Riolering	-5.897	7.408	-6.287	7.828	-6.676	8.216	-7.239	8.780
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-661	618	-688	627	-696	636	-708	646
PGR06 Beheer openbare ruimte		-23.122	8.614	-24.170	9.044	-24.925	9.443	-25.700	10.017
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-1.828	1.721	-1.795	1.138	-1.741	1.138	-1.751	1.138
1.2	Openbare orde en veiligheid	-6	12	-6	12	-6	12	-6	12
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-15.507	15.507	-5.468	5.468	-5.372	5.372	-4.988	4.988
5.3	Cultuurpresentatie, productie en partic.	-64	127	-80	127	-92	127	-91	127
5.4	Musea	-116		-114		-114		-113	
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-839	605	-894	605	-897	605	-904	605
8.1	Ruimtelijke ordening	-311		-319		-326		-333	
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-6.692	8.162	-5.074	5.597	-1.955	1.953	-667	666
8.3	Wonen en bouwen	-5.796	4.016	-1.870	600	-1.782	600	-1.814	600
PGR07 Ruimtelijke ordening		-31.158	30.151	-15.619	13.547	-12.284	9.808	-10.668	8.137
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-6.078		-6.090		-6.182		-6.276	
1.2	Openbare orde en veiligheid	-1.582	5	-1.604	5	-1.534	5	-1.556	5
2.1	Verkeer en vervoer	-7		-7		-7		-7	
PGR08 Veiligheid		-7.667	5	-7.702	5	-7.723	5	-7.839	5
3.1	Economische ontwikkeling	-624	201	-482	201	-489	201	-496	201
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-255	89	-257	89	-214	89	-215	89
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-129	159	-128	204	-127	248	-126	281
3.4	Economische promotie	-187	184	-188	184	-190	184	-191	184
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-123	7	-125	7	-126	7	-129	7
PGR09 Economie		-1.317	639	-1.181	684	-1.145	728	-1.156	761
0.1	Bestuur	-8.992	5.206	-9.679	5.347	-8.556	5.492	-8.739	5.641
0.4	Overhead	-399		-402		-398		-400	
5.4	Musea	-519		-525		-533		-538	
PGR10 Bestuur & concern		-9.909	5.206	-10.606	5.347	-9.488	5.492	-9.677	5.641
0.5	Treasury	888	2.731	1.357	2.659	1.416	2.598	1.327	2.566
0.61	OZB woningen	-26	9.189	-27	9.431	-28	9.679	-28	9.898
0.62	OZB niet-woningen	-14	4.584	-14	4.653	-14	4.722	-14	4.793
0.64	Belastingen overig	-3	778	-3	794	-3	800	-3	800
0.7	Algemene uitk. En ov. Uitk. Gf		136.953		141.508		143.799		147.823
0.8	Overige baten en lasten	-1.919		-2.834		-3.069		-3.661	
3.4	Economische promotie		50		50		50		50
PGR11 Algemene dekkingsmiddelen		-1.074	154.284	-1.521	159.095	-1.698	161.649	-2.380	165.930
0.4	Overhead	-21.016	254	-21.218	218	-21.573	219	-21.806	217
PGR12 Overhead		-21.016	254	-21.218	218	-21.573	219	-21.806	217
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)								
PGR13 Vennootschapsbelasting									
0.8	Overige baten en lasten	-50		-50		-50		-50	
PGR14 Onvoorzien		-50		-50		-50		-50	
0.10	Mutaties reserves	-4.782	4.766	-700	692	-2.108	259	-3.532	238
PGR15 Resultaat bestemming		-4.782	4.766	-700	692	-2.108	259	-3.532	238
Eindtotaal		-254.786	254.786	-241.204	241.204	-240.944	240.944	-244.509	244.509

Samenstelling van het bestuur

Zie onderstaande link voor portefeuillevdeling:

[College van burgemeester en wethouders](#)

